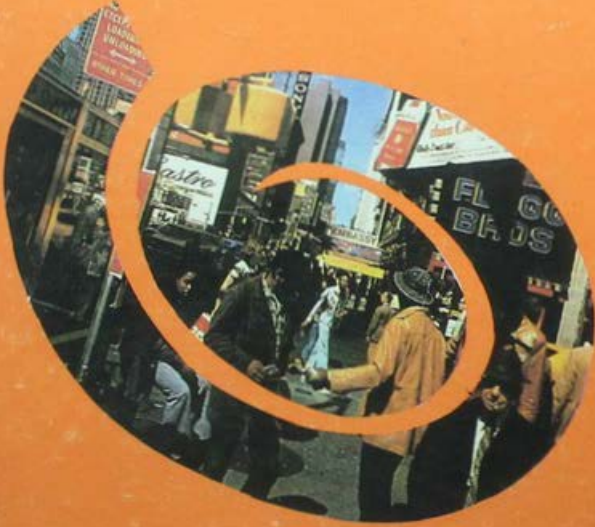

CHARLES BUKOWSKI

FAC'TOTUM

İngilizce'den Çeviren:
AVİ PARDO

METİS EDEBİYAT DİZİSİ

Charles Bukowski FACTOTUM

Charles Bukowski 1920 yılında Almanya'da doğdu. İki yaşındayken ailesiyle birlikte ABD'ye, Los Angeles'a göç etti. İlk öyküsünü yirmi dört yaşındayken yayımlayan Bukowski, otuz beş yaşında şiir yazmaya başladı. Bugün Kaliforniya, San Pedro'da yaşayan Bukowski'nin şiir ve öykülerini toplayan kırkbeş kitap yayımlanmış, yapıtları çeşitli dillere çevrilmiş, öykü ve şiirleri dünyanın pek çok ülkesinde dergilerde yer almıştır. Ülkemizde ilk kez *Sokak* dergisinde çıkan öyküleriyle tanıştığımız Bukowski'nin yapıtları arasında en başta şunları sayabiliriz: *Barfly* filminin senaryosu (1987), *The Roominghouse Madrigals: Early Selected Poems 1946-1966* (1988), *Hollywood* (roman, 1989; Yapı Kredi Yayınları, 1992, çev. Avi Pardo), *Ham on Rye* (1991, Ekmek Arası, Metis Yayınları, 1995), *Post Office* (1971, *Postane*, İmge Kitabevi, 1993).

Metis Yayınları'nda daha önce, yazarın öykülerinden yine Avi Pardo'nun dilimize çevirdiği iki derlemeye yer vermiştik: *Kasabanın En Güzel Kızı* (1992) ve *Büyük Zen Düğünü* (1993).

Metis Yayınları
İpek Sokak No. 9, 80060 Beyoğlu/İstanbul

Metis Edebiyat Dizisi - 68
Factotum, Charles Bukowski
Özgün Adı: Factotum
Allison & Busby, Londra, 1981
© Charles Bukowski, 1975
© Bu çevirinin bütün yayım hakları
Metis Yayınları'na aittir

Birinci Basım: Mart 1994
İkinci Basım: Ağustos 1995

Yayın Yönetmeni: Müge Gürsoy Sökmen
Kapak Düzeni: Semih Sökmen

Dizgi: Metis Yayıncılık Ltd.
Baskı: Yayıncılık Matbaası
Cilt: Örnek Mücellithanesi

ISBN 975-342-054-4

Charles Bukowski

FACTOTUM

İngilizce'den Çeviren:

AVİ PARDO

METİS YAYINLARI

Romancının arzusu aslanın ot yemesi
değildir. O, kurdu da kuzuyu da tek
ve aynı Tanrı'nın yarattığını, sonra da
"yaptığı işin iyi olduğunu görüp,"
gülümsediğini bilir

-Andre Gide

1

Sabahın beşinde New Orleans'a vardığımda yağmur yağıyordu. Bir süre otobüs terminalinde oturdum ama insanlar canımı sıkmaya başlayınca bavulumu alıp dışarı çıktım ve yağmurda yürümeye başladım. Kiralık bir oda bulabileceğim yoksul semtlerin ne tarafta olduklarını bilmiyordum.

Mukavva bir bavulum vardı, dökülüyordu. Bir zamanlar siyahtı ama siyah kaplama yer yer soyulunca altından sarı mukavva çıkmıştı ortaya. Siyah ayakkabı boyasıyla oraları kapatmaya çalışmışım. Yürürken boya akmaya başlamış, bavulumu sersem gibi bir elimden diğerine geçirirken pantolonumun iki paçasını da lekelemiştim.

Yeni bir şehir daha; bu kez şansım yaver giderdi belki.

Yağmur kesildi ve güneş açtı. Telaşsız yürüyordum.

"Hey, zavallı beyaz pislik!"

Bavulumu yere bıraktım. Verandanın basamaklarında bacak bacak üstüne atmış melez bir kadın oturuyordu. İyi parçaydı.

"Merhaba beyaz pislik!"

Cevap vermedim. Öylece durup baktım ona.

"Güzel bir kadınla yatmak ister misin?"

Güldü. Eteği iyice yukarı çıkmıştı, bacağına sallıyordu; güzeldi bacakları, yüksek ökçeleri çekmişti ve bacağına sallayıp güldü bana. Bavulumu alıp ona doğru yürüdüm. Yürürken sol taraftaki pencere perdesinin kıpırdadığını fark ettim. Siyah bir erkek yüzü gördüm. Jersey Joe Wolcott'u andırıyordu. Geri dönüp kaldırıma doğru yürüdüm. Melezin kahkahası sokağın sonuna varana dek izledi beni.

2

Bir barın karşısında, ikinci katta bir oda buldum. Barın adı The Gankplank'ti. Kapıları açıktı, pencereden barın içini görebiliyordum. Bir sürü yıpranmış yüz vardı orda, ilginç yüzler de. Geceleri odamda oturup şarap içiyor, pencereden bardaki insan yüzlerini inceleyip paramın tükenmesini bekliyordum. Gündüzleri uzun ve ağır yürüyüşlere çıkıyordum. Güvercinleri izliyordum saatlerce. Paramın dayanması için günde tek öğünle yetiniyordum. Pis bir aşçısı olan kirli bir kafe bulmuştum, kahvaltısı zengindi ama -çörek, mısır ekmeği, sosis- hem de ucuz.

3

Bir gün yine sokağa çıkmış dolanıyor, kendimi mutlu ve rahat hissediyordum. Güneş tam olması gerektiği gibiydi.

Tatlı. Barış vardı havada. Bir sokağın ortalarında, bir dükkânın önünde adamın teki duruyordu. Önünden geçtim.

"Hey, ARKADAŞ!"

Durup geri döndüm.

"İş ister misin?"

Yanına gittim. Omuzunun üstünden geniş bir oda görbiliyordum. Her iki yanında kadın ve erkeklerin dizildiği uzun bir masa. Önlerinde duran bir şeylere çekiçle vuruyorlardı. Loş ışıktaki vurdukları şey midye gibi görünüyordu. Midye kokusu da vardı havada. Dönüp yürümeye devam ettim.

Babamın nasıl her gece eve gelip annemle iş konuştuğunu anımsadım. Kapıdan girmesi ile başlar, yemek boyunca devam eder, babamın saat 20.00'de yatıp ertesi gün dinlenmiş olarak işe gitmesi gerektiği için "bütün ışıklar sönsün!" diye bağırdığı yatak odasında biterdi. İş dışında konu yoktu onun için.

Köşede başka biri durdurdu beni.

"Dinle dostum..." diye başladı.

"Evet?" diye sordum.

"İ. Dünya Savaşı'na katıldım ben. Bu ülke için hayatımı tehlikeye attım ama kimse bana iş vermiyor. Yaptığıma saygı duymuyorlar. Karnım aç, yardım et bana..."

"Çalışmıyorum."

"Çalışmıyor musun?"

"Öyle."

Uzaklaştım. Karşı kaldırıma geçtim.

"Yalan söylüyorsun!" diye bağırdı arkamdan. "Çalışıyorsun. Var senin bir işin!"

Birkaç gün sonra iş arıyordum.

Masanın öbür yanında işitme cihazı olan bir adam vardı, kablosu yüzünün yanından sarkıp pillerin bulunduğu gömlek cebine giriyordu. Ofis loş ve rahattı. Üstünde eski, kahverengi bir takım vardı, gömleği buruşuk, kravatı kenarlarından yıpranmıştı. Heathercliff'ti adı.

İlanı bir yerel gazetede görmüştüm ve adres odama yakındı.

Gözü gelecekte genç adamlar aranıyor. Tecrübe gerekmez. Dağıtım bölümünde başla ve yüksel.

Azimli görünmeye çalışan dört-beş gençle beraber dışarıda bekliyordum. Başvuru formlarımızı doldurup teslim etmiştik, şimdi bekliyorduk. En son ben çağrıldım.

"Bay Chinaski, Demir Yolları'ndan neden ayrıldınız?"

"Demir Yolları bir gelecek vadetmiyor diye düşündüm."

"İyi bir sendikaları, kapsamlı bir sağlık ve emeklilik sigortaları var."

"Benim yaşımda emeklilik düşünmek yersiz."

"New Orleans'a neden geldiniz?"

"Los Angeles'da geniş bir çevrem var, bir kariyer edinme engel teşkil ettiklerini düşünmeye başlamıştım. Rahatsız edilmeden konsantre olabileceğim bir yerde olmak istedim."

"Bizimle çalışmayı sürdüreceğinizden nasıl emin olabilirsiniz?"

"Olamazsınız."

"Neden?"

"İlanınızda azimli birine gelecek vadediyorsunuz. Gelecek görmezsem işi bırakırım."

"Neden sakal tıraşı olmadınız? Bir bahis mi kaybettiniz?"

"Henüz değil."

"Henüz değil mi?"

"Hayır; evsahibimle sakalıma rağmen bir günde iş bulacağıma dair bahse girdim."

"Peki, sizi haberdar ederiz."

"Telefonum yok."

"Ziyan yok Bay Chinaski."

Çıkıp odama döndüm. Kirli koridorun sonundaki banyoya gidip sıcak bir banyo yaptım. Sonra elbiselerimi tekrar giyip sokağa çıktım ve bir şişe şarap aldım. Odama dönüp pencerenin önünde şarabımı yudumlayıp bardakları, gelip geçenleri izledim. Yavaş içiyordum ve bir silah bulup çabucak şu işi bitirmeyi geçirdim aklımdan telrar - fazla konuşup düşünmeden. Cesaret meselesi. Ben pek cesur değildim. Şişeyi bitirip yattım. Sabah dört sularında kapının çalınmasıyla uyandım. Elinde telegraf bir çocuk. Telegrafı açtım:

BAY CHINASKI. SABAH 8'DE İŞTE OLUN.

R. M. HEATHERCLIFF.

5

Bir dergi yayıncıları dağıtım şirketi idi bu, paketleme masasının önünde dikilip paketteki dergi adedinin irsaliyeyi tutup tutmadığını kontrol ediyorduk. Sonra irsaliyeyi imzalayıp paketi başka şehirlere yollanacak şekilde hazırlıyor ya da yerel dağıtım için kamyonu yüklüyorduk. İş ko-

lay ve monotondur ama çalışanlar sürekli panik içindeydiler. İşlerini kaybetmekten korkuyorlardı. Çoğunluk genç insanlardı ve bir sorumlu yoktu aralarında. Birkaç saat sonra iki kadın arasında tartışma çıktı. Dergilerle ilgili bir şeydi. Çizgi romanları paketliyorduk ve masanın öbür yanında bir şeyler ters gitmişti. Kadınlar giderek hiddetleniyorlardı.

"Bakın," dedim, "okumaya bile değmeyen kitaplar için tartışıyorsunuz."

"Öyle mi?" dedi kadınlardan biri, "bu işi kendine yakıştıramadığını biliyoruz."

"Yakıştıramamak mı?"

"Tavrın öyle. Fark etmedik mi sanıyorsun?"

İşini *yapmanın* yeterli olmadığını, ilgili, hatta tutkulu olman gerektiğini ilk kez o anda anlamıştım.

Üç-dört gün daha çalıştım orda, cuma günü saat hesabı para verdiler bize. Sarı zarf içinde yeşil banknotlar ve bozukluk. Gerçek para, çek değil.

Paydos saatine doğru kamyon şoförü yanımıza geldi. Bir dergi yığınının üstüne oturup bir sigara yaktı.

"Tamam Harry," dedi memurlardan birine, "zam aldım bugün. İki dolar."

Paydostan sonra bir şişe şarap alıp odama gittim, biraz içtikten sonra şirkete telefon ettim. Uzun süre çaldırdım telefonu. Sonunda Bay Heathercliff açtı. Hâlâ ordaydı.

"Bay Heathercliff?"

"Evet?"

"Chinaski ben."

"Evet Bay Chinaski?"

"İki dolar zam istiyorum."

"Ne?"

"Doğru duydunuz. Kamyon şoförünüze yapmışsınız."

"Ama iki yıldır bizimle o."

"Zam istiyorum. İhtiyacım var."

"Haftada on yedi dolar alıyorsun ve on dokuz istiyorsun, öyle mi?"

"Evet. Kabul ediyor musunuz?"

"Mümkün değil."

"Öyleyse işi bırakıyorum." Kapattım telefonu.

6

Pazartesi günü akşamdan kalmaydım. Sakal tıraşı olup bir ilanın peşine düştüm. Gözlerinin altında koyu halkalar olan, kolluk takmış bir editörün karşısında oturdum. Haftalardır uyumamış gibi bir görünümü vardı. Serin ve loştu içerisi. Kentteki iki yerel gazeteden küçüğünün hazırlandığı odaydı. İnsanlar okuma lambalarının altında yeni baskıyı derliyorlardı.

"Haftada on iki dolar," dedi.

"Peki," dedim, "kabul ediyorum."

Sıhhsiz görünümlü bir göbeği olan kısa boylu bir adamla çalışıyordum. Eski tip bir köstekli saati vardı, altın zincirli. Yelek ve güneş şapkası giymişti. Dudakları dolgun, yüzü etliydi. Yüzündeki çizgilerde kişilik yoktu, birkaç kez katlanıp sonradan açılmış bir karton parçasını andırıyordu yüzü. Ayağında köşeli ayakkabılar vardı, tütün çiğniyor, arada sırada ayağının dibindeki hokkanın içine tükürüyordu.

"Bay Belger," diye söze başladı uykuya gereksinimi

varmış gibi görünen adamı kastederek, "bu gazeteyi ayağa kaldırabilmek için büyük çaba sarfetti. İyi adamdır. O gelmeden önce iflasın eşiğindeydik." Sonra bana baktı. "Bu işi genellikle üniversite öğrencilerine verirler."

Kurbağanın teki diye düşündüm, evet, bir kurbağa.

"Yani," diye devam etti, "öğrencilere verilir bu iş genellikle. Çağrılana dek kitaplarını okuyup ders çalışır öğrenciler. Öğrenci misin sen?"

"Hayır."

Genellikle öğrencilere verirler bu tür işleri."

Çalışma odama dönüp oturdum. Oda, içinde ilanlar için kullanılan çinko klişelerin bulunduğu çekmecelerden geçilmiyordu. Bu klişelerin çoğu tekrar tekrar kullanılıyordu. Birçok baskı vardı ayrıca - firma isimleri ve logolar. Şişman adam "*Chinaski*" diye bağırınca gidip hangi klişeyi istediğini soruyordum. Bazen rakip gazeteye gidip onlardan ödünç klişe almam gerekiyordu. Onlar da bizden alıyorlardı. İyi bir yürüyüşü ve arka sokakta ucuz bira içebileceğim bir yer keşfetmiştim. Bana çok fazla iş düşmüyordu, birahane ikinci adresim olmuştu. Şişman yokluğumu fark etmeye başlamıştı. Önceleri pis pis bakmakla yetindi. Sonra bir gün,

"Nerdeydin?" diye sordu.

"Bir bira içtim."

"Öğrencilere verilmesi gerekir bu işin."

"Öğrenci değilim ben."

"Sana yol vermeliyim. Sürekli burda olacak birine ihtiyacım var."

Şişman adam beni Belger'e götürdü. Belger her zaman olduğu gibi yorgun görünüyordu. "Bu iş bir öğrenciye verilmeli Bay Belger. Korkarım ki bu adam uygun değil. Bir

öğrenci bulmalıyız."

"Peki," dedi Belger. Şişman adam uzaklaştı.

"Nedir sana borcumuz?"

"Beş gün."

"Peki, muhasebeye git."

"Dinle Belger, bu ihtiyar iğrenç biri."

Belger iç geçirdi. "Lanet olsun, bilmiyor muyum sanıyorsun?"

7

Hâlâ Louisiana'daydık. Önümüzde uzun bir Teksas yolculuğu vardı. Konserve yiyecekler vermişlerdi bize ama açacak vermemişlerdi. Konserve kutularımı yere koyup tahta sıraya uzandım. Diğerleri kompartmanın ön kısmında toplanmışlardı, konuşup gülüşüyorlardı. Gözlerimi kapattım.

On dakika sonra ahşap sıranın aralıklarından toz kalktığını hissettim. Çok eski bir toz, tabut tozu, ölüm kokuyordu, uzun zamandır ölü olan bir şeyin tozu gibi. Burun deliklerime girdi, kaşlarıma yerleşti, ağzıma girmeye çalıştı. Sonra derin nefes sesleri duydum. Aralıklardan sıranın altına gizlenmiş bir adam gördüm, oydu tozu üfle-yen. Doğrudum. Adam süratle sıranın altından çıkıp kompartmanın ön kısmına gitti. Yüzümü silip ona baktım. İnanılır gibi değildi.

"Buraya gelirse bana yardımcı olmanızı istiyorum," dedi diğerlerine. "Söz verin yardım edeceğinize..."

Hepsi beni izliyordu. Sıraya uzandım tekrar. Konuşmalarını duyabiliyordum:

"Nedir bunun derdi?" "Kendini ne sanıyor?" "Kimseyle konuşmuyor." "Kendi başına duruyor hep."

"İndiğimizde okuruz onun canına. Orospu çocuğu."

"Onu haklayabilir misin Paul? Bana kaçık gibi geldi."

"Ben haklayamazsam başkası haklar. Onunla işimiz bittiğinde boku yemiş olacak."

Bir süre sonra su içmek için kompartmanın ön kısmına doğru yürüdüm. Yürürken tek kelime etmediler. Su içerken sessizce beni izlediler. Sonra yerime dönerken tekrar başladılar konuşmaya.

Tren sık sık bir yerlerde duruyordu, gece ve gündüz. Her durakta biraz yeşillik, yakında bir kasaba oluyordu; adamlardan bir-ikisi atlayıp gidiyorlardı.

"Hey, Collins ve Martinez neredeler?"

Ustabaşı, işçi listesini alıp isimleri karaladı. Yanıma geldi. "Kimsin sen?"

"Chinaski."

"Kalacak mısın?"

"İşe ihtiyacım var."

"Peki." Uzaklaştı.

El Paso'da ustabaşı gelip tren değiştireceğimizi söyledi. Yakın bir otelde bir gece kalabilmemiz için bir bilet tutuşturdular elimize, bir bilet de yerel bir kafede yemek için. Sabaha karşı yeni trene nerden, ne zaman, nasıl bineceğimizi de tarif ettiler.

Herkes kafede yemeğini yerken ben dışarda bekledim. Dışlerini karıştırıp sohbet ederek dışarı çıkarlarken içeri yürüdüm.

"İyice benzetelim şunu. Orospu çocuğu!"

"Nefret ediyorum bu çirkin heriften moruk."

İçeri girip soğanlı bir hamburger ısmarladım. Ekmeğe sürecek yağ yoktu ama kahve iyiydi. Dışarı çıktığımda gitmişlerdi. Berduşun biri karşıdan bana doğru yürüyordu. Otel biletimi ona verdim.

O gece parkta yattım. Daha güvenliydi. Öyle yorgundum ki tahta bank beni hiç rahatsız etmedi. Uyudum.

Bir zaman sonra kükremeyi andıran bir sesle uyan-dım. Timsahların kükrediğini bilmezdim. Aslında başka şeyleri de çağırıyordu kükreme: hastalıklı bir iç çekiş ve yılan tıslaması. Kapanan çenesinin takırtısını da duydum. Sarhoş bir denizci göle girmiş, timsahlardan birini kuyruğundan yakalayıp kaldırmıştı. Yaratık kıvrılıp duruyor, denizciye dişlerini geçirmek için çabalıyor ama başaramıyordu. Çenesi korkunç ancak çok yavaş ve beceriksizdi. Başka bir denizci ile bir genç kız durmuş gülerek onu izliyorlardı. Sonra denizci kızı öptü ve diğerini timsahla boğuşurken bırakıp uzaklaştılar...

Sonra güneş uyandırdı beni ikinci kez. Gömleğim ısın-mıştı. El yakıyordu nerdeyse. Denizci gitmişti. Timsah da. Batı tarafında bir bankta genç bir kız ile iki delikanlı oturmuşlardı. Onlar da geceyi parkta geçirmişlerdi anlaşılan. Çocuklardan biri ayağa kalktı.

"Mickey," dedi genç kız, "önün kabarmış!"

Güldüler.

"Kaç paramız var?"

Ceplerine baktılar. Beş sentleri vardı.

"Ne yapacağız?"

"Bilmiyorum. Yürümeye başlayalım."

Uzaklaşmalarını izledim, parktan çıkıp şehre girmelerini.

8

Tren iki-üç gün için Los Angeles'da durmuştu. Tekrar yatak ve yemek biletleri verildi. Otel biletimi karşıma çıkan ilk berduşa verdim yine. Yemek yiyebileceğim kafeyi ararken kendimi New Orleans'dan beri benimle aynı kompartmanda bulunan iki adamın arkasında yürürken buldum. Biraz hızlanıp yakaladım onları.

"Nasılsınız arkadaşlar?"

"Aa, iyiyiz, gayet iyiyiz."

"Emin misiniz? Canınızı sıkan bir şey var mı?"

"Hayır, her şey yolunda."

Önden gidip kafeyi buldum. Bira vardı, yemek biletimle bira ısmarladım. Çete olduğu gibi ordaydı. Biletimin karşıladığı kadar bira içtikten sonra dışarı çıktığımda cebimde ailemin evine gitmek için gerekli tramvay parasına ancak yetecek bir para kalmıştı.

9

Annem kapıyı açıp karşısında beni görünce bir çığlık attı. "*Oğlum! Sen misin gerçekten?*"

"Uykuya ihtiyacım var."

"Odan her zaman hazır, seni bekliyor."

Odama gidip soyundum ve yatağa girdim. Akşamüstü altı sularında annem uyandırdı. "Baban geldi."

Kalkıp giyindim. Aşağı indiğimde sofraya kurulmuştu.

Babam iri bir adamdı, benden uzun ve kahverengi gözlü; benimkiler yeşildir. Burnu çok büyüktü ve kulaklarını

fark etmemek olanaksızdı. Kulakları başından sıçramak ister gibiydiler.

"Dinle," dedi babam, "burda kalacaksan oda, yemek ve çamaşır için para ödemen gerekir. İş bulunca maaşından keseriz, borcun bitene kadar."

Sessizlik içinde sürdürdük yemeyi.

10

Annem ertesi sabah başlamak üzere bir iş bulmuştu. Ev bana kalıyordu böylece. Kahvaltıdan sonra annem ve babam işlerine gidince tekrar soyunup yatağa girdim. Mastürbasyon yaptıktan sonra evin üstünden geçen uçakların zaman grafiğini çıkardım eski bir deftere. Sayfayı erotik resimlerle süsledim. Babamın yatak, yemek ve çamaşır karşılığı inanılmaz bir para isteyeceğini, ayrıca vergi beyannamesinde beni himayesinde gösterip vergi iadesi alacağını biliyor, ama iş arama isteği duymuyordum.

Yatakta uzanmış dinlenirken başımda tuhaf bir şey hissettim. Kafatasım pamuk doluymuş gibi bir duygu, veya içi hava dolu bir balonmuş gibi. Başımın içinde hava olduğunu hissediyordum. Kavrayamıyordum. Bir süre sonra önemsemedim. Rahatsız edici değildi. Senfonik müzik dinleyip babamın sigaralarından içtim.

Kalkıp ön odaya geçtim. Karşı evde yeni evli bir kadın oturuyordu. Üstünde dar ve kısa bir kahverengi elbise vardı. Evin girişindeki basamaklara oturmuştu. Eteğinin içini görebiliyordum. Perdenin arkasından onu seyrettim. Tahrik olmuşum. Tekrar tatmin ettim kendimi. Banyo yapıp giyindim, sigara içmeyi sürdürdüm. Beş sularında

dışarı çıktım, bir saat kadar yürüdüm.

Geri döndüğümde annem ve babam evdeydiler. Yemek hazırды. Odama gidip çağırılmayı bekledim. Çağırıldım. İçeri girdim.

"Evet," dedi babam, "iş buldun mu?"

"Hayır."

"Bak, gerçekten isteyen herkes iş bulabilir."

"Bu doğru olabilir."

"Benim oğlum olduğuna inanamıyorum. Azim yok sende, hırs yok. Hayatla nasıl baş edeceksin?"

Ağzını bezelyeyle doldurup devam etti: "Nedir bu sigara dumanı? Öff! Bütün pencereleri açmak zorunda kaldım! Hava *maviydi* burda!"

11

Ertesi sabah onlar gittikten sonra bir süre için yatağa girdim tekrar. Sonra kalkıp ön odaya geçtim, perdenin arkasından karşı eve baktım. Genç ev kadını basamaklara oturmuştu yine. Bu kez üstünde farklı, daha da seksi bir elbise vardı. Uzun süre seyrettim onu. Sonra yavaş ve keyifli bir şekilde tatmin ettim kendimi.

Banyo yapıp giyindim. Mutfakta boş şişeler vardı, onları bakkala götürüp depozit tutarını aldım. Yakında bir bar bulup bira ısmarladım. Müzik dolabında şarkılar çalıp yüksek sesle konuşan, kahkahalar atan bir sürü sarhoş vardı orda. Arada sırada önüme bir bira konuyordu. Birileri ısmarlıyordu. İçiyordum. İnsanlarla konuşmaya başladım.

Sonra dışarı baktım. Akşam olmak üzereydi, hava ka-

ranyordu. Birileri bira ısmarlamayı sürdürüyordu. Bar sahibi şişman kadınla sevgilisi cana yakın insanlardı.

Biriyle dövüşmek için dışarı çıktım bir kez. İyi bir dövüş olmamıştı. İkimiz de çok sarhoştuk, yerdeki büyük çukurlar dengemizi kaybetmemize neden oluyordu. Vazgeçtik...

Saatler sonra barın arka tarafındaki kırmızı deri kaplama locada uyandım. Kalkıp etrafıma baktım. Herkes gitmişti. Sabahın üçüydü. Kapıyı denedim, kilitliydi. Tezgâhın arkasına geçip bir şişe bira açtım, geri dönüp locaya oturdum. Sonra tekrar gidip bir puro ve cips aldım. Birayı bitirdikten sonra kalkıp bir şişe votka, bir şişe de skoç buldum, yerime döndüm. Bunları suyla karıştırdım; puro içip rosto, cips ve haşlanmış yumurta yedim.

Sabah 5'e dek içtim. Sonra barı temizleyip her şeyi yerine yerleştirdim, kapıyı açıp dışarı çıktım. Uzaklaşmadan bana doğru gelen bir ekip arabası gördüm. Ben yürürken yavaşça peşimden geliyorlardı.

Bir süre sonra yanıma çektiler. Polislerden biri başını pencereden çıkardı. "Hey, ahbap!"

Elindeki feneri yüzüme tutuyordu.

"Ne yapıyorsun bu saatte?"

"Eve gidiyorum."

"Buralarda mı oturuyorsun?"

"Evet."

"Nerde?"

"2122 Longwood Bulvarı."

"O çıktığın barda ne yapıyordun?"

"Oranın temizliğini yaparım."

"Barın sahibi kim?"

"Jewel adında bir kadın."

"Gir arabaya."

Girdim.

"Evinin yolunu göster bize."

Beni eve götürdüler.

"Şimdi dışarı çıkıp zili çal."

Kapıya yürüyüp zili çaldım. Cevap gelmedi.

Tekrar çaldım, birkaç kez. Nihayet kapı açıldı. Annem ve babam yatak kıyafetleriyle kapıda duruyorlardı.

"Sarhoşsun!" diye bağırdı babam.

"Evet."

"İçecek parayı nerden buldun? Paran yok senin!"

"Bir iş bulacağım."

"Sarhoşsun! Sarhoş! Oğlum bir ayyaş! Oğlum işe yaramaz lanet bir ayyaş!"

Babamın saçları tuhaf bir şekilde havaya dikilmişti. Kaşları ürkünç, yüzü uykudan şiş ve kırmızıydı.

"Birini öldürmüşüm gibi tepki gösteriyorsun."

"Bu yaptığın benim için aynı derecede kötü."

"...oof, allah kahretsin..."

Birdenbire çok değer verdikleri Acem halısının üstüne kustum. Annem bir çığlık attı. Babam üstüme geldi.

"Haliya kusan köpeklere ne yaparlar bilir misin?"

"Evet."

Beni ensemden kavrayıp eğilmeye zorladı. Diz çökmemi istiyordu.

"Göstereceğim sana."

"Yapma..."

Yüzüm nerdeyse kusmuğun içindeydi.

"Köpeklere ne yaptığınızı göstereceğim sana!"

Yerden yukarı doğru bir yumruk çıkardım. Mükemmel

bir yumruktu. Odanın öbür ucuna kadar sendeleyip koltuğa yığıldı. Yanına gittim.

"Ayağa kalk."

Kımıldamadı. Annem bağırıyordu. "*Babana vurdun! Babana vurdun! Babana vurdun!*"

Tırnaklarıyla yüzümün bir yanını paraladı.

"Ayağa kalk," dedim babama.

"*Babana vurdun!*"

Tekrar tırmaladı yüzümü. Ona bakmak için döndüm, yüzümün öbür yanını da tırmaladı. Boynumdan süzülen kan, gömleğime, pantolonuma, ayakkabılarıma, haliya damlıyordu. Ellerini indirip bana baktı.

"Bitti mi?" diye sordum.

Cevap vermedi. Kendime bir iş bulsam iyi olacak, diye düşünerek odama yürüdüm.

12

Ertesi sabah onlar gidene dek odamdan çıkmadım. Sonra gazeteyi alıp iş ilanlarına baktım. Yüzüm acı veriyordu, akşamdan kalmaydım. İlanların birkaçını işaretleyip, elimden geldiğince tıraş oldum. Birkaç aspirin alıp giyindim ve dışarı çıkıp Bulvar'a yürüdüm. Başparmağımla otostop işareti yapıyordum ama kimse durmuyordu. Sonra bir araba durdu. Bindim.

"Hank!"

Eski bir arkadaş, Timmy Hunter. Los Angeles Koleji'nde okumuştuk ikimiz de.

"Ne yapıyorsun Hank?"

"İş arıyorum."

"Güney California Üniversitesi'ne devam ediyorum ben. Yüzüne ne oldu?"

"Bir kadının tırnakları."

"Yok ya?"

"Evet. Bir içkiye ihtiyacım var Timmy."

Önümüze çıkan ilk barın önüne çekti Timmy. İçeri girip iki bira söyledik.

"Nasıl bir iş arıyorsun Hank?"

"Depocu, sevkiyat memuru, kapıcı..."

"Dinle, evde biraz param var. Inglewood'da iyi bir bar biliyorum. Gidebiliriz."

Annesiyle yaşıyordu. İçeri girdiğimizde kadın başını gazetesinden kaldırdı. "Hank, Timmy'yi sarhoş etme sakın."

"Nasılsınız Bayan Hunter?"

"Timmy seninle son çıktığında ikiniz de hapsi boylamıştınız."

Timmy kitaplarını odasına bırakıp geldi. "Gidelim," dedi.

Barın dekoru Hawaii'ydi ve içerisi kalabalıktı. Adamın biri telefonda konuşuyordu. "Birini yollayıp kamyonu aldırmalısn. Kamyon süremeyecek kadar sarhoşum. Evet, biliyorum allahın cezası işimi kaybettiğimi, birini yolla ve kamyonu aldır!"

Timmy ısmarlıyordu, ikimiz içiyorduk. Muhabbet fena sayılmazdı. Genç bir sarışın beni kesip bacak gösteriyor, Timmy durmadan konuşuyordu. Okuldan söz ediyordu: dolaplarımızda sakladığımız şarap şişeleri; Popoff ve tah-ta silahları; Popoff ve gerçek silahları; Westlake Park'ta bir tekneyi ateşe tutup mermilerle nasıl batırmıştık; jim-

nastik salonunda öğrenciler nasıl boykot yapmıştı...

İçkiler önümüze gelip duruyordu. Genç sarışın başka biriyle çıkmıştı. Müzik dolabı durmadan çalıyor, Timmy durmadan konuşuyordu. Hava kararmaya başlamıştı. Zor ayağa kalktık. Küfeliktik. Dışarı çıkıp başka bir bar aramaya koyulduk. Saat on olmuştu. Caddede trafik yoğundu.

"Biraz dinlenelim Timmy."

O anda gördüm. Balkona uzanan geniş beyaz merdivenleri ile bir malikâneyi andıran morg binası.

Timmy ve ben merdivenlerin ortasına kadar çıktık. Sonra özenle basamaklara uzanmasına yardımcı oldum. Bacaklarını uzatıp kollarını iki yanına yerleştirdim. Bir alt basamağa, benzer bir pozisyonda kendim uzandım.

13

Uyandığımda bir odadaydım. Yalnız. Günün ilk saatleriydi. Serindi. Üstümde sadece gömleğim vardı. Düşünmeye çalıştım. Sert ranzadan kalkıp pencereye yürüdüm. Demir çubuklar vardı pencerede. Pasifik Okyanusu görünüyordu. (Malibu'ya gelmişim bir şekilde.) Bir saat kadar sonra gardiyan geldi, elindeki metal tepsi ve tabakları tıngırdatarak. Kapının aralığından kahvaltımı geçirdi. Okyanusu dinlerken kahvaltı ettim.

Kırk beş dakika sonra dışarı çıkarıldım. Uzun bir zincire kelepçelenmiş bir sıra adam vardı. Kuyruğun sonuna yürüyüp ellerimi uzattım. Gardiyan, "Sen değil," dedi. Beni tek başıma kelepçelediler. İki memur beni bir ekip otosuna bindirip gazladılar.

Culver City'ye varınca adliye binasının arkasına park ettiler. Polislerden biri benimle dışarı çıktı. Arka kapıdan girip duruşma salonunun en ön sırasına oturduk. Polis kelepçeleri çıkardı. Timmy görünürde yoktu. Her zaman olduğu gibi yargıcın gelmesini bekliyorduk. İkinci duruşma benimkiydi.

"Toplum içinde aşırı alkol almak ve trafiği tıkamakla suçlanıyorsun. On gün hapis veya otuz dolar."

Trafiği tıkamak derken ne kastettiğini anlamamıştım ama suçumu kabul ettim. Polis beni aşağı indirip ekip otosunun arka koltuğuna oturttu. "Ucuz atlattın," dedi, "bir kilometrelik trafik tıkanıklığına neden oldunuz. Inglewood şehrinde böyle bir tıkanıklık yaşanmamıştı şimdiye kadar."

Sonra Los Angeles hapisanesine götürdü beni.

14

O gece babam gelip otuz doları ödedi. Çıkarken gözleri nemliydi. "Aile şerefimizi iki paralık ettin," dedi. Onu tanıyan polislerden biri, "Bay Chinaski, sizin oğlunuzun hapse ne işi var?" diye sormuştu.

"Utancımдан yerin dibine battım. Benim oğlumun hapse olduğunu düşündükçe..."

Arabasına doğru yürüyüp bindik ve yola çıktık. Ağlıyordu. "Savaş zamanında ülken için savaşmak istememen yetmiyormuş gibi..."

"Psikiyatr uygun olmadığımı söyledi."

"Oğlum, I. Dünya Savaşı olmasaydı ben annenle tanışamayacak, sen dünyaya gelmeyecektin."

"Sigaran var mı?"

"Hapse de girdin. Böyle bir şey anneni öldürebilir."

Aşağı Broadway'in ucuz barlarının önünden geçiyorduk.

"Barlardan birine girip bir içki içelim."

"Ne? Aşırı alkol yüzünden tutuklanmanın hemen üstüne içki içmeyi nasıl düşünebiliyorsun?"

"En çok böyle durumlarda ihtiyaç duyulur."

"Hapisten çıkar çıkmaz içki içmek istediğini annene söyleme sakın," diye uyardı beni.

"Kadına da ihtiyacım var."

"Ne?"

"Kadına da ihtiyacım var dedim."

Kırmızı ışıktaki geçiyordu az kalsın. Konuşmadan yola devam ettik.

"Sırası gelmişken," dedi nihayet, "kefalet bedeli oda, yemek ve çamaşır hesabına ilave edilecek tabii ki."

15

Flower Sokağı'nın yakınında bir yedek parçacıda iş buldum. Müdür uzun, çirkin ve tahta kıçlı bir adamdı. Bir gece önce karısını düzmüşse ertesi gün beni haberdar ederdi mutlaka.

"Karımı düzdüm dün gece. William Kardeşler'in siparişini hazırla önce."

"K-3 çamurluklardan kalmadı elimizde."

"Depodan istet."

İrsaliyenin üstüne K-3 damgasını bastım.

"Karımı düzdüm dün gece."

William Kardeşler'in siparişini paketleyip bağladım, tarttım, gerekli pulları yapıştırdım.

"Bayağı iyiydi dün gece."

Saçı ve bıyığı kum rengiydi, ve tahta kıcılydı.

"Boşaldıktan sonra gidip işedi karım."

16

Babama olan borcum öyle kabarmıştı ki birkaç aylık masam gitti ödeyebilmek için. Borcumu sıfırlayana kadar kalıp hemen ayrıldım. Evdeki ücretler benim ödeme gücümü aşıyordu.

Yakında bir yerde bir oda kiraladım. Taşınmak zor olmamıştı. Yarım bavulu ancak doldurmuştu eşyalarım...

Mama Strader evsahibemdi, birkaç altın dişi ve yaşlı bir sevgilisi olan hâlâ çekici bir boyalı kızıl. İlk gün beni mutfağa çağırıp arka bahçedeki tavukları yemlersem bir viski vereceğini söyledi. Dediğini yaptım, sonra Mama ve sevgilisi ile mutfakta viski içtik. O gün işe bir saat geciktim.

İkinci gece kapım çalındı. Kırk beş yaşlarında şişman bir kadın duruyordu kapıda. Elinde bir şişe şarap. "Koridorun sonunda oturuyorum, adım Martha. Senden gelen nefis müziği dinledim bütün gün. Sana bir içki sunmak istiyorum."

İçeri girdi Martha. Uzun, yeşil bir gömlek vardı üstünde, bir hayli bol. Birkaç kadeh sonra bacak göstermeye başladı.

"Güzel bacaklarım var, değil mi?"

"Hastayım bacağı."

"Biraz daha yukarı bak."

Çok beyazdı bacakları. Yağlı, selülitli ve varisli. Martha bana kendi öyküsünü anlattı.

Orospuydu. Barlarda çalışırdı. Asıl gelir kaynağı bir mağaza sahibiydi. "Bana para verir. Mağazasına gidip her istediğimi alırım. Tezgâhtarlar hiç karışmazlar bana. Tembihlidirler. Karısının ondan iyi seviştiğimi bilmesini istemiyor."

Martha ayağa kalkıp radyoyu açtı. "İyi dans ederim," dedi, "izle beni."

Yeşil gömleğinin içinde dönüyor, bacak sallıyordu. Pek iyi sayılmazdı. Bir süre sonra gömleği başına çıkmıştı, kıcını sallıyordu yüzünün önünde. Pembe külotunun sağ tarafında kocaman bir delik vardı. Derken gömleği yerdeydi, külotla duruyordu önümde. Çok geçmeden külot da kendini yerde, gömleğin yanında buldu, kıvrınıyordu Martha. Önündeki kıl üçgeni hoplayıp duran iri göbeğinden güç seçiliyordu.

Terden makyajı akmaya başlamıştı. Birden gözlerini kıstı. Yatağın kenarında oturuyordum. Kımıldamama fırsat vermeden üstüme atladı. Ağzını ağzıma bastırıyordu. Tükürük, soğan, ekşi şarap ve yüzlerce adamın spermi olduğunu düşündüğüm bir tat geldi ağzıma. Dilini ağzımın içine zorluyordu. Kalın bir tükürük tabakası ile kaplıydı dili, kusacak gibi olup ittim onu. Dizlerinin üstüne çöktü, fermuarımı açıp beni ağzına aldı. Emip duruyordu. Kırılmış sarı saçlarına sarı bir kurdele bağlamıştı. Boynunda ve yanaklarında iri ve kahverengi et benleri vardı.

Kamışım sertleşti; inliyordu, ısırdı beni. Bir çıgık atıp saçından kavradım ve ittim. Odanın ortasında yaralı ve korku içinde kalakalmıştım. Radyoda Mahler'in bir senfonisi çalıyordu. Ani bir hareketle tekrar ele geçirdi beni. Acımasız bir şekilde kavramıştı taşaklarımı. Ağzı çalışıyordu, işim bitikti. Kamışımı ortadan ikiye ayırmak istermişçesine ısırırken taşaklarımı korkunç bir şekilde sıkıp yere yatmaya zorladı beni. Radyodan gelen Mahler'in müziğine emme sesleri karışıyordu. Merhametsiz bir yaratık tarafından canlı canlı yeniyormuş hissine kapıldım. Kan ve tükürük kaplı kamışım sertleşmişti. Çıldırttı bu onu.

Boşalırsam kendimi asla bağışlamayacağım diye düşündüm ümitsizce.

Saçından tutup onu itmeye teşebbüs edince taşaklarımı tekrar kavrayıp acımasızca sıktı. Orta yerden ısınyordu beni. Bağırıp sırt üstü yere yığıldım. Ağzı durmak bilmiyordu. Emme seslerinin pansiyonun her yerinden duyulduğuna emindim.

"HAYIRI" diye haykırdım.

İnsanlık dışı bir hiddetle sürdürüyordu çalışmayı. Boşalmaya başladım. Kapana kısılmış bir yılanın bağırsaklarını emmek gibi bir şeydi yaptığı. Öfkesine delilik bulaşmıştı. Emip yutuyordu.

Emmeyi sürdürdü.

"Martha! Dur! Bitti!"

Durmuyordu. Canavar bir ağza dönüşmüştü sanki. Devam ediyordu. "HAYIRI" diye bağırdım tekrar... Bu kez pipetle muzlu süt içer gibi götürdü malı.

Yığıldım. Kalkıp giyinmeye başladı. Şarkı söylüyordu.

*"New Yorklu bir bebek iyi geceler dilediğinde
erken saatleridir sabahın*

*iyi geceler canım
sabahın erken saatlerinde
iyi geceler canım
sütçü evine dönüyor..."*

Ellerimle önümü tutarak güçlükle ayağa kalktım. Cüzdanımı bulup bir beşlik verdim ona. Memelerinin arasına sıkıştırıp taşaklarını okşadı ve odadan vals yaparak çıktı.

17

Yola çıkmak için gerekli otobüs parasını biriktirecek kadar bir süre çalışmışım orda, vardığım yerde birkaç gün idare edebilecek kadar da nakit kalıyordu cebimde. İşimden ayrılıp bir ABD haritası açtım önüme. New York'ta karar kıldım.

Çantama yolluk beş şişe viski koymuştum. Yanıma biri oturup konuşmaya başladığında şişemi çıkarıp uzun uzun yumuluyordum. New York'a vardım.

Otobüs garı Times Square yakınlarındaydı. Elimde eski bavulumla yürümeye başladım. İş çıkışıydı. Akın akın insan çıkıyordu metrolardan. Karıncalar gibiydiler, yüzleri yoktu, çıldırmışlardı, üstüme geliyorlardı, gergindiler. Zaman zaman itişip, çarpışıyorlardı; çıkardıkları sesler korkunçtu.

Bir kapı girişine gizlenip cebimdeki son şişeyi bitirdim.

Sonra onlara katılıp 3. Cadde'de bir boş oda yazısı görüne dek itiştim, dirsek attım. Yönetici yaşlı bir Yahudi kadındı. "Bir odaya ihtiyacım var," dedim.

"Senin iyi bir elbiseye ihtiyacın var çocuğum."

"Param yok."

"Çok iyi bir takım, sudan ucuz. Kocamın hemen karşıda bir terzi dükkânı var. Gel benle."

Oda ücretini ödedikten sonra bavulumu yukarı çıkardım. Kadınla terzi dükkânına gittim sonra.

"Herman, çocuğa elbiseyi göster."

"Aa, çok iyi bir takım." Herman takımı getirdi; lacivert ve biraz yıpranmış.

"Küçük görünüyor."

"Hayır, hayır, tam sana göre."

Adam elinde elbiseyle tezgâhın arkasından çıktı. "İşte, ceketi bir giy." Herman ceketi giymeme yardımcı oldu. "Gördün mü? Oldu işte... Pantolonu da denemek ister misin?" Pantolonu belimden ayaklarıma doğru tuttu.

"İyi görünüyor."

"On dolar."

"Param yok."

"Yedi dolar."

Yedi doları Herman'a verip takımı odama götürdüm. Sonra dışarı çıkıp bir şişe şarap aldım. Döndüğümde kapımı kilitleyip soyundum ve günlerdir hasretini çektiğim bir şeye, iyi bir gece uykusuna hazırlandım.

Yatağa girip şişeyi açtıktan sonra yastığımı arkama destek yapıp derin bir nefes aldım ve karanlıkta pencereden dışarı baktım. Beş gündür ilk kez yalnız kalıyordum. Yalnızlıkla beslenen biriydim; yalnızlığımı alırsanız yemeğimi ve suyumunu almış kadar olursunuz. Yalnız kalamadığım her gün gücümünden bir şeyler alıp götürür. Bununla övünmüyorum ama önemliydi benim için. Odanın karanlığı güneşi bana. Şişemden bir firt aldım.

Birden ışık doldu odaya. Önce takırtı, sonra kükreme-

yi andıran sesler duydum. Odanın önünden L treni geçiyordu ve tam pencerenin önünde durmuştu. Vagonlardan biri duruyordu pencerede. Bana doğru bakan New York yüzlerine baktım. Tren bir süre durduktan sonra hareket etti ve kayboldu. Karanlıktaydım yine. Sonra tekrar ışık doldu odaya. Yüzlerle karşı karşıyaydım yine. Sürekli tekrarlanan cehennemi bir görüntüydü. Her gelen vagonla yüzler biraz daha çirkinleşiyor, bir öncekinden daha çarpık ve acımasız görünüyordlardı. Şarap içmeyi sürdürdüm.

Böyle devam etti: karanlık, sonra ışık; ışık ve sonra karanlık. Şarabı bitirip şarap almaya çıktım tekrar. Oda dönmüş soyundum ve yatağa girdim. Trenler ve yüzler gelmeyi sürdürdüler; bunun bir mesaj olduğu hissine kapıldım. Şeytanın bile tahammül edemeyeceği yüzlerce iblis ziyaret ediyordu beni. Şaraba devam ettim.

Sonunda kalkıp yeni elbisemi denedim. Önce ceketi giydim. Zar gibi yapışmıştı üstüme. Dükkânda denediğimde bu kadar dar gelmemişti oysa. Birden bir sükûk sesi geldi. Ceket sırt bölgesinden ikiye ayrılmıştı. Çıkarıdım üstümden. Pantolon vardı hiç olmazsa. Bacaklarımı geçirdim. Fermuar yerine düğmeler vardı önünde. Düğmeleri iliklemeğe çabalarken ağ kısmı boydan boya söküldü. Elimle yoklayınca donuma dokundum.

18

Birkaç gün sadece dolandım. Sonra iki gün sarhoş takıldım. Odamdan ayrılp Greenwich Village'a taşınmışım. Bir gün gazetede Walter Winchell'in köşesinde O. Henry'

nin tüm yazılarını ünlü bir yazarlar barında, bir masada yazdığını okudum. Barı bulup neyin beklentisi içinde içeri girdim?

Öğle vaktiydi. Winchell'in yazısına rağmen tek müşteri bendim. Önümde bir barmen vardı, kocaman bir aynanın önünde duruyordum.

"Üzgünüm bayım, size servis yapamayız."

Şaşkınlıktan dilim tutulmuştu, bir şey diyemedim. Bir açıklama bekliyordum.

"Sarhoşsunuz."

Akşamdan kalmaydım herhalde ama on iki saattir damla içmemiştim. O. Henry ile ilgili bir şeyler mırıldanıp dışarı çıktım.

19

Terk edilmiş bir dükkâna benziyordu. Pencereye bir yazı konmuştu: *Eleman Aranıyor*. İçeri girdim. İnce bıyıklı bir adam bana gülümsedi. "Otur." Bir kalem ve bir başvuru formu koydu önüme. Formu doldurdum.

"Hmm... Üniversite?"

"Pek sayılmaz."

"Biz reklam işindeyiz."

"Ya!"

"İlgilendirmiyor mu?"

"Anlamaya çalışın, resim yapıyorum. *Ressamım* yani. Parasız kaldım. Satamıyorum yaptıklarımı."

"Senin gibiler sık düşer buraya."

"Ben de pek hoşlanmam öylelerinden."

"Tasalanma. Öldükten sonra ünlenirsin belki."

Öncelikle gece vardiyası yapmak zorunda olduğumu belirterek işten söz etti. Ama yükselme olanağı vardı.

Gece vardiyasını sevdiğimi söyledim. "Metroda başlayabilirsin," dedi.

20

İki moruk beni bekliyordu. Metronun içinde, vagonların park edildiği yerde buluştum onlarla. Elime bir sürü karton ilan ve bira açacağını andıran metal bir alet sıkıştırdılar. Park edilmiş vagonlardan birine bindik hep beraber.

"İzle beni," dedi moruklardan biri.

Tozlu koltuğun üstüne çıkıp elindeki bira açacağını andıran aletle eski ilanları sökmeye başladı. Demek bunlar oraya böyle konuyor diye düşündüm, onları oraya koyan insanlar var.

Her ilanın kenarlarında çıkarıp yenisini koyabilmek için sökülmesi gereken metal şeritler vardı. Şeritler yay gibi sert ve duvara doğru kıvrımlıydılar.

Denememi istediler. Metal şerit çabalarına yanıt vermiyordu. Yerinden bile oynatamadım. Keskin kenarlar ellerimi kesmişti bu arada. Elim kanıyordu. Çıkardığın her ilanın yerine yenisini koymak gerekiyordu. Sonsuza dek sürebilirdi bu iş.

"New York yeşil böcek dolu," dedi moruklardan biri bir süre sonra.

"Yok ya?"

"Evet. New York'ta yeni misin?"

"Evet."

"New York'ta herkesin üstünde bu yeşil böceklerden

olduğunu bilmiyor musun?"

"Hayır."

"Öyledir. Kadının biri benimle düzüşmek istedi dün akşam. 'Olmaz güzelim, boşuna uğraşma,' dedim ona."

"Yok ya?"

"Evet. Beş dolara olur dedim sonra. Harcadığım sıvıyı yerine koymak için beş dolarlık bir biftek yemeliyim."

"Beş doları verdi mi?"

"Hayır. Konserve mantar çorbası önerdi."

Vagonun sonuna doğru ilerliyorduk. Moruklar arkadan inip bir sonraki vagona doğru ilerlemeye başlamışlardı. Bir sonraki vagon yirmi beş metre ilerdeydi. Biz yerden yirmi metre yükseklikteydik ve üstünde yürüyebileceğimiz tek şey raylardı. Rayların arasından aşağı düşmek iştenden bile değildi.

Vagondan inip bir elimde ilanlar, diğerinde bira açacağım, küçük adımlarla rayların üstünde yürümeye başladım. İçi yolcu dolu bir tren yola çıktı. Işıkları yolu aydınlatıyordu.

Tren uzaklaştı ve karanlıkta kaldım. Hiçbir şey göremiyordum. Bekledim.

Moruklar diğer vagondan bağınıyorlardı: "Hadi! Çabuk ol! Yapacak çok iş var!"

"Bekleyin! Göremiyorum!"

"Bütün gece burda durup seni bekleyemeyiz!"

Gözlerim alışmaya başladı bir süre sonra. Adım adım ilerliyordum, çok yavaş. Vagona ulaştığımda ilanları yere bırakıp oturdum. Bacaklarım titriyordu.

"Neyin var?"

"Bilmiyorum."

"Ne oldu?"

"Ölmek işten bile değil burda."

"Henüz düşün olmadı."

"Bana düşebilirmişim gibi geldi."

"Düşüncelerini kontrol edememişsin."

"Evet. Burdan nasıl çıkılır?"

"İlerde bir merdiven var. Ama birçok ray geçmek zorundasın. Trenlere de dikkat et."

"Evet."

"Üçüncü raya da basma sakın."

"O da ne?"

"Elektrik yüklüdür. Altın ray. Altın rengindedir. Görürsün."

Vagondan inip rayların üstünde yürümeye başladım. İki moruk beni izliyorlardı. Altın ray ordaydı, dedikleri gibi. Çok yüksek atladım onun üstünden.

Sonra koşarcasına indim merdivenlerden. Sokağın karşı yakasında bir bar vardı.

21

Köpekler için bisküvit üreten bir fabrikada akşamüstü 4.30'dan sabah 1'e dek çalışıyordum.

Kirli bir beyaz önlüğüm, kocaman bez eldivenlerim vardı. Eldivenler yanık delikleri ile doluydu. Deliklerden parmaklarım görünüyordu. Sol gözüne perde inmiş dişsiz bir cüce bana işimi anlattı. Perdesi gri-beyaz'dı, içinde bir örümcek ağını çağrıştıran ince, mavi çizgiler vardı.

On dokuz yıldır bu işi yapıyordu.

Makinemin başına geçtim. Bir düdük öttü ve makine çalıştı. Köpekler için bisküvit yapmaya başlıyorduk. Ha-

mur şekilleniyor, sonra kenarları demir, metalden yapılmış ağır tepsilere yerleştiriliyordu.

Tepsilerden birini kapıp arkamdaki fırına yerleştirdim. Döndüm. Bir sonraki tepsi orda duruyordu. İşi yavaşlatmak mümkün değildi. Arada sırada makineye bir şeyler sıkıştığı zamanlar hariç hiç durmayan bir işlem. Makineye bir şeyler pek sık sıkışmıyordu. Sıkışınca da gözünü kırpıncaya kadar cüce problemi hallediyordu.

Fırının alevleri altı metreyi buluyordu. Fırının içine bir dönme dolap düzeni kurulmuştu. Her raf on iki tepsi alıyordu. Fırıncı (ben) bir rafı doldurunca bir kolunu itip dönme dolabı bir raf döndürüyordu. Tepsiler ağırdı. Birini kaldırmak bile yoruyordu insanı. Sekiz saat içinde yüzlerce tepsi kaldıracığını düşünsen işi sürdüremezdin. Yeşil bisküviler, kırmızı bisküviler, sarı bisküviler, kahverengi bisküviler, mor bisküviler, mavi bisküviler, vitaminli bisküviler, sebzeli bisküviler.

Bu tür işlerde insan yorulur. Yorgunluğun ötesinde yılanlaşır. Abuk sabuk ve harikulade konuşur. Deli gibi söylenir, espri patlatıp küfür savururdum. Cehennemde kahkaha eksik olmaz. Cüce bile gülüyordu.

Birkaç hafta çalıştım orda. Geceleri sarhoş geliyordum işe. Önemi yoktu. Kimsenin yapmak istemediği işi yapıyordum. Fırının önünde bir saat kadar çalıştıktan sonra ayılıyordum zaten. Ellerim yanık içindeydi ve su toplamışlardı. Her gün ağırlar içinde odamda oturur, kibrit alevinde sterilize ettiğim iğnelerle su baloncuklarını patlattım.

Bir gece her zamankinden daha sarhoş gitmiştim. Zaman kartımı zımbalamayı reddettim. "Benden bu kadar,"

dedim onlara.

Cüce sinir krizi geçiriyordu. "Chinaski, ne yapacağız?"

"Oof."

"Bir geceni daha ver bize!"

Başını kavradığım gibi koltuğumun altına sıkıştırdım ve sıktım, kulakları pembe bir renk alana dek. "Küçük piç seni," dedim. Sonra bıraktım.

22

Philadelphia'ya varır varmaz kendime bir oda bulup bir haftalık kirasını peşin ödedim. En yakın bar elli senelikti. Alt kattaki heladan yarım asırlık sidik, bok ve kusmuk kokusu gelirdi.

Akşamüstü 4.30 sularıydı. Barın ortasında iki kişi dövüşüyordu.

Sağımdaki adam adının Danny olduğunu söyledi. Solumdaki Jim'di.

Danny'nin ağzında yanık bir sigara vardı. Boş bir bira şişesi geçti yüzünün önünden. Sigarasını ve burnunu kıl payı sıyırmıştı. Etrafına bakınmadı, gözünü bile kırpmadı. Sigarasının külünü küllüğe silkip "Bayağı yakındı, orospu çocuğu. Bir daha bu kadar yakın gelersen başın belada!" dedi.

Oturacak tek boş yer yoktu. Kadınlar da vardı orda. Birkaç şişman ve biraz aptal ev kadını, sıkıntıya düşmüş iki-üç hayat kadını. Ben orda otururken kızlardan biri kalkıp adamlardan biri ile dışarı çıktı. Beş dakika sonra dönmüştü.

"Helen! Helen! Nasıl beceriyorsun bunu?"

Güldü kız.

Başka biri takıldı. "Eminim çok iyisindir. Ben de dene-meliyim!"

Beraber çıktılar. Beş dakika sonra Helen dönmüştü.

"Kadın emme basma tulumba gibi!"

"Ben de yazılmalıyım ona," dedi barın sonundaki yaşlı adam." Teddy Roosevelt son tepesini ele geçirdiğinden bu yana sertleşmedim."

Bu kez on dakika sürdü Helen'in içeri girmesi.

"Sandviç istiyorum," dedi şişman bir adam, "kim gidip bana bir sandviç alır?"

Gidebileceğimi söyledim. "Jambonlu, her şeyden koy-sun."

Bana para verdi. "Üstü kalsın."

Sandviç satan yere yürüdüm. Koca göbekli sempatik biri yanaştı. "Jambonlu bir sandviç, her şeyden koy. Bek-lerken bir bira içeyim ben de."

Birayı içtim, sandviçi bardaki şişman adama götür-düm, boş bir tabure bulup yerleştim. Önüme bir kadeh viski koydu barmen. Dipleddim. Bir tane daha koydu. Dip-ledim. Müzik dolabı çalıyordu.

Barın sonundan genç, yirmi dört yaşlarında biri geldi yanıma. "Jaluzileri temizletmem gerek," dedi bana.

"Kesinlikle."

"Ne yaparsın sen?"

"Hiç. İçerim. İkisi de."

"Jaluzileri temizler misin?"

"Beş dolar."

"İşi aldın."

Billy-Boy diyorlardı ona. Billy-Boy bar sahibi kadınla

evlenmişti. Kadın kırk beş yaşındaydı.

İki kova sabunlu su, birkaç bez ve sünger getirdi bana Billy-Boy. Jaluzileri söküp temizlemeye başladım.

"İçkiler bizden," dedi barmen Tommy, "iş bitene kadar."

"Bir viski Tommy," dedim.

Uzun işti; toz, zamanla macunumsu bir kir tabakasına dönüşmüştü. Birkaç kez elimi kestim. Sabunlu su kesilen yerleri yakıyordu.

"Bir viski Tommy."

Perdelerin birini bitirip yerine astım. Müşteriler gelip işimi denetlediler.

"Harikulade!"

"Buranın havası değişti."

"İçki fiyatlarını artırırlar şimdi."

"Bir viski Tommy," dedim.

İkinci perdeye başladım. Ara verip tilt makinesinde Jim'e fark attım ve bir çeyreğini aldım, sonra kovaları helaya boşaltıp temiz su doldurdum.

İkinci perde daha yavaş gidiyordu. Ellerimi birkaç yerden daha kestim. O perdelerin on senedir yıkanmadığına bahse girerdim. Tilt makinesinde bir çeyrek daha kazandım ve Billy-Boy işe dönmemi istedi.

Helen helaya giderken yanımdan geçti.

"Helen, işim bitince sana beş dolar veririm, yeterli mi?"

"Tabii, ama yorgunluktan kaldıramayabilirsin."

"Kaldırırım."

"Kapanış saati geldiğinde burda olacağım. Ayakta durmayı becerabilirsen para almayacağım senden."

"*Dimdik* duruyor olacağım güzelim."

Helen helaya girdi.

"Bir viski Tommy."

"Hey, ağır ol," dedi Billy-Boy, "yoksa bu iş bu gece bitmeyecek."

"Billy, işi bitiremezsem beş doları vermezsin."

"Anlaştık. Hepiniz duydunuz mu?"

"Duyduk Billy, ucuz götün tekisin."

"Bir viski Tommy."

Tommy viskiyi verdi. İçtim ve işe giriştim. Kaptırmıştım. Birkaç viski sonra üç perdeyi de temizleyip astım, pırıl pırıl olmuşlardı.

"Tamam Billy, ver parayı."

"Henüz bitirmedin."

"Ne?"

"Arka odada üç pencere daha var."

"Arka oda mı?"

"Arka oda. Parti odası."

Billy-Boy arka odayı gösterdi bana. Üç pencere daha vardı, üç perde daha.

"İki buçuk dolara anlaşırım seninle Billy."

"Hayır, ya hepsini bitirirsin ya da para almazsın."

Kovalarımı alıp suyu döktüm, temiz su doldurdum, sabun ilave ettim, perdenin birini söküp masanın üstüne serdim ve öylece bakakaldım.

Jim uğradı helaya giderken. "Ne oldu?"

"Yapamıyorum."

Jim heladan çıkınca bara gidip birasını aldı ve tekrar yanıma geldi. Jaluzileri silmeye başladı.

"Boşver Jim."

Bara gidip bir viski aldım. Geri döndüğümde kızlardan biri ikinci perdeyi söküyordu. "Dikkat et, elini kesme,"

dedim ona.

Birkaç dakika sonra odada dört-beş kişi vardı, gülüp şakalaşıyorlardı, Helen de aralarındaydı. Hepsi jaluzileri siliyordu. Bir süre sonra nerdeyse herkes odaya dolmuştu. İki viski daha götürdüm o arada. Nihayet iş bitmiş, perdeler asılmıştı. Çok uzun sürmemişti. Pırl pırl olmuşlardı. Billy-Boy içeri girdi.

"Sana ödemek zorunda değilim."

"İş bitti."

"Ama sen bitirmedin."

"Bu kadar ucuz olma Billy," dedi biri.

Billy-Boy beşliği uzattı ve aldım. Bara döndük. "Herkes içki ver!" Beşliği tezgâhın üstüne koydum," bir tane de bana."

Tommy içkileri doldurmaya başladı.

İçkimi içtim ve Tommy beşliği aldı.

"Bara üç dolar on beş sent borcun var."

"Hesabıma yaz."

"Peki. Soyadın ne?"

"Chinaski."

"Helaya giden Polonyalı fıkrasını biliyor musun?"

"Evet."

Kapanışa kadar içkiler gelmeye devam etti. Sonuncusundan sonra etrafıma bakındım. Helen gitmişti. Yalan söylemişti Helen.

Tam bir kancık diye düşündüm, uzun ve yorucu işe gelemiyor...

Dışarı çıkıp odama doğru yürümeye başladım. Parlak bir ay ışığı vardı. Ayak seslerim boş sokaklarda yankılanıyordu; birileri beni takip ediyormuş gibi bir duyguya kapıldım. Arkama baktım. Yanılıyordum. Kimse yoktu.

St. Louis'ye vardığımda hava çok soğuktu, her an kar yağabilirdi. Ucuz ve temiz bir oda buldum; ikinci katta, arka tarafa bakan bir oda. Sabahın erken saatleriydi, bunalmırlarımdan birindeydim, yatağa girip uyumaya çalıştım.

Uyandıgımda çok soğuktu. Üşüme krizine girmiştim, kontrol edemiyordum kendimi. Kalkınca pencerelerden birinin açık olduğunu keşfettim. Kapatıp tekrar girdim yatağa. Midem bulanıyordu. Bir saat kadar daha uyuyabildim, sonra uyandım. Kalkıp giyindim, güçlükle kordordaki banyoya gidip kustum. Soyunup yatağa girdim tekrar. Bir süre sonra kapı vuruldu. Cevap vermedim. Dışardaki kapıyı vurmayı sürdürdü. "Evet?" dedim.

"İyi misin?"

"Evet."

"İçeri girebilir miyiz?"

"Girin."

İki kız duruyordu kapıda. Biri biraz tombul ama tertemiz, pırlıl pırlıdı pembe çiçekli elbisesinin içinde. Müşfik bir yüzü vardı. Öbürü vücudunun güzelliğini vurgulayan kalın bir kemer sıkmişti beline. Uzun ve koyu renk saçları, çok sevimli bir burnu vardı. Mükemmel bacaklar, topuklu ayakkabılar, önü derin kesilmiş beyaz bir bluz. Gözleri koyu kahverengiydi, çok koyu, ve çok komik bulmuş gibi bana bakıyorlardı. "Benim adım Gertrude," dedi, "bu da Hilda."

Gertrude yatağıma doğru yürürken Hilda'nın yüzü kızardı. "Banyodan gelen sesleri duyduk. Hasta mısınız?"

"Evet. Ama önemli bir şey değil. Pencere açık kalmış."

"Bayan Downing, evsahibesi, sana çorba pişiriyor."

"Hayır, iyiyim."

"İyi gelir."

Gertrude biraz daha yaklaştı yatağıma. Hilda olduğu yerde duruyordu, pembe, temiz ve utangaç. Gertrude topuklarının üstünde ileri geri salınıyordu. "Kasabaya yeni mi geldin?"

"Evet."

"Asker değil misin?"

"Hayır."

"Ne yapıyorsun?"

"Hiçbir şey."

"Çalışmıyor musun?"

"Hayır."

"Evet," dedi Gertrude Hilda'ya, "ellerine bak. Ne kadar güzel elleri var. Hiç çalışmadığı belli."

Evsahibesi, Bayan Downing vurdu kapıyı. İri ve hoş bir kadındı. Dul ve dindar olduğunu düşündüm. Koca bir çorba kâsesi tutuyordu elinde. Buhar tütüyordu çorbadan. Kâseyi aldım. Nazik sözler ettik. Evet, kocası ölmüştü. Çok dindardı. Çorbanın yanında tuz, biber ve kraker getirmişti.

"Teşekkür ederim."

Bayan Downing kızlara baktı. "Hep beraber gidiyoruz şimdi. Çabuk iyileşmenizi dilerim. Umarım kızlar sizi fazla rahatsız etmemişlerdir."

"Yo, hayır!" diye gülümsedim çorbama eğilerek. Hoşuna gitti.

"Hadi kızlar."

Bayan Downing kapıyı açık bıraktı. Hilda son bir kez kızarıp küçücük gülümsedi bana ve çıktı. Gertrude kal-

mişti. Çorbamı kaşıklayışımı izliyordu. "Güzel mi?"

"Size teşekkür etmek istiyorum. Bütün bunlar... alışık değilim."

"Ben gidiyorum." Döndü ve yavaş adımlarla kapıya yürüdü. Dar ve siyah eteğinin altında kalçaları belirgin; bacakları altındı. Kapının önünde durup bana döndü, koyu bakışlarını bir kez daha üstümde tutup beni sardı. Kalkalmıştım, ışıldıyordum. Tepkimi fark eder etmez başını arkaya atıp güldü. Harikulade bir boynu, upuzun saçları vardı. Kapıyı açık bırakarak koridorda yürüyüp uzaklaştı.

Çorbaya bol biber ve tuz ekip krakerleri içine kırdım ve kaşıklamaya başladım.

24

Kadın giysileri satan bir dükkânda sevkiyat memurluğu için başvurmuştum. II. Dünya Savaşı sırasında eleman yetersizliği olması gerekirdi ama her işe dört-beş kişi baş vuruyordu. Adi işler için en azından. Başvuru formlarımızı doldurmuş bekliyorduk. Doğum yeri? Bekâr? Evli? Askerlik durumu? Son çalıştığınız yer? Neden ayrıldınız? O kadar çok başvuru formu doldurmuştum ki tüm doğru cevapları ezberlemiştim. Yataktan geç kalktığım için son çağrılan ben oldum. Kulaklarının üstünde iki tuhaf saç tutamı olan kel bir adam söyleşti benimle.

"Evet?" diye sordu önündeki forma bakarak.

"Yaratıcılığını geçici olarak yitirmiş bir yazarım."

"Aa, *bir yazar*, öyle mi?"

"Evet."

"Emin misin?"

"Hayır, değilim."

"Ne yazarsın?"

"Çoğunluk öykü. Bir de yarım romanım var."

"Bir roman ha?"

"Evet."

"Adı ne?"

" 'Kıyametimin Damlayan Musluğu.' "

"Hoşuma gitti. Ne hakkında?"

"Her şey."

"Her şey mi? Mesela kanser hakkında mı?"

"Evet."

"Benim karım da var mı o romanda?"

"O da orda."

"Bak sen! Neden kadın elbiseleri satan bir dükkânda çalışmak istiyorsun?"

"Kadınları hep kadın elbiseleri içinde sevmişimdir."

"Çürüğe mi çıktın?"

"Evet."

"Bunu ispatlayabilir misin?"

Evrağı gösterdim. Bakıp iade etti.

"İşe alındın."

25

Bodruma inmiştik. Duvarlar sarıya boyanmıştı. Elbiseleri iki metre uzunluğunda, bir metre eninde kolilere dolduruyorduk. Kolinin içinde buruşmamaları için özel bir şekilde katlanmaları gerekiyordu. Karton parçaları vermişlerdi bize, bir sürü de talimat. Şehir dışı sevkiyatlar için posta servisini kullanıyorduk. Her birimizin terazisi ve pulları vardı. Sigara içmek yasaktı.

Larabee baş sevkiyat memuruydu. Klein ise yardımcı-sı. Larabee güçlüydü. Klein onun ayağını kaydırmaya çalışıyordu. Klein Yahudiydi, patron da Yahudiydi ve Larabee huzursuzdu. Klein ve Larabee gün boyu, hatta bazen akşam geç saatlere dek tartışıp duruyorlardı. Evet, akşam geç saatlere dek. O savaş günlerinin problemlerinden biri mesai idi. Patronlar daha fazla adam çalıştırmaktansa birkaç kişiyi fazla çalıştırmayı yeğliyorlardı. Adamlara sekiz saatini veriyordun ama yetmiyordü, fazlasını istiyorlardı. Altı saat sonra seni eve yolladıkları görülmemiştir mesala. Düşünecek zamanın kalmamalıydı.

26

Odamdan ne zaman koridora çıksam Gertrude orda oluyordu. Harikuladeydi, insanı çıldırtabilirdi, bunu biliyor ve kullanıyordu. Size acı çektirmekten haz duyuyordu. Mutlu ediyordu bu onu. Ben de pek rahatsız değildim bu durumdan. Beni hayatından silip, onu görmeme bile izin vermeyebilirdi. Kendini böyle bir durumda bulan çoğu erkek gibi ondan bana fayda olmadığını biliyordum. Samimi konuşmalar, lunaparkta heyecan verici şeytan arabasına binmek, uzun pazar yürüyüşleri, hayaldi bunlar. Bazı vaatlerde bulunmadan onunla bu tür şeyleri asla yaşamayacaktım.

"Tuhaf birisin. Yalnız kalmayı seviyorsun değil mi?"

"Evet."

"Neden?"

"Beni tanıdığın o sabahtan çok önce hastalandım ben."

"Şimdi hasta mısın?"

"Hayır."

"Nedir problemin peki?"

"İnsanlardan hoşlanmıyorum."

"Bu iyi mi sence?"

"Değil herhalde."

"Bu akşam sinemaya götürür müsün beni?"

"Denerim."

Gertrude yüksek ökçelerin üstünde ileri geri sallanıyordu. Öne doğru yaylandı. Hafifçe bana değerek. Karşılık vermem olanaksızdı. Boşluk vardı aramızda. Çok uzaktık birbirimize. Kaybolmuş, artık orda olmayan, yaşamayan biri ile konuştuğu duygusuna kapıldım. Gözlerini gözlerime dikmiş, içime bakıyordu. Ona ulaşamadım. Bundan utanç duymamıştım, çaresiz hissetmiştim kendimi sadece.

"Gel benle."

"Ne?"

"Sana yatak odamı göstermek istiyorum."

Koridorda izledim onu. Yatak odasının kapısını açtı ve içeri girdim. Çok kadınsı bir odaydı. Büyük yatağı, doldurulmuş hayvanlarla kaplıydı. Hayvanlar bana bakıyor, şaşırmış görünüyorlardı: zürafalar, aslanlar, köpekler. Hava parfümlüydü. Her şey yerli yerinde, temiz, yumuşak ve rahattı. Gertrude bana yaklaştı.

"Yatak odamı sevdin mi?"

"Güzel. Evet, sevdim."

"Seni bu odaya aldığımı Bayan Downing'e sakın söyleme, skandalmış gibi bakar böyle bir şeye."

"Söylemem."

Gertrude konuşmadan durdu bir süre.

"Gitmeliyim," dedim sonunda. Sonra kapıyı açtım, dışarı çıkıp kapattım ve odama döndüm.

Rehincilere birkaç daktilo bıraktıktan sonra daktilo sahibi olmaktan vazgeçmiştim. Hikâyelerimi elde çoğaltıp yol-luyordum. Daktilo harflerinin karakterinde yazıyordum. Bir süre sonra bu şekilde kendi el yazımdan daha sū-ratlı yazabiliyordum, haftada üç veya dört öykü çoğaltıp postalıyordum. Postaneyi çalıştırıyordum. *The Atlantic Monthly* veya *Harper's* dergisi, editörünün zarflardan birini açınca şöyle dediğini tahmin ediyorum: "Hey, şu kaçığın şeylerinden bir tane daha..."

Bir gece Gertrude'u bir bara götürdüm. Köşe masalar-dan birine oturup bira içmiştik. Dışarda kar yağıyordu. Her zamankinden biraz daha iyi hissediyordum kendimi. İçiyor, konuşuyorduk. Bir saat kadar geçmişti. Gertru-de'un gözünün içine bakmaya başladım, karşılık veriyor-du. "*İyi adam bulmak zor artık!*" diyordu müzik dolabı. Gertrude müzikle sallanıyor, başını oynatıyor ve gözleri-me bakıyordu.

"Tuhaf bir yüzün var," dedi, "çirkin değilsin aslında."

"Dört numaralı sevkiyat memuru, tırmanışta."

"Hiç âşık oldun mu?"

"Aşk gerçek insanlar içindir."

"Sen de gerçek gibisin."

"Gerçek insanlardan hoşlanmam."

"Hoşlanmaz mısın?"

"Nefret ederim onlardan."

Bir süre daha içtik, fazla konuşmadan. Dışarda kar sūrüyordu. Gertrude başını çevirip insan kalabalığına bakmaya başladı. Sonra bana baktı.

"Yakışıklı değil mi?"

"Kim?"

"Şurda oturan asker. Tek başına. Ne kadar *dik* oturuyor. Madalyalarını da takmış."

"Yürü, çıkarım burdan."

"Vakit geç değil."

"Sen kalabilirsin."

"Hayır, *seninle* gelmek istiyorum."

"Ne yaptığın umurumda değil."

"Asker yüzünden mi? Asker yüzünden mi canın sıkıldı?"

"Off, allah kahretsin!"

"Asker yüzünden, değil mi?"

"Ben gidiyorum."

Ayağa kalkıp masaya bahşiş bıraktım ve kapıya yürüdüm. Gertrude'un arkamdan geldiğini duydum. Karda yürümeye başladım. Biraz sonra yanımda yürüyordu.

"Bir taksi bile çevirmiyorsun. Karda topuklularla yürüyorum!"

Cevap vermedim. Eve kadar dört-beş blok yürüdük. Merdivenleri çıkarken yanımdaydı. Sonra odama girip kapıyı kapattım, soyundum ve yatağa girdim. Odasının duvarına bir şey fırlattığını duydum.

28

Öykülerimi elde çoğaltıp postalamayı sürdürdüm. Daha çok çıkardığı *Frontfire* dergisine hayranlık duyduğum Clay Gladmore'a yolluyordum. Öykü başına sadece 25 dolar ödüyorlardı ama Gladmore William Saroyan'ı ve birçok başka yazarı keşfetmiş biriydi; ayrıca Sherwood An-

derson'un da dostuydu. Öykülerimin çoğunu ret nedenlerini açıklayan bir yazı iliştip geri yolluyordu. Gerçi küçük yazılardı bunlar ama sıcak ve yüreklendiriciydiler. Büyük dergiler, basılmış, hazır ret yazıları yolluyorlardı. Gladmore'un basılı ret yazısı bile bir sıcaklık taşıyordu: "Bunun bir ret yazısı olmasından ötürü üzgünüz ama..."

Gladmore'u haftada dört-beş öykü ile meşgul ediyordum. Bu arada bodrumda, kadın giysileri satan dükkânda çalışmayı sürdürüyordum. Klein henüz kaydıramamıştı Larabee'nin ayağını; Cox, diğer sevkiyat memuru, yirmi beş dakikada bir merdiven altında bir sigara tütürebildiği sürece kimin kime üstünlük sağladığını umursamıyordu.

Fazla mesai olağan hale gelmişti. İş saatlerimin dışında daha çok içmeye başlamıştım. Sekiz saatlik iş günü hayal olmuştu. Sabah işe gitiğinde on bir saate fittin. Cumartesiler de dahildi buna. Aslında yarım gün olmalıydılar ama tam gün olmuşlardı. Savaş sürüyor ama bayanlar deli gibi elbise satın alıyorlardı...

On iki saatlik bir gün bitirmiştım. Paltomu giyip bir sigara yakmış, bodrumun merdivenlerini çıkıyordum. Holde ilerleyip kapıya doğru yürürken patronun sesini duydum: "Chinaski!"

"Evet?"

"Buraya gel."

Patron çok pahalı bir puro tütündürüyor, dinlenmiş görünüyordu.

"Bu benim dostum. Carson Gentry."

Carson Gentry de pahalı bir puro içiyordu.

"Bay Gentry de bir yazar. Yazmakla çok ilgili. Senin bir yazar olduğunu söyleyince seni tanımak istedi. Bir mah-

zuru yok, değil mi?"

"Mahzuru yok."

İkisi de karşımda oturmuş, purolarını tüttürüp bana bakıyorlardı. Birkaç dakika geçti. Duman çıktılar, duman üflediler, bana baktılar.

"Gidebilir miyim şimdi?" diye sordum.

"Olur," dedi patronum.

29

Yürürdüm hep odama, altı-yedi blok uzaklıktaydı. Yol boyunca ağaçlar birbirlerinin aynıydı: küçük, kıvrık, yarıdonuk, yapraksız. Hoşlanıyordum onlardan. Soğuk ay ışığında yalnız yürüyordum.

Ofiste olanlar aklımdan gitmiyordu. O pahalı purolar, şık elbiseler. Kanlı biftekler ve malikânelerin uzun girişlerini hayal ettim. Refah. Avrupa'ya seyahatler. Güzel kadınlar. Benden çok mu zekiydiler? Tek fark paraydı, ve onu elde etme isteği.

Ben de yapardım! Para biriktirecektim. Bir fikir yakalayıp kredi alacaktım. İnsanları işe alıp, kovacaktım. Masamın çekmecesinde viski bulunduracaktım. İri göğüslü, köşedeki gazeteci çocuğun görünce pantolonuna boşalaçağı bir kışa sahip bir karım olacaktı. Ona ihanet edecektim ve o bunu bilecek ama servetimden yararlanmak için kabullenecekti. Yüzlerindeki hayal kırıklığını görmek için insanları işten atacaktım. Hak etmedikleri halde kadınların işine son verecektim.

İnsanların ihtiyacı olan şeydi bu: ümit. Ümitsizlikti insanları cesaretsiz yapan. New Orleans günlerimi anımsa-

dım, yazabilme özgürlüğüne sahip olmak için haftalarca beş sentlik gofretlerle beslendiğim günleri. Ama açlık maalesef insanın sanatına katkıda bulunmuyordu. Zedeliyordu sadece. İnsan ruhunun kökleri midededir. Güzel bir bifteği midete indirip viskini içmişsen beş sentlik gofretle beslenen adamdan çok daha iyi yazarsın. Aç sanatçı efsanesi bir aldatmacadır. Her şeyin bir aldatmaca olduğunu idrak ettiğin an uyanıp insanları kanatmaya, mahvetmeye çalışırsın. Çaresiz kadın, erkek ve çocuklardan bir imparatorluk kurabilirdim – *canlarına okurdum o zaman! Gösterirdim onlara!*

Pansiyona varmıştım. Merdivenleri çıkıp odama yürüdüm. Kapıyı açıp ışığı yaktım. Bayan Downing mektuplarımı kapının önüne koymuştu. Gladmore'dan kahverengi, büyük bir zarf vardı. Aldım. Reddedilmiş öykülerin ağırlığını taşıyordu. Oturup zarfı açtım.

Sevgili Bay Chinaski:

Bu dört öyküyü iade ediyoruz ama *Birasarhoşu Ruhum Dünyanın Bütün Noel Ağaçlarından Daha Hüzünlüdür* başlıklı öyküyü tutuyoruz. Uzun zamandır çalışmalarınızı izliyor, bu öyküyü kabul etmekten mutluluk duyuyoruz.

Samimiyetle,
Clay Gladmore

Yazıyı elimde tutup ayağa kalktım. İlk Amerika'nın bir numaralı dergisi ilk öykümü almıştı. Dünya hiç bu kadar güzel görünmemişti, gelecek bu kadar parlak. Yatağa yürüyüp oturdum, tekrar okudum yazıyı. Gladmore'un imzasının her kıvrımını inceledim. Kalkıp kabul yazısını komodinin çekmecesine koydum. Sonra soyunup ışıkları

söndürdüm ve yattım. Uyuyamadım. Kalkıp ışığı açtım, çekmecedен yazıyı alıp bir kez daha okudum:

Sevgili Bay Chinaski...

30

Gertrude'la birçok kez koridorda karşılaştık. Konuşuyorduk ama bir daha benimle çıkmasını teklif etmedim. Bana çok yakın duruyordu yine, yüksek ökçelerinin üstünde yaylanarak, arada sırada sarhoşmuş gibi sendeleyerek. Bir pazar sabahı kendimi Gertrude ve Hilda ile ön bahçede buldum. Kızlar gülüp çığlıklar atıyor, kartopu yapıp bana atıyorlardı. Daha önce kışları karlı bir bölgede yaşamadığımdan önceleri biraz yavaştıım ama sonra işi kaptım, kartopu yapıp atmayı öğrendim. Gertrude çok eğleniyor, çığlıklar atıyordu. Nefisti. Alev ve ışıktı. Bir an yanına gidip ona sarılmak geldi içimden. Sonra vazgeçtim, başımın üstünden bir kartopu vızıldayarak geçerken so-kağa çıkıp yürümeye başladım.

On binlerce genç Avrupa'da, Çin'de, Pasifik Adaları'nda çarpışıyorlardı. Geri döndüklerinde birini seçecekti. Hiç zor olmayacaktı birini bulması. Öyle bir vücudu olduktan sonra, öyle gözleri. Hilda bile pek zorluk çekmeyecekti.

St. Louis'den ayrılmanın zamanı gelmişti. Los Angeles'a dönmeye karar verdim; bu arada öykülerimi elde çoğaltıp yollamayı, içmeyi, Beethoven'ın Beşinci, Brahms'ın Üçüncü Senfoni'sini dinlemeyi sürdürüyordum.

Bir gece iş çıkışı mahalledeki barlardan birine uğradım. Oturup beş-altı bira içtikten sonra kalktım, odama yürüdüm. Önünden geçerken Gertrude'un kapısı aralıktı. "Henry..."

"Merhaba." Kapının önünde durup ona baktım. "Gertrude, şehirden ayrılıyorum. Bugün iştekilere ayrılacağımı söyledim."

"Üzıldüm."

"Bana iyi davrandınız siz."

"Dinle, gitmeden önce erkek arkadaşımı tanımanı istiyorum."

"Erkek arkadaşın mı?"

"Evet, bugün taşındı. Koridorun sonunda kalıyor."

Peşinden gittim. Kapıyı çaldı, ben arkasında duruyordum. Kapı açıldı; gri-beyaz çizgili bir pantolon; uzun kollu kareli bir gömlek; kravat. İnce bir bıyık. Boş gözler. Burun deliklerinin birinden ucu küçük bir damla oluşturmuş nerdeyse görünmez bir sümük ipi iniyor, damla bıyığının üstünde durmuş, güçlenip düşmeyi bekliyordu.

"Joey," dedi Gertrude, "Henry'yle tanışmanı istiyorum."

El sıkıştık. Gertrude içeri girdi. Kapı kapandı. Ben odama gidip toplanmaya başladım. Yol hazırlığını hep sevmişimdir.

31

Los Angeles'a vardığımda Hoover caddesi yakınlarında ucuz bir otel odası tutup yatağa girdim ve içmeye başladım. Bir süre içtim, üç-dört gün. İş ilanlarına bakmak gelmiyordu içimden bir türlü. Bir masaya oturmuş biri-

nin önünde durup iş istediğimi; o işe uygun olduğumu söylemek çok zor geliyordu bana. Samimiyetle söylüyorum, yaşam beni dehşete düşürüyordu. Yemek, uyumak ve çıplak dolaşmamak için insanın yapmak zorunda olduğu şeyler ürkütücüydü. Ben de yatakta kalıp içiyordum. İçtiğin zaman dünya yine ordaydı, kaybolmuyordu ama boğazına sarılmıyordu en azından.

Bir gece yataktan çıktım, giyindim ve sokakta yürümeye başladım. Kendimi Alvarado Caddesi'nde buldum. Bana çekici gelen bir bar bulana dek yürüdüm. Bir tane bulup girdim. İçerisi kalabalıktı. Barda bir tek boş tabure vardı. Oturdum. Viski soda ısmarladım. Sağımda oldukça esmer bir sarışın oturuyordu, biraz kilolanmış, yanaklar ve boyun esnekliğini yitirmiş, ayyaş olduğu çok belli; ama hatlarında insanın belleğine yerleşen bir güzellik vardı, vücudu da hâlâ diri ve genç görünüyordu, biçimliydi. Bacakları uzun ve hoş. İçkisini bitirdiğinde bir tane daha içer mi diye sordum. Evet dedi. İçki ısmarladım.

"Aptal dolu burası," dedi.

"Her yer öyle ama burası özellikle," dedim.

İki-üç tane daha ısmarladım. Konuşmuyorduk. Sonra, "Bu son içkiydi," dedim ona, "hiç param kalmadı."

"Ciddi misin?"

"Evet."

"Kalacak yerin var mı?"

"Bir oda, iki veya üç günlük kirası ödenmiş."

"Ve paran kalmadı. İçecek bir şey de mi yok?"

"Hayır."

"Gel benle."

Peşinden çıktım. Çok hoş bir kıcı olduğunu fark ettim. Yakındaki içki satan dükkâna girdik. Satıcıya istedikleri-

ni söyledi. İki şişe viski, altı bira, iki paket sigara, cips, kuruyemiş, alka-seltzer ve kaliteli puro. Satıcı hesabı yaptı. "Wilbur Oxnard'ın hesabına yaz," dedi hatun. "Bir dakika," dedi satıcı, "telefon edip sormalıyım." Adam numarayı çevirip Wilbur'la konuştu. Sonra kapattı ve "Tamam," dedi. Torbalardan birkaçını aldım ve dışarı çıktık.

"Nereye gidiyoruz bunlarla?"

"Senin yerine. Araban var mı?"

Arabama götürdüm onu. Compton'da bir araba pazarından otuz beş dolara almıştım arabayı. Radyatör su sızdırıyordu, amortisörler patlıktı ama gidiyordu.

Odama geldik, her şeyi buzdolabına yerleştirip, iki içki koydum. İçkisini verip oturdum ve bir puro yaktım. Karşımda oturuyordu, bacak bacak üstüne atmıştı. Yeşil küpeleri vardı. "Kıyak," dedi.

"Ne?"

"Kıyak biri olduğunu düşünüyorsun, bir bok sanıyorsun kendini!"

"Hayır."

"Evet, öyle. Tavırlarından belli oluyor. Yine de hoşlandım senden. Görür görmez."

"Öyle mi? Eteğini biraz yukarı kaldırsana."

"Bacak mı seversin?"

"Evet. Kaldırsana eteğini biraz."

Kaldırdı. "Oh, tanrım, biraz daha kaldır, biraz daha!"

"Baksana, sapık filan değilsin değil mi? Kızları rahatsız eden biri dolanıyor ortalıkta. Kızları tavlayıp evine götürdükten sonra soyuyor sonra da bıçakla haçlar kazıyor tenlerine."

"Ben o değilim."

"Bir de seni düzüp sonra küçük parçalara doğrayanlar

var. Kışının deliğini Playa Del Ray'de bir su oluğunun içinde, sol memeni okyanus kıyısında bir çöp tenekesinde buluyorlar..."

"Yıllardır yapmadım bunu. Biraz daha kaldır eteğini."

Biraz daha kaldırdı. Yaşam ve kahkahanın başlangıcı gibiydi, güneşin gerçek anlamı gibi. Yanına gidip oturdum ve öptüm onu. Sonra kalkıp iki içki daha koydum, radyoyu açıp KFAC istasyonunu buldum. Debussy'den bir şeyin başını yakaladık.

"Bu tür müzik mi seversin?" diye sordu.

Gecenin bir saatinde muhabbet ederken yataktan düş-tüm. Yattığım yerde kalıp bacaklarına baktım. "Güzelim," dedim ona, "ben bir dâhiyim ama bunu benden başka bilen yok."

Yukardan bana baktı. "Kalk yerden koca ahmak ve bana bir içki getir."

İçkisini getirip yanına kıvrıldım. Bir haller olmuştu bana gerçekten. Daha sonra yatağa girdik. Işıkları söndür-müştük, üstüne çıktım. Birkaç kez gidip geldim, sonra durdum. "Adın ne senin?"

"Ne fark eder ki?" diye yanıtladı.

32

Adı Laura'ydı. Öğleden sonra ikiydi, Alvarado Caddesi'ndeki antikacının arkasındaki yolda yürüyorduk. Elimde bavulum vardı. Eski bir ev vardı orda, ahşap, iki katlı, beyaz boyası aşınmış. "Uzak dur kapıdan," dedi Laura. "Kapının önünü görmesini sağlayan bir ayna var."

Ben kapının sağında durmuş beklerken Laura zili çaldı. "Beni görsün, otomatiğe bastığında kapıyı açacağım, peşimden gel."

Otomatiğe basıldı ve Laura içeri girdi. Peşinden girip bavulumu merdivenin dibine koydum. Merdivenin en üst basamağında Wilbur Oxnard duruyordu, Laura ona doğru koştu. Yaşlı biriydi Wilbur, kır saçlı, tek kollu. "Güzelim, seni görmek ne güzel" Wilbur tek kolunu Laura'ya dolayıp onu öptü. Ayrıldıktan sonra beni fark etti.

"Kim bu?"

"Ah, Willie, arkadaşım ile tanışmanı istiyorum."

"Merhaba," dedim.

Wilbur karşılık vermedi. "Wilbur Oxnard, Henry Chinaski," diye tanıştırdı Laura bizi.

"Memnun oldum Wilbur," dedim.

Wilbur yine bir şey demedi. Sonra, "Hadi, gelin yukarı," dedi.

Laura'nın peşinden yukarı çıkıp salona girdim. Yere madeni paralar saçılmıştı. Odanın ortasında elektrikli bir org duruyordu. Onları takip edip mutfığa girdim. Kahvaltı masasında kahvaltı ediyorlardı. Laura masada oturan iki kadını tanıştırdı bana. "Henry, bu Grace, bu da Jerry. Kızlar, Henry Chinaski."

"Selam," dedi Grace.

"Nasılsın?" diye sordu Jerry.

"Çok memnun oldum hanımlar."

Viski içiyor, birayla cila çekiyorlardı. Masanın ortasında siyah ve yeşil zeytin, acı biber ve kereviz dolu büyük bir çanak duruyordu. Uzanıp bir biber aldım. "Kendin koy," dedi Wilbur, viski şişesini göstererek. İçeri girdiğimizden beri bir bira devirmişti. Kendime bir içki koydum.

"Ne yaparsın?" diye sordu Wilbur.

"Bir yazar o," dedi Laura. "Dergilerde öyküleri çıktı."

"Yazar mısın?" diye sordu Wilbur.

"Bazen."

"Bir yazara ihtiyacım var. İyi misin?"

"Her yazar iyi olduğunu düşünür."

"Bestelediğim bir operanın librettosunu yazacak birine ihtiyacım var. Adı 'San Fransisko İmparatoru'. Bir zamanlar San Fransisko'da imparatorluk kurmak isteyen biri varmış, biliyor muydun?"

"Hayır, hayır, bilmiyorum."

"Bu adam üstüne çok ilginç bir kitap var, veririm sana."

"Olur."

İçiyorduk, fazla konuşmadan. Kızlar otuz beş yaşlarındaydılar, çekici ve çok seksi, biliyorlardı öyle olduklarını.

"Perdeleri nasıl buluyorsun?" diye sordu Wilbur. "Kızlar diktiler bu perdeleri. Yetenekli kızlar bunlar."

Perdelere baktım. İğrençtiler. Süzülen yapraklarla bezenmiş kocaman kırmızı çilekler.

"Sevdim perdeleri," dedim ona.

Wilbur birkaç bira daha çıkardı, viski içmeyi de sürdürüyorduk. "Endişelenme," dedi Wilbur, "bir şişe daha var."

"Sağol Wilbur."

Bana baktı. "Kolum uyuşmaya başladı," dedi. Kolunu kaldırıp parmaklarını oynatmaya çalıştı. "Zor oynatabiliyorum parmaklarımı, yakında öleceğim galiba. Doktorlar neyim olduğunu bulamıyorlar. Kızlar dalga geçtiğimi sanıyorlar, bana gülüyorlar."

"Ben dalga geçtiğini sanmıyorum," dedim, "inanıyorum

sana."

İçmeyi sürdürdük.

"Hoşlandım senden," dedi Wilbur, "epey dolaşmış biri-ne benziyorsun, bir tarzın var. Çoğu insanın tarzı yoktur. Senin var."

"Tarz konusunda bir şey diyemeyeceğim ama epey do-laştım."

"Öbür odaya geçelim. Operamdan birkaç bölüm çal-mak istiyorum sana."

"Olur," dedim.

Bir şişe viski daha açtı, birkaç bira aldı ve öbür odaya geçtik. "Sana çorba yapayım mı Wilbur, ister misin?" diye sordu Grace.

"Org başında çorba mı içilirmiş?" diye yanıtladı Wil-bur.

Hepimiz güldük. Wilbur'dan hoşlanıyorduk.

"Her sarhoş olduğunda yere bozuk paralar atmaya başlar," diye fısıldadı Laura. "Bize hakaret edip bozuk pa-ra fırlatır üstümüze. Değerimiz o kadarmış. Çok tatsızla-şabilir."

Wilbur ayağa kalkıp yatak odasına gitti, başında bir denizci kepiyle döndü. Tek kolu ve hasta parmakları ile org çalmaya başladı. Oldukça yüksek bir ses çıkıyordu. İşkilerimizi içip orgu dinledik. Bitirdiğinde alkışladık.

Wilbur taburesinden kalkmadan bize doğru döndü. "Kızlar burdaydı geçen akşam," dedi, "sonra birden biri 'BASKIN!' diye bağırdı. Kaçışlarını görmeliydin, kimi' çıp-lak, kimi don sutyen. Hepsi garaja saklandı. Çok matrak-tı, oturup bekledim, teker teker geri geldiler. Gerçekten matraktı!"

"Kimdi 'BASKIN' diye bağıran?" diye sordum.

"Bendim."

Sonra yatak odasına gidip soyunmaya başladı. Çamaşırlarıyla yatağın kenarında oturuşunu görebiliyordum. Laura yanına gidip oturdu, öptü onu. Sonra dışarı çıktı, Grace ve Jerry girdiler içeri. Laura merdivenleri işaret etti. Aşağı inip bavulumu aldım, yukarı çıkardım.

33

Uyandığımızda Laura bana Wilbur'dan söz etti. Sabah dokuz buçuk olmuştu ve evde çıt yoktu. "Milyarder," dedi, "bu eski ev seni aldatmasın. Büyükbabası buralarda toprak satın almış, babası da. Sevgilisi Grace'dir ama Grace canına okuyor onun. Cimridir orospu çocuğu. Barlara takılan, kalacak yerleri olmayan kızları himayesine alır. Ama yatak ve yemek verir onlara sadece, asla para vermez. Eğer o içmiyorsa onlar da içemezler. Jerry çözdü onu bir keresinde. Abazaydı ve Jerry'yi masanın etrafında kovalıyor, Jerry de sürekli, 'Hayır, hayır, ömrümün sonuna kadar bana ayda elli dolar vermezsen olmaz!' diye bağınyordu. Sonunda kabullendi Wilbur. Bir kâğıt imzaladı ve mahkemede geçerli oldu biliyor musun? Ona her ay elli dolar vermek zorunda, kendi ölürse ailesinin devam etme zorunluluğu da var."

"İyi," dedim.

"Asıl sevgilisi Grace'dir ama."

"Ya sen?"

"Uzun zamandır değilim."

"İyi, çünkü senden hoşlanıyorum."

"Öyle mi?"

"Evet."

"Bak şimdi, yarın sabah odasından denizci kepini giymiş olarak çıkarsa yatla gezeceğiz demektir. Doktor yatla dolaşmanın sağlığı için yararlı olduğunu söylemiş."

"Büyük bir yat mı?"

"Tabii. Dinle, yerdeki bütün bozuk paraları aldın mı dün gece?"

"Evet."

"Birazını alıp gerisini bırakmak daha iyidir."

"Haklısın sanırım. Bir kısmını geri koyayım mı?"

"Fırsat bulursan."

Giyinmek için kalkmışım ki Jerry girdi odaya. "Aynanın karşısında durmuş kasketinin açısını ayarlıyor. Yatla geziyoruz!"

"Tamam Jerry," dedi Laura.

İkimiz de giyinmeye başladık. Tam zamanında hazırlandık. Wilbur konuşmuyordu. Akşamdan kalmaydı. Onu takip edip garaja indik ve inanılmaz eskilikte bir arabaya bindik. Grace'le Jerry öne, ben ve Laura arkaya oturduk. Wilbur garajdan geri geri çıkıp Alvarado yönüne sürdü, San Pedro'ya gidiyorduk.

"Akşamdan kalma ve içmiyor. İçmediği zamanlar başkalarının içmesine izin vermez orospu çocuğu. Dikkatli ol," diye fısıldadı Laura.

"Tüh, bir içkiye ihtiyacım var."

"Hepimizin bir içkiye ihtiyacı var," dedi Laura. Çantasından bir cep viskisi çıkarıp kapağını açtı. Şişeyi bana verdi. "Bizi dikiz aynasından kontrol etmesini bekle. Gözleri yola döndüğü anda bir fırt çek."

Çok geçmeden Wilbur dikiz aynasından bize baktı. Sonra yola çevirdi bakışlarını. Bir fırt aldım ve kendimi

çok daha iyi hissettim. Şişeyi Laura'ya geçirdim. Wilbur'un tekrar dikiz aynasına bakmasını bekledi, sonra o da bir fırt aldı. Güzel bir yolculuktu. San Pedro'ya vardığımızda şişe boşalmıştı. Laura ağzına bir ciklet attı, ben bir puro yaktım ve arabadan indik. İnmesine yardımcı olurken Laura'nın eteği sıyrıldı, o uzun naylon bacakları, dizleri, zarif bilekleri göründü. Tahrik olmuştum. Denize doğru baktım. Yat orda duruyordu: *The Oxvill*. Limandaki en büyük tekne bizimkiydi. Küçük bir motor bizi tekneye götürdü. Güverteye çıktık. Wilbur çevredeki diğer yat sahiplerine el salladı ve bana baktı.

"Nasılsın?"

"Harika Wilbur, harika... İmparator gibi."

"Buraya gel, sana bir şey göstermek istiyorum." Teknenin arkasına doğru yürüdük, Wilbur eğilip yerdeki bir halkayı çekti. Sonra bir kapağı kaldırdı. İki motor duruyordu orda. "Herhangi bir problem çıkarsa yardımcı motorun nasıl çalıştırıldığını bilmeni istiyorum. Zor değil. Ben tek kolumla yapabiliyorum."

Wilbur motoru çalıştırmak için bir ipi çekerken ben sıkılmış bir şekilde izliyordum. Başımı sallayıp anladığımı belirttim. Ama onun için yeterli olmadı bu, tek istediğim şey bir içkiydi ve o bana nasıl demir alınacağını, limandan nasıl çıkılacağını gösteriyordu.

O fasıldan sonra limandan çıktı ve başında kasketi dümen sallamaya başladı. Kızlar etrafına toplandılar.

"Oh, Willie, dümeni bana ver!"

"Willie, bana ver!"

Ben istemedim dümeni. Dümenin başında olmayı arzulamadım. Laura'nın peşinden aşağı indim. Lüks bir otel dairelerinden farksızdı aşağısı, duvarlarda ranzalar

vardı sadece, yatak yoktu. Buzdolabını açtık. Yemek ve içki doluydu. Açık bir viski şişesi bulduk ve dışarı çıkardık. Birer sulu viski içtik. İyi bir yaşam tarzıydı bu. Laura pikabı açtı, "Bonapart'ın Geri Çekilişi" diye bir plak dinledik. Laura çok iyi görünüyordu. Mutluydu ve tebessüm ediyordu. Eğilip öptüm onu, ellerimi bacaklarında gezdirdim. Sonra motor sesi kesildi ve Wilbur merdivenlerden indi.

"Geri dönüyoruz," dedi. Kaptan kasketi ile çok ciddi bir görünümü vardı.

"Neden?" diye sordu Laura.

"Grace o havalarından birine girdi yine. Benimle konuşmuyor. Tek kelime etmeden oturuyor. Yüzme bilmez Grace. Tekneden atlayacak diye korkuyorum."

"Bak Wilbur," dedi Laura, "on dolar ver ona. Çorapları kaçık, öyle dolaşıyor."

"Olmaz, geri dönüyoruz. Ayrıca siz *içiyorsunuz!*"

Wilbur yukarı çıktı tekrar. Motorlar öksürdü ve geri dönüp limana doğru yol almaya başladık.

"Ne zaman Catalina'ya gitmeye kalksak başımıza gelir bu. Grace'e bir haller olur ve başında başörtüsü ile oturup tek kelime etmeden denize bakıp durur. Ancak öyle bir şeyler koparabiliyor ondan. Tekneden atlayacağı filan yok. Sudan nefret eder."

"Neyse," dedim, "içmeye devam edelim bari. Wilbur'un operasına söz yazacağımı düşündükçe hayatımın ne denli iğrenç bir hal aldığını idrak ediyorum."

"İçelim," dedi Laura, "kızacağı kadar kızdı nasıl olsa."

Jerry aşağı inip bize katıldı. "Wilbur'un kışından kopardığım elli dolar aylık Grace'in fena halde canını sıktı. Allah kahretsin, o kadar da kolay değil bu işler. Grace

gittiği anda üstüme atlıyor orospu çocuğu, pompalayıp duruyor beni. Doymak da bilmiyor. Öleceğinden korkuyor, düzüşmek istiyor sürekli."

Viskisini dipleyip bir tane daha koydu.

"Sears Roebuck'dan ayrılmamalıydım, iyi bir işim vardı."

Kadeh kaldırdık buna.

34

Limana vardığımızda Grace de bize katılmıştı. Başörtüsü hâlâ başındaydı, hâlâ konuşmuyor ama içiyordu. Hepimiz içiyorduk. Wilbur aşağı indiğinde hepimiz içiyorduk. Bir süre baktı bize. Sonra "hemen döneceğim," dedi.

Öğleden sonraydı. Beklerken içmeyi sürdürdük. Kızlar Wilbur'a nasıl davranmak gerektiğini tartışıyorlardı. Ranzalardan birine kıvrılıp uyudum. Uyandığımda gece olmuştu ve soğuktu.

"Wilbur nerde?" diye sordum.

"Dönmeyecek," dedi Jerry, "çok kızdı."

"Döner," dedi Laura, "Grace burda."

"Cehenneme kadar yolu var, umurumda bile değil," dedi Grace, "Mısır ordusuna bir ay yetecek kadar yemek ve içki var burda."

İşte, limandaki en büyük teknede üç kadınla beraberdim. Ama çok soğuktu. Ranzadan inip bir içki aldım, tekrar dönüp battaniyenin altına girdim. "Tanrım, ne kadar soğuk burası," dedi Jerry, "yanına yatıp ısınmak istiyorum." Ayakkabılarını fırlatıp yanıma yattı. Laura ile Grace sarhoş olmuşlardı, tartışıyorlardı. Jerry ufak tefek, yu-

varlak bir kadındı. İçinizde sarılmak isteği uyandıran kadınlardan. İyice sokuldu bana.

"Çok soğuk. Sarıl bana."

"Laura..." dedim.

"Siktir et Laura'yı."

"Tepesi atabilir."

"Atmaz. Arkadaşız biz. Bak." Jerry doğruldu. "Laura, Laura..."

"Evet?"

"Isınmaya çalışıyoruz, tamam mı?"

"Tarnam," dedi Laura.

Jerry battaniyenin içine girdi tekrar. "Gördün mü, tamam dedi."

"Peki," dedim. Ellerimi kışına koyup öptüm onu.

"Fazla ileri gitmeyin ama," dedi Laura.

"Sarılıyoruz sadece," dedi Jerry.

Elimi cteğinin içine daldırıp külotunu çıkarmaya çalıştım. Kolay değildi. Çıktığında ben çoktan hazırdım. Dilini ağzımın içine sokup çıkıyordu. Yanlamasına iş tutarken bir şey yokmuş gibi görünmeye çalışıyorduk. Birkaç kez dışarı çıktı ama Jerry anında tekrar yerleştirdi. "Çok ileri gitmeyin," dedi Laura tekrar. Yine dışarı çıktı, Jerry tutup sıktı. "Beni tutuyor sadece," dedim. Jerry kıkırdayıp yerleştirdi tekrar. Kaldı orda. Giderek büyüüp sertleşerek. "Kancık," diye fısıldadım kulağına, "seni seviyorum." Sonra boşaldım. Jerry ranzadan inip banyoya gitti. Grace bize jambonlu sandviç hazırlıyordu. Ranzadan inip sandviçimi yemeye başladım. Yanında patates salatası, domates, kahve ve elmalı turta. Acıkmıştık hepimiz.

"İyi ısındım," dedi Jerry. "Henry çok iyi ısıtıyor insanı."

"Çok üşüdüm," dedi Grace, "bir de ben deneyeyim

Henry'yi. Sence sakıncası var mı Laura?"

"Yok. Fazla ileri gitmemek şartı ile."

"Ne kadarı fazladır?"

"Anladın ne demek istediğimi."

Yemekten sonra ranzaya çıktım ve Grace yanıma yattı. Üçünün en uzun boylu olanıydı. Bu kadar uzun bir kadınla yatmamıştım daha önce. Öptüm onu. Diliyle karşılık verdi. Kadınlar diye düşündüm, sihirliyidiler kadınlar. Ne harikulade varlıklardır onlar! Elimi atıp külotunu çıkardım. Yol çok uzundu. "Ne yapıyorsun?" diye fısıldayarak sordu. "Külotunu çıkarıyorum," dedim, "Neden?" "Düzeceğim seni." "Isınmak istedim sadece." "Düzeceğim seni." "Laura benim arkadaşım. Ben Wilbur'un kadınıyım." "Düzeceğim seni." "Ne yapıyorsun?" "İçeri girmeye çalışıyorum." "Hayır." "Allah kahretsin, yardım et bana." "Kendin sok." "Yardım et." "Kendin sok. Laura arkadaşım benim." "Ne ilgisi var?" "Neyin?" "Boşver?" "Dinle, ıslak değilim henüz." "İşte parmağım." "Ay, yavaş. Daha saygılı olabilirsin bir kadına karşı." "Peki, peki. Böyle iyi mi?" "İyi. Biraz daha yukarı. Evet, evet, orası..."

"Oynaşmak yok!" dedi Laura.

"Yok, ısıtıyorum onu sadece."

"Wilbur ne zaman dönecek acaba?" dedi Jerry.

"İsterse hiç gelmesin," dedim Grace'e yüklenirken. İnledi. İyiydi. Yavaş ve ölçülü gidiyordum. Jerry'de yaptığım gibi dışarı kaymıyordum. "Seni pis orospu çocuğu," dedi Grace, "seni pislik, Laura arkadaşım benim." "Düzüyorum seni," dedim, "hissediyor musun girip çıkışını?" "Böyle konuşma, azdırıyorsun beni." "Düzüyorum seni," dedim, "sık, sık, sikiş, sikişiyoruz, sikişiyoruz, sikişiyoruz. Öyle *kirli* bir iş ki bu sikişmek, öyle pis ki, çok pis iş

sikişmek, sikişmek, sikişmek..." "Allah seni kahretsin, dur." "Giderek büyüyor, hissediyor musun?" "Evet, evet..." "Boşalıcam, boşalıyorum." Boşaldım ve çıkardım. "Tecavüz ettin bana orospu çocuğu, tecavüz ettin," diye fısıldadı. "Laura'ya söylemem gerekir." "Söyle, sana inanır mı sanıyorsun?" Grace ranzadan inip banyoya gitti. Ben çarşafa silindim, pantolonumu çekip ranzadan yere sıçradım.

"Barbut bilir misiniz kızlar?"

"Ne gerekir?"

"Zar var bende. Paranız var mı? Zar ve para gerekir. Ben size öğretirim. Paranızı çıkarıp önünüze koyun. Paranız az bile olsa utanmayın, koyun önünüze. Benim de fazla param yok. Arkadaşız biz, değil mi?"

"Evet," dedi Jerry, "arkadaşız."

Grace banyodan dönüp, "Ne dümenler çeviriyor bu orospu çocuğu yine?" diye sordu.

"Zar oynamayı öğretecek bize."

"Zar atmayı denir. Size zar atmayı öğreteceğim."

"Öğreteceksin demek, ha?" diye sordu Grace.

"Evet Grace, o yüksek kıcını oynatıp buraya gel ve nasıl oynandığını öğren..."

Bir saat kadar sonra Wilbur aniden basamaklarda belirdiğinde paraları toplamıştım. Willie geldiğinde böyle bulmuştu bizi: zar atıyorduk ve sarhoştuk.

"*Bu gemide kumar oynanmasına izin veremem!*" diye bağırdı. Grace ayağa kalkıp yanına gitti, kollarını boynuna dolayıp uzun dilini ağzına soktu, bir yandan da taşaklarını sıvazlıyordu. "Nerdeydi benim Willie'cim? Grace'ini bu gemide yapayalnız bırakıp nerelere gitti? Çok özledim ben Willie'mi."

Willie gülümseyerek odaya girdi. Masaya oturdu ve Grace yeni bir şişe viski açtı. Wilbur kadehleri doldurdu. Bana baktı:

"Eve gidip operamın bazı notalarını değiştirdim. Libretto'yu yazmaya kararlı mısın hâlâ?"

"Libretto mu?"

"Sözleri."

"Doğrusunu istersen Wilbur, pek düşünmedim bunu, aklım başka yerlerdeydi. Ama sen ısrarlıysan yaparım."

"Çok ciddiym ben."

"Yarın başlarım," dedim.

Grace masanın altından uzanıp Wilbur'un fermuarını açtı. Hepimiz için iyi bir gece olacaktı.

35

Birkaç gün sonra Grace, Laura ve ben The Green Smear barında oturuyorduk. Jerry girdi içeri. "Viski sek," dedi barmene. İçki geldiğinde Jerry öylece bardağa bakmaya başladı. "Dinle Grace, sen yoktun dün akşam. Wilbur ile beraberdim."

"Fark etmez güzelim. Yapmam gereken bir iş vardı. İhtiyarı biraz meraklandırmak gerek."

"Morali bozuktu Grace, çok bozuk. Henry yoktu, Laura yoktu. Konuşabileceği kimse yoktu orda. Yardım etmeye çalıştım."

Laura ile barmenin evinde bir partiye katılarak geçirmiştik geceyi. Sabaha dek sürmüştü parti. Ordan doğru bara gelmiştik. Libretto'ya başlanamıştım ve Wilbur peşimdeydi. Allahın cezası bazı kitaplar okumamı istiyordu

benden. Okumayı bırakalı uzun zaman olmuştu.

"Çok içiyordu. Votka. Sek votka içmeye başlamıştı. Senin nerde olduğunu sorup duruyordu Grace."

"Aşk olabilir bu."

Jerry viskisini bitirip bir tane daha söyledi. "Çok içmesini istemiyordum," dedi, "sızdığında votka şişesini alıp bir kısmını döktüm ve su koydum şişeye. Ama yeterince içmişti. Yatağa gelmesini söyledim birkaç kez..."

"Öyle mi?" dedi Grace.

"Yatağa gelmesini söyledim ama gelmiyordu. O kadar paniklemiştim ki ben de bir hayli içtim. Uykum gelince onu orda, iskemlesinde votkasıyla bırakıp yatağa girdim."

"Yatağa yatırmadın mı onu?"

"Hayır. Sabah kalktığımda iskemlede oturuyordu hâlâ, votka şişesi yanındaydı. 'Günaydın Willie,' dedim. Gözleri harikuladeydi. Pencere açıktı ve güneş gözlerine vurmuştu, ruhunu görebilirdin orda."

"Biliyorum," dedi Grace, "çok güzeldir Willie'nin gözleri."

"Bana cevap vermedi. Konuşmuyordu. Telefon edip kardeşine haber verdim, biliyorsun, uyuşturucu bağımlısı doktor. Kardeşi geldi, Willie'ye baktı, sonra bir telefon etti. Oturup bekledik, iki adam geldi ve Willie'nin gözlerini kapatıp ona bir iğne yaptılar. Sonra oturup konuştuk bir süre, adamlardan biri saatine bakıp, 'Tamam,' diyene dek. Willie'yi iskemleden kaldırdılar ve bir sedyeye yatırdılar. Sonra götürdüler onu, hepsi bu."

"Allah kahretsin," dedi Grace, "boku yedik."

"Boku sen yedin. Benim 50 dolar aylığım var."

"Bir de şişman kıçın," dedi Grace.

"Bir de şişman kığım," dedi Jerry.

Laura ve ben boku yediğimizi biliyorduk. Dillendirmek gereksizdi.

Barda oturmuş bir sonraki hamlemizi düşünmeye çalışıyorduk.

"Ben mi öldürdüm onu acaba?" dedi Jerry.

"Nasıl yani?" diye sordum.

"Votkasına su karıştırarak. Sek içerdi hep. Kattığım su öldürdü onu belki de."

"Olabilir," dedim.

Sonra barmene işaret ettim. "Tony," dedim, "tombul hanıma sulu bir votka verir misin?" Grace pek komik bulmadı bunu.

Ben orda yoktum ama daha sonra duyduğuma göre Grace, Wilbur'un evine gidip kapıyı yumruklamaya başlamıştı, hem yumrukluyor hem de bağınyordu. Deli kardeş, doktor olan, kapıya gelmiş ama onu içeri almamıştı. Uyuşturucunun etkisi altındaydı ve Grace'i içeri almıyordu ama vazgeçmemişti Grace. Doktor Grace'i iyi tanı mı yordu (onun kaybı, yatakta harikaydı çünkü), polisi aramış, polisler gelip Grace'i güçlkle kelepçelemişlerdi. Delirmişti Grace. Polisler hata edip önden kelepçelemişlerdi onu. Kollarını aşağı yukarı sallarken polislerden birinin yanağını yarmıştı. Yanağına bakınca dişleri görünüyormuş polisin. Birkaç polis daha gelmiş, sonra bağırıp çağırıp Grace'i sürükleyerek götürmüşlerdi. Bir daha görmedik birbirimizi.

36

Sıra sıra bisikletler. Bisiklet parçaları dolu kutular. Tavana asılmış sıra sıra bisikletler: yeşil bisikletler, kırmızı bi-

sikletler, mor bisikletler, mavi bisikletler, kız bisikletleri, erkek bisikletleri, hepsi tavana asılmış; parıldayan jantlar, gidonlar, lastikler, tekerlekler, boya, deri seleler, stop lambaları, ön farlar, el frenleri; yüzlerce bisiklet, sıra sıra.

Öğle tatili bir saatti. Yemeğimi çabucak atıştırdım, yorgun olurdum, akşamdan kalma, her yerim sızlardı. Bisikletlerin altında, gözden uzak bir yer keşfetmiştim. Sürünerek oraya gidip sırt üstü uzanırdım, özenle dizilmiş bisikletlerin altına. Bisikletlere bakardım. Düzgün ve gösterişli, beni örten yerli yerinde 500-600 bisiklet. Bir bisiklet ağacının altında 45 dakikalık bir istirahatım olduğunu bilmek anlamlıydı sanki.

Bir yandan da kendimi bu parlak bisikletlerin akışına bırakırsam hiçbir şansım olmayacağını, asla kalkamayacağımı bilirdim. Bu yüzden orda sadece uzanır, tekerleklerin, jantların ve renklerin beni teskin etmesine izin verirdim.

Akşamdan kalma biri asla sırt üstü yatıp bir fabrika çatısına bakmamalı. Ahşap kirişler etkiler insanı; ve tavan ışıkları – tavan ışıklarının içindeki teller hapishaneyi anımsatır insana bir şekilde. Gözler ağırlaşır, bira için ölürsün ve insan sesleri duyarsın, süren bitmiştir, ayağa kalkmayı becerip işinin başına dönersin. Sevkiyat...

37

Müdürün sekreteriydi. Adı Carmen'di – İspanyol adına rağmen sarışındı ve vücudunu saran örme elbiseler giyerdi. Yüksek ökçeler, naylon çoraplar, jartiyer, dudaklar rujlu ve ne çalkalardı! Siparişleri getirirken ve dönerken.

Çocuklar kalçalarının her hareketini izlerlerdi. Başka türlü kıvrırdı. Kadınların hoşlandıkları tür erkeklerden değilim. Hiç olmadım. Kadınlarla hoş sohbet olmak gerekir. Hiç beceremem. Ama Carmen'in tahrikleri çıldırttı beni sonunda, arka tarafta depo olarak kullanılan barakalardan birine götürüp ayakta sahip oldum ona. İyiydi, sıcaktı; mavi bir gökyüzü, geniş ve temiz kumsallar düşünmüştüm. Hüzünlüydü yine de – anlayamadığım, baş edemediğim insani bir eksiklik vardı kesinlikle. Elbisesini kalçalarına kaldırmış pompalıyordum onu. Sonunda ağzımı kırmızı rujlu dudaklarına bastırıp iki boş kolinin arasında boşalırken havada kömür tozu kokusu vardı ve Carmen o merhametli karanlıkta sırtını barakanın tahta duvarına yaslamıştı.

38

Hepimiz hem sevkiyat hem de depo memurluğu yapıyorduk. Kendi siparişlerimizi yazıyor, paketleyip postalıyorduk. Yöneticiler hata saptamakta kararlıydılar. Her sevkiyat baştan sona bir kişi tarafından hazırlandığı için suçu başkasına atmak olanaksızdı. Üç-dört hata yaptın mı kapağı konuyordun.

Serseriydik, tembeldik, günlerimizin sayılı olduğunu biliyorduk. Rahattık bu yüzden, ne kadar yeteneksiz olduğumuzu anlamalarını bekliyorduk. O gün gelene dek arada sırada birkaç dürüst saat çalışıp sistemin içinde varolmaya çalışıyor, geceleri hep beraber kafaları çekiyorduk.

Üç kişiydik. Ben ve Hector Gonzales adında uzun, ha-

fif kambur ve sakın biri. Meksikalı, çok hoş bir karısı vardı Hector'un. Hill Sokağı'nda, kocaman bir yatağı olan bir odada yaşıyorlardı. Biliyorum çünkü bir gece içtikten sonra beni evine davet etmişti Hector. Korkutmuştum karısını. İçeri girdiğimizde sarhoştuk, karısını yataktan kaldırıp öpmüştüm, Hector'un gözünün önünde. Onu haklayabileceğimi düşünmüştüm. Bıçak çekme olasılığına karşı uyanık olmak yeterliydi. Daha sonra aptalca davrandığım için onlardan özür dilemiştim. Kadının bana ısınmamasını anlayışla karşılıyorum, bir daha gitmedim oraya.

Üçüncümüz Alabam diye küçük hırsızlıklar yapan biriydi. Dikiz aynası, somun, korna, pil gibi şeyler çalardı. Çamaşır iplerinden çarşaf ve kadın donları, hollerden halı götürürdü. Markete gidip koca bir kesekâğıdı dolusu patates alırdı ama kesekâğıdının dibinde biftekler, dilimlenmiş jambon, konserve sardalye filan olurdu. George Fellows ismini kullanırdı.

Kötü bir huyu vardı George'un; benimle kafa çekerdi ve sızma noktasına geldiğimde bana saldırırdı. Beni marizlemeye can atıyordu ama zayıf ve korkak biriydi. Bir şekilde yerimden doğrulup midesine iki yumruk yerleştirdikten sonra bir şamar çakıp, ceplerinde genellikle benden yürüttüğü birkaç şeyle merdivenlerden aşağı yuvarlamayı başarırdım her seferinde. Bulaşık bezim, konserve açacağı, çalar saatim, kalemim, bir kavanoz karabiber veya makasım olabilirdi cebinde.

Bisiklet fabrikasının müdürü, Bay Hansen, kırmızı suratlı, karanlık görünümlü, nefesindeki viski kokusunu gizlemek için nane emmekten dili yeşil renk almış bir adamdı. Bir gün ofisine çağırıp beni.

"Bak Henry, çocuklar çok aptal değil mi?"

"İyi çocuklar onlar."

"Yani, Hector'u kastediyorum özellikle ... o çok aptal, gerçekten. Yani iyi biri demek istiyorum ama bu işi sürdürebilecek mi sence?"

"Hector iyi çalışır efendim."

"Ciddi misin?"

"Tabii."

"O Alabam yok mu? Yılan gözlü herif. Ayda altı düzine bisiklet pedalı çalışırdı mutlaka, değil mi?"

"Sanmıyorum efendim. Bir kez bile görmedim öyle bir şey yaptığını."

"Chinaskil"

"Efendim?"

"Haftalığını on dolar artırıyorum."

"Teşekkür ederim efendim." El sıkıştık. Müdürle Alabam'ın ortak olduklarını o zaman anladım.

39

Jan yatakta müthişti. İki çocuğu vardı ama müthişti hâlâ. Bir panayır büfesinde tanışmıştık onunla – son elli sentimi yağlı bir hamburgere yatırıyordum. Konuşmaya başlamıştık. Bana bir bira ısmarlayıp telefon numarasını verdi ve üç gün sonra onun dairesine taşındım.

Son derece dardı ve bıçaktı sanki içine aldı. Tereyağından yapılmış bir domuzcuğu çağırırdı bana. Ona her vuruşumda intikam alıyormuşum duygusunu uyandıracak kadar huysuz ve kötü bir yapısı vardı. Yumurtalıklarından birini aldırıştı, artık çocuk sahibi olamaya çağını iddia ediyordu; tek yumurtalığı olan biri için çok

iyiydi.

Laura'yı andırıyordu biraz – daha güzel ve inceydi Laura'dan, omuzlarına dökülen sarı saçları ve mavi gözleri vardı. Tuhaftı; sabahları akşamdan kalma olmasına rağmen çok arzulu olurdu. Ben pek olmazdım. Geceleri sürekli bağırıp bir şeyler fırlatırdı bana: telefon, telefon rehberi, şişe, bardak (boş ve dolu), radyo, çanta, gitar, küllük, sözlük, çalar saat... Sıradışı bir kadındı. Hiç şaşmayan tek yanı sabahları arzulu olmasıydı, çok arzulu. Bir de bisiklet fabrikam vardı.

Sabahları bir yandan saati gözlerken bir posta giderdim. Arada sırada tikanıp devam edemeyecek gibi olur ama belli etmemeye çalışırdım. Sonra kendimi kaptırıp boşalırdım. "Tamam, şimdi işe gitmeliyim," derdim. "On beş dakika gecikeceğim galiba." Jan bir kuş kadar mutlu, banyoya gider, temizlenir, koltuk altlarındaki kılları kontrol eder, ölümden çok yaşlanmayı düşünerek aynaya bakar ve ben kirli donumu giyerken tıptış tıptış geri gelip yatağa girerdi tekrar.

"Yatağa gelsene tatlım," derdi.

"Bak, haftalığımı on dolar artırdılar."

"Bir şey yapmamız gerekmiyor. Gel yanıma uzan sadece."

"Güzelim, başlama yine."

"Lütfen! Beş dakikacık."

"Lanet olsun."

Girerdim tekrar yatağa. Yorganı üstümüze örtüp taşaklarımı kavrardı. Sonra da kamışımı tutardı, "Oh, öyle şeker ki!"

Ne kadar sürecektir burdan çıkmam diye düşünürdüm.

"Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Sor."

"Onu öpebilir miyim?"

"Hayır."

Küçük öpücükleri hissettim önce, sonra küçük yalayışlar. Bisiklet fabrikasını aklımdan sildim. Sonra gazete-yi yırtıp kamışına bir şeyler sardı. "Bak," dedi.

Doğrudum. Jan küçük bir şapka yapıp başına oturtmuştu. Kenarları ince sarı bir kurdele ile bağlanmıştı. Alet dimdik duruyordu.

"Ah, ne tatlı o, değil mi?"

"O mu? Benim o."

"Hayır, değilsin. O *odur*. Senin onlan bir ilgin yok."

"Yok mu?"

"Hayır. Bir kere daha öpebilir miyim onu?"

"Peki, peki. Öp."

Jan şapkeyi çıkarıp bir eliyle kavradı ve şapkanın ört-tüğü yeri öpmeye başladı. Gözlerini gözlerime dikmişti. Başını ağzına aldı. Mahvolmuştum, yığıldım.

40

Fabrikaya 10.30'da gitmiştim. İşbaşı 8'di. Sabah molası verilmişti, kahve arabası orda duruyordu. İşçiler etrafına kümelenmişlerdi. Yanlarına gidip bir kahve istedim, bü-yük bardakta, bir de reçelli çörek. Carmen'le konuştum, barakadan hatırlayacağımız, müdürün sekreteri. Vücu-dunu bir balonun içine hapsolmuş havayı sardığı gibi sa-ran örme bir elbise vardı üstünde yine. Birkaç kat ruj sürmüştü dudaklarına ve konuşurken gözlerime bakıyor, kıkırdıyor, durabileceği kadar yakın duruyordu, arada sı-

rada sürtünerek. Carmen yle saldırgandı ki ürkütüyordu insanı, bir baskı hissedip uzaklaşmak istiyordunuz. Kadınların çoğu gibi artık sahip olmadığı şeyi istiyordu ama Jan kurutuyordu beni. Carmen olgun ve zor elde edilir biriymişim gibi davrandığımı düşünüyordu. Çreğim elimde geriye yaslandım, iyice yaslandı bana. Mola sona ermişti, içeri yürüdük hepimiz. Carmen'le Main Caddesi'ndeki dairesinde çıplak uzandığımızı, Carmen'in çok hafif bok lekeli klotunun başparmağında asılı olduğunu hayal ettim. Bay Hansen, müdür, ofisinin önünde duruyordu: "Chinaski," diye kükredi. Bu ses tonunu tanıyordum. İşim bitmişti.

Yanına gittim. Yeni ütülenmiş ten rengi yazlık bir takım giymişti, papyon, ten rengi bir gömlek, pırıl siyah-ten karışımı ayakkabılar. Birden eski ayakkabılarımin tabanlarından ayaklarıma batan çivilerin canımı yaktığını fark ettim. Kirli gömleğimin üç düğmesi eksikti. Pantolon fermuarım yarı yolda sıkışmıştı. Kemerimin tokası kırktı.

"Evet?" diye sordum.

"Sana yol vermek zorundayım."

"Peki."

"Çok iyi bir memursun ama yol vermek zorundayım sana."

Onun adına utandım.

"Beş-altı gündür sabahları 10.30'da geliyorsun. Diğer çalışanların kendilerini nasıl hissedebileceklerini tahmin edersin. Günde sekiz saat çalışıyor onlar."

"Sorun yok. Rahatla."

"Bak, gençken ben de sert bir tiptim. Ayda birkaç kez morarmış bir gözle gelirdim işe. Ama her sabah işimin başındaydım. Vaktinde. Ykseldim böylece."

Cevap vermedim.

"Nedir sorunun? Zamanında gelememenin nedeni ne?"

Doğruyu söylersem beni kovmayacağına dair güçlü bir duygu uyandı içimde.

"Yeni evliyim. Anlarsın işte. Balayımdayım. Sabahları giyinmeye başlıyorum, güneş sızıyor odaya ve karım beni yatağa çekiyor tekrar."

İşe yaramadı. "Çekini hazırlamalarını söyleyeceğim." Hansen odasına doğru yürüdü. İçeri girdi ve Carmen'e bir şeyler söylediğini duydum. Tekrar esinlendim birden, kapının cam penceresini tıklattım. Hansen başını kaldırıp baktı, bana doğru geldi, pencereyi açtı.

"Dinle," dedim, "Carmen'le iş tutmadım. Doğru bu. Hoş kadın ama tipim değil. Çekimi hafta sonuna göre yazdır."

Hansen içeri yürüdü. "Çekini hafta sonuna göre yazın." Günlerden salıydı. Şaşırmıştım, beklemiyordum bunu - öte yandan Alabam ile 20.000 bisiklet pedalını bölüşüyordu. Carmen yanıma gelip çekimi verdi. Hansen işçi bulma kurumunu ararken durup kayıtsız bir gülüşle baktı bana.

41

Otuz beş dolarlık araba bendeydi hâlâ, atlar da iyi koşuyorlardı. Şansımız açılmıştı. Jan ve ben atlar hakkında hiçbir şey bilmiyorduk, ama şanslıydık. O günlerde sekiz koşu olurdu, şimdiki gibi dokuz değil. Bir formülümüz vardı - "sekizinci koşuda Harmatz" koymuştuk adını. Willie Harmatz iyi bir jokeydi ama kilo problemi vardı, şimdi Howard Grant'in olduğu gibi. Formları inceleyince Har-

matz'ın genellikle son koşuyu kazandığını fark ettik, iyi de para ödüyordu.

Her gün gitmiyorduk. Bazı sabahlar o kadar akşamdan kalma olurduk ki yataktan çıkamazdık. Öyle günlerde öğleden sonra kalkıp bir bara gider, müzik dolabından müzik dinler, ayyaşlara takılıp, sigara içer, cansız kahkahaları dinlerdik – iyi gidiyorduk.

Şanslıydık. Doğru günlerde gidiyorduk hipodroma. "Bak," derdim Jan'e, "bir kez daha yapamaz... imkânsız."

Ve Willie Harmatz son metrelerde yaptığı atakla bir kez daha kazanırdı. Bire on altı, bire sekiz, ikiye dokuz. Dünya bizi terk etmişken Willie son anda bizi kurtarmayı sürdürdü.

Otuz beş dolarlık araba her marşa bastığımda çalışıyordu, öyle bir problemi yoktu. Problem farlardaydı. Yanmıyorlardı. Sekizinci koşudan sonra hava kararmış olurdu. Jan çantasında bir cep viskisi getirirdi ısrarla. Hipodromun barında bira da içiyorduk – işler yolundaysa viski. Alkollü araba kullanmaktan bir kez enselenmiştim zaten ve farları yanmayan bir araba sürüyordum, nerde olduğumu bile bilemezdim.

"Tasalanma yavrucuğum," derdim, "bir sonraki çukura girdiğimizde yanacaklar..." Amortisörlerin patlak olması lehimizydi.

"İşte bir çukur! Şapkânı tut!"

"Şapkam yok ki!"

Gaz pedalını döşemeye yapıştırdım.

KLANK! KLANK! KLANK!

Jan elindeki şişeyi sıkı sıkı tutarak hoplardı. Ben direksiyona yapışıp önümdeki yolun aydınlanmasını beklerdim. Er ya da geç, her seferinde yanardı farlar.

Eski bir binanın dördüncü katında oturuyorduk, arka tarafta iki oda. Bina büyük bir kayanın üstüne kurulmuştu, arkadan baktığında dördüncü katta değildin, on ikinci kattaydın. Dünya denen uçurumun eteğinde olmak gibiydi – son düşüşten önce bir dinlenme yeri.

Hipodromda şansımız dönmüştü bu arada, hep öyle olur. Az bir para ile yaşıyor, şarap içiyorduk. Ucuz şarap. Mutfakta yere galonluk testileri dizmiştik, onların önünde dört-beş büyük, onların da önünde üç-dört küçük şişe dizilmişti.

"Bir gün," dedim Jan'e, "evrenin dördüncü boyutuna geçmek mümkün olduğunda, şöyle bir yürüyüşe çıkıp yok olabileceksin. Gömülme yok, gözyaşı yok, cennet yok, cehennem yok. İnsanlar otururken birden, "George'a ne oldu?" diye soracaklar ve biri, "Bilmiyorum, bir paket sigara almaya gitmişti," diyecek.

"Saat kaç?" diye sordu Jan, "saatin kaç olduğunu bilmek istiyorum."

"Dur bakayım, dün gece on ikide radyoya göre ayarlamıştık saati. Bir saatte 35 dakika ileri gittiğini biliyoruz. Şu anda 7.30'u gösteriyor ama bu doğru olamaz çünkü hava yeterince kararmadı. Peki. 7 saat ve 30 dakika geçmiş. 7 kere 35 eder 245. 35'in yarısı on yedi buçuk. Toplam 252 buçuk dakika. Tamam, yani 4 saat ve 42 buçuk dakika, bunu düşeceğiz, böylece saati 5:47'ye kuruyoruz. Evet, saat 5:47. Yemek vakti gelmiş ve evde yiyecek hiçbir şey yok."

Bir gün saat yere düşüp bozuymuştu ve ben tamir et-

miştim. Arkasını açtığında yaylardan birinin çalışmadığını görmüştüm. Saati alıştırmanın tek yolu o yayı kısaltmaktı. Saati hızlandırmıştı bu: yelkovanın dönüşünü izleyebiliyordun.

"Bir şişe şarap açalım," dedi Jan.

şarap içip sevişmekten başka işimiz yoktu.

Evde yenebilecek ne varsa yemiştik. Geceleri yürüyüşe çıkıp camı açık arabaların torpido gözlerinden sigara alıyorduk.

"Birkaç gözleme yapayım mı?" diye sordu Jan.

"Yiyebileceğimi sanmıyorum, gına geldi."

Ne tereyağımız ne de zeytinyağımız vardı, gözlemeleri kuru kızartıyordu Jan. Kıtır oluyorlardı. Fazla kıtır.

"Ne biçim adamım ben?" diye sordum yüksek sesle. "Babam sonumun böyle olacağını söylemişti! Sokağa çıkıp bir şeyler alabilmeliyim en azından. *Bir şeyler çalacağım...* Ama önce, bir bardak şarap."

Kendime bir bardak şarap koydum. Berbat bir tadı vardı, içerken tadını almamaya çalışıyordun, alırsan kusmak işten bile değildi. Kafamın içinde bir film oynatıyordum. Eski bir İskoç şatosu düşlerdim genellikle, asma köprü, mavi sular, ağaçlar, mavi bir gökyüzü, bulutlar. Veya yavaşça ipek çoraplarını giyen şuh bir kadın. O gün ipek çorapları oynatmıştım.

şarabı içtim. "Gidiyorum Jan, hoşça kal."

"Hoşça kal Henry."

Koridora çıkıp merdivenleri indim. Yöneticinin dairesinin önünden sessizce geçip (kira borcumuz vardı) sokağa ıktım. Tepeden aşağı indim. 6. Cadde ile Union Caddesi kavşağındaydım. 6. Cadde'ye girip karşıya geçtim. Küçük bir market vardı orda. Marketirr önünden geçtim, sonra

geri dönüp önünde durdum. Sebze ve meyve tezgâhları dışardaydı. Domatesler, salatalıklar, portakallar, ananaslar, greyfurtlar. Durmuş bakıyordum. İçeri bir göz attım; önlüklü, yaşlı bir adam vardı içerde. Bir kadınla konuşuyordu. Bir salatalık kapıp cebime soktum ve yürümeye başladım. On metre uzaklaşmıştım ki bir ses duydum.

"Hey, bayım! BAYIM! O SALATALIĞI GERİ GETİR YOKSA POLİSİ ARARIM! HAPSİ BOYLAMAK İSTEMİYORSAN SALATALIĞI GERİ GETİR!"

O uzun yolu geri yürüdüm. Üç-dört kişi durmuş izliyordu. Salatalığı cebimden çıkarıp tezgâha bıraktım. Sonra batıya yürüdüm. Union Caddesi'nden geçip tepeyi çıktım, dört kat tırmandıktan sonra kapıyı açıp içeri girdim.

"Bi boka yaramam ben," dedim, "bir salatalık bile araklayamadım."

"Boşver."

"Gözlemeleri koy."

Şişeyi alıp kendime bir içki koydum.

...Sahara Çölü'nde bir devenin üstündeydim. Burnum uzundu, kartal gagasını andırıyordu, ama çok yakışıklıydım, evet, yeşil çizgili beyaz bir entari giymiştim. Ve cesurdum, birden fazla adam öldürmüştüm. Kılıç kuşarmıştım. Bir çadıra doğru yol alıyordum. On dört yaşında zekâ ile kutsanmış bir kız bekliyordu beni çadırda. Kızlık zarı henüz yırtılmamıştı ve bir Acem halısına uzanmıştı...

İçki mideme inmişti. Zehir beni titretti. Yanmakta olan un ve su karışımının kokusu geldi burnuma. Jan'e bir içki koydum, bir tane de kendime.

Bu cehennemi gecelerimizin birinde II. Dünya Savaşı sona erdi. Savaş en çetin döneminde bile bulanık bir ger-

çek olmuştı benim için ve şimdi sona ermişti. Zaten güç olan işi bulmak daha da güçleşmişti. Her sabah kalkıp iş bulma kurumlarını dolanıyordum. Sabahın dört buçuğunda kıcımlı dışarı sürüklüyor, öğleye doğru dönüyordum. Bütün kurumlara uğruyordum, bıkmadan. Arada sırada kamyon boşaltma işi çıkıyordu ama yevmiyenin üçte birini alan bir şirkete başvurduktan sonra. Çok az para geçiyordu elimize, kira borcumuz giderek büyüyordu. Yine de boş şarap şişelerini dizmeyi cesaretle sürdürüyor, sevişiyor, kavgaya ediliyor ve bekliyorduk.

Biraz paralanınca Grand Central Market'e gidip yahni yapılabilecek ucuz et, havuç, soğan, patates ve kereviz alır, hepsini bir tencereye doldurup kaynatmaya başladık. Yemek yiyeceğimizi bilerek oturur, konuşur, kokuyu içimize çekip -soğan, sebze, et- kaynama seslerini dinlerdik. Sigara sarar, beraber yatağa girer, sonra kalkıp şarkılar söyledik. Bazen yönetici gelip sessiz olmamızı ikaz eder, kira borcumuzu hatırlatıp giderdi. Komşular kavgalarımızdan pek rahatsız olmazlardı ama şarkılarımıza tahammülleri yoktu: *I Got Plenty Of Nothing; Old Man River; Buttons And Bows; Tumbling Along With The Tumbling Tumbleweeds; God Bless America; Deutschland über Alles; Bonaparte's Retreat; I Get The Blues When It Rains; Keep Your Sunny Side Up; No More Money In The Bank; Who's Afraid Of The Big Bad Wolf; When The Deep Purple Falls; A Tiskit A Tasket; I Married An Angel; Poor Little Lambs Gone Astray; I Want A Gal Just Like The Gal Who Married Dear Old Dad; How The Hell Ya Gonna Keep Them Down On The Farm; If I'd Known You Were Coming I'd A Baked A Cake...*

43

Bir sabah dört buçukta kalkamayacak kadar yorgun hissettirm kendimi – bizim saatimizle yedi yirmi yedi. Çalar saati susturup uykuya daldım tekrar. Birkaç saat sonra koridordan koşuşturma sesleri gelmeye başladı. "Neler oluyor orda?" diye sordu Jan.

Yataktan kalktım. Şortumla yatarım. Şort lekeliydi – ellerimizle buruşturup yumuşatmaya çalıştığımız gazete kâğıtları ile siliniyorduk– pek iyi bir temizlik olmuyordu. Ayrıca elimde sigara ile uyumanın sonucu delik deşikti şortum.

Kapıyı açtım. Yoğun bir duman vardı koridorda. Çelik başlıklı itfaiyeciler dolanıyordu. Asbestos kıyafetler giymişlerdi, ellerinde baltalar vardı. Uzun hortumlar sürünüyordu yerlerde. Gürültü ve karmaşa inanılmazdı. Kapıyı kapattım.

"Ne olmuş," diye sordu Jan.

"İtfaiye," dedim.

"Ha," dedi. Yorganın içine girip yana devrildi. Yanına girip uyudum.

44

Otomobil yedek parçaları satan bir yerde iş buldum nihayet. Flower Caddesi'nde, 11. Cadde yakınında. Ön tarafta perakende satıyorlar, arka taraftan dağıtımçı ve bayilere sevkiyat yapıyorlardı. İyice alçalmam gerekmişti o işi almak için – işyerimi ikinci evim gibi hissettiğimi söyledim

onlara. Hoşlarına gitmişti bu.

Arka tarafta çalışıyordum. Cıvardaki diğerk dükkânlara gidip bazı parçalar almam gerekiyordu bazen. Binadan çıkariyordu beni!

Bir öğle tatilinde gazete okuyan Meksikalı, uyanık bir oğlan dikkatimi çekti. Günün koşullarına bakıyordu.

"Oynar mısın?" diye sordum.

"Evet."

"Gazetene bakabilir miyim?"

Atları okudum. Gazeteyi iade ettim.

"Sekizinci koşu banko Oğlum Bobby," dedim.

"Biliyorum. Liste başı yapmamışlar üstelik."

"Daha iyi."

"Ne verir sence."

"2'ye 9 gibi."

"Oynayabilseydim keşke."

"Ben de."

"Hollywood Park'ta son koşu kaçta koşuluyor?" diye sordu.

"Beş buçuk."

"Beşte burdan çıkıyoruz."

"Yetişmemiz olanaksız."

"Deneyebiliriz. Oğlum Bobby kazanacak."

"Şansa bak."

"Var mısın?"

"Tabii."

"Gözün saatte olsun, tam beşte fırlıyoruz."

Beşe beş kala ikimiz de kapıya çok yakın noktalarda çalışıyorduk. Dostum, Manny, saatine baktı. "İki dakika çalalım. Ben koşmaya başlayınca peşimden gel."

Manny yedek parça kutularını bir rafa diziyordu. Bir-

den fırladı. Kışındaydım ve yıldırım gibi çıktık kapıdan. İyi koşuyordu. Daha sonra lise takımında koştuğunu öğrendim. Arabası yan sokaktaydı; kapıyı açtı ve içeri girdik.

"Yetişemeyeceğiz Manny."

"Yetiştirileceğiz. Sürerim bu aleti."

"On beş kilometre yolumuz var, arabayı park etmemiz sonra da gişeye yetişmemiz gerek."

"Sürerim bu aleti. Yetiştirileceğiz."

"Kırmızılarda durmamalıyız."

Manny'nin altında yeni sayılabilecek bir araba vardı, iyi şerit değiştiriyordu. "Bu ülkenin bütün hipodromlarında oynadım."

"Caliente?"

"Orda da oynadım. Yüzde yirmi beş kesiyor orospu çocukları."

"Biliyorum."

"Almanya daha da kötü. Yüzde elli!"

"Oynayan var mı?"

"Var. Kerizler kazananı bulduktan sonra fark etmediğini düşünüyorlar."

"Biz yüzde on altı kesiliyoruz, o bile korkunç."

"Evet. Ama iyi bir oyuncu geçinebilir."

"Evet."

"Lanet olsun! Kırmızı!"

"Siktir et. Geç."

"Sağa dönüyorum." Manny şerit değiştirip ışıklarda sağa döndü. "Ekip arabalarını kolla."

"Tamam." Manny sürüyordu aleti gerçekten. Bahisleri de şoförlüğü gibiye iş vardı bu Manny'de.

"Evli misin Manny?"

"Deli misin?"

"Sevgililer?"

"Bazen. Çok sürmez ama."

"Sorun ne?"

"Bir kadınla beraber olmak tüm zamanını alıyor insanın. İnsan mesleğini seçmeli."

"Duygusal bir eksikliğin olmalı."

"Fiziksel de. Gece gündüz düzüşmek isterler."

"Düzüşmekten hoşlanacağın birini bul öyleyse."

"İyi de, içki içip kumar oynuyorsan sevgilerini küçümsemediğini sanıyorlar."

"İçki içmekten, kumar oynamaktan ve düzüşmekten hoşlanan birini bul."

"Kim öyle bir kadınla beraber olmak ister?"

Ve park yerine girdik. Yedinci koşudan sonra park ücretsizdi. Giriş de. Program veya yarış bültenimizin olmayışı problemli. Bir değişiklik olmuşsa ekranda hangi atın senin olduğunu bilemezdin.

Manny arabayı kilitledi ve koşmaya başladık. Açık kapılardan birinden girip koşmayı sürdürdük. Manny park yerinde bana attığı farkı koruyordu. Koridordan çıkıp hipodroma girdiğimizde onu yakalamayı başardım. Başlangıç yerlerinde dizilmiş atları gördüm. Bahis gişesine doğru depar attık.

"Oğlum Bobby... kaç numara?" diye bağırdım tek bacaklı bir adama yanından yıldırım gibi geçerken. Cevap verip vermediğini bilmiyorum. Bir şey duymadım. Manny 5 dolarlık gişeye doğru koştu. Gişeye vardığımda biletini almıştı. "Numarası kaç?" diye bağırdım. "8! Numarası 8!" 5 dolarımı verip biletimi aldığımda gişeleri otomatik olarak kapatan zil çaldı ve atlar kulübelerinden fırladılar.

3 numaralı at favori gösterilmişti, 5'e 6 veriyordu. İlk dönüşte favori at bir boy öndeydi ve Bobby onun bir boy gerisinde rahat koşuyordu, bir cellat gibi.

"On dolarlık bilet almalıydık," dedim, "atı bulduk."

"Evet, gruptan koca götlü bir at fırlamazsa."

Bobby son dönüş kadar favori atın bir boy gerisinde koştu ve hamlesini tahminimden erken yaptı. Jokeylerin zaman zaman uyguladıkları bir taktiktir bu. Bobby favori atın yanına geldi ve hemen topukladı. Dönemecin bitiminde üç buçuk boy öndeydi. Sonra başımızı belaya sokabilecek atın hangisi olduğu belli oldu, 4 numaralı at, 1'e 9 veriyordu ama geliyordu işte. Fakat Bobby süzülüyordu. İki buçuk boy önde bitirdi koşuyu ve 10 dolar kırk sent verdi.

45

İşten çıkış şeklimizden dolayı sorgulandık ertesi gün. Son koşuya yetişmek istediğimizi ve o gün tekrar gideceğimizi açıkladık. Manny atını seçmişti, ben de öyle. Çocuklardan birkaçı onlar için oynamamızı istediler. Bilemediğimi söyledim. Öğle tatilinde Manny ile bir bara girip yiyecek bir şeyler söyledik.

"Alalım paralarını," dedi Manny.

"Paraları yok bunların - karılarının verdiği çörek paralarından başka bir şeyleri yoktur bunların, iki dolarlık gişe kuyruklarını hiç çekemem."

"Paralarını yatırmayacağız, alacağız."

"Ya kazanırlarsa?"

"Kazanamazlar. Yanlış at seçer bunlar. Yanlış at seç-

mekte ustadırlar."

"Ya bizim atımızı seçerlerse?"

"O zaman biz yanlış at seçtiğimizi bileceğiz."

"Manny, harcanıyorsun bu yedek parça işinde."

"Dinleniyorum. Tembelliğim hırsımı zedeliyor."

Birer bira daha içtik ve işe döndük.

46

Atlar dizilirken koridorda koşuyorduk. Atımız Happy Needles'di. 5'e 9 veriyordu; iki gün üst üste kazanamayacağımızı düşündüğüm için sadece 5 dolar oynadım. Manny 10 dolar yazıldı. Happy Needles burun farkı ile kazandı. Atı bulmuştuk; çocuklardan topladığımız para da 32 doları buluyordu.

Namımız yayıldı; civardaki diğer dükkânlardan oynayanlar oluyordu parça almak için uğradığımda. Manny haklıydı, çok enderdi atı bulmaları. Nasıl oynamaları gerektiğini bilmiyorlardı. Ya çok emin ya da çok delice oynuyorlardı. İyi bir çift ayakkabı, yeni bir kemer ve iki pahalı gömlek aldım kendime. Dükkân sahibi eskisi kadar güçlü görünmüyordu bana. Manny ile öğle tatili yemeklerinde sarkmaya başlamıştık, ağızımızda kaliteli purolarla dönüyorduk yemekten. Ama yine de güçtü iş çıkışı son koşuya yetişmek. Koridordan koşarak çıkışımız ahalinin alıştığı bir şey olmuştu, bekliyorlardı. Tezahûrat yapıp ellerindeki yarış bültenlerini sallıyorlardı. Gişelere yetişmek için önlerinden ölümüne bir koşuyla geçerken tezahûratları artıyordu.

Yeni yaşantımızdan pek hoşnut değildi Jan. Günde dört posta düzüşmeye, beni yoksul ve alçakgönüllü görmeye alışmıştı. Depoda bütün gün çalışmak, çıkışta hipodroma yaptığım tehlikeli yolculuk ve park yerinden başlayıp koridor boyunca koşarak gişelere yetişmek eve döndüğümde aşk düşünemeyecek hale getiriyordu beni. Ben döndüğümde Jan şarabını ilerletmiş olurdu.

"At uzmanı beyefendi teşrif etmiş," derdi içeri girdiğimde. Süslenmiş olurdu; topuklular, naylon çoraplar, bacak bacak üstüne atmış ayağını sallıyor. "Büyük at uzmanı. Biliyor musun, seni ilk tanıdığımda bir odaya girişini se-verdim. Duvarı delip geçecekmiş gibi yürürdün, her şeyin sahibi senmişsin gibi, hiçbir şeyin önemi yokmuş gibi. Şimdi üç kuruş girdi cebine ve değiştin. Dişçilik fakültesinde okuyan bir öğrenciden, bir tesisatçıdan farkın yok."

"Tesisatçılarla canımı sıkma şimdi Jan."

"İki haftadır sevişmedin benimle."

"Sevişmenin birçok şekli vardır. Benimki daha incelikli son zamanlarda."

"İki haftadır düzmedin beni."

"Sabırlı ol. Altı ay sonra Roma'da, Paris'te tatil yapıyor olacağız."

"Şu haline bak! Sen kaliteli viski zıkkımlanırken ben bu ucuz şarabı içiyorum."

Koltuğuma yerleşip, viskinin içindeki buzları çalkaladım. Kaliteli, parlak sarı bir gömlek vardı üstümde, çok parlak, pantolonum da yeniydi, beyaz çizgili yeşil.

"Başarılı at bahisçisi!"

"Sana ruh veriyorum. Derin bilgiler, müzik, ışık ve kahkaha veriyorum. Ayrıca dünyanın en müthiş bahisçisiyim, evet."

"At boku!"

"Hayır at bahisçisi." İçimi dipledim, kalktım, bir tane daha koydum.

48

Tartışmalar hep aynıydı. Gayet iyi anlayabiliyorum şimdi – büyük aşıkların hepsi aylak insanlardı, keyiflerine düşkündüler. Dokuz-beş çalışırken eski aylak günlerimde düzüştüğüm gibi düzüşmiyordum.

Jan karşı ataklara başlamıştı, benimle tartışıp tepemi attırdıktan sonra evi terk edip barlara gidiyordu. Bir bar taburesine oturması yeterliydi, içkileri yollayan çıkardı. Adil davranmadığını düşünmüyordum, doğal olarak.

Çoğu akşam aynı şeyleri yaşıyorduk. Benimle tartışıp çantasını kaptığı gibi dışarı atıyordu kendini. Etkiliydi; uzun süredir beraberdik. Etkilenmem kaçınılmazdı ve etkileniyordum. Ama göz yumdum hep gitmesine, koltuğunda çaresiz oturup viskimi içerken radyoda klasik müzik dinlerdim. Barda olduğunu, başka birinin olacağını biliyordum. Ama göz yummak zorundaydım, olaylar kendi çizgilerinde gelişmeliydi.

Bir gece orda oturuyordum ve içimde bir şey koptu, koptuğunu hissedebiliyordum, bir şeyler çalkalanıp yükseldi içimden. Yerimden kalkıp dört kat merdiveni indim ve dışarı çıktım. Üçüncü Cadde ve Union Caddesi'nden Altıncı Cadde'ye, ordan da Alvarado Caddesi'ne yürüdüm.

Barların önünden geçiyordum ve o barların birinde olduğumu biliyordum. Bir tahminde bulundum, içeri girdim ve Jan barın öbür ucunda oturuyordu. Yeşilli beyazlı ipek eşarblı kucağındaydı. Burnunda iri bir siğili olan bir adamla, çift mercekli gözlük takmış, hafif kambur, eski, siyah takım elbiseli birinin arasında oturuyordu.

Jan geldiğimi gördü. Başını kaldırdı, barın loş ışığında bile yüzü solgun görünüyordu. Yanına gidip arkasında durdum. "Senden bir kadın yaratmak istedim ama orospudan başka bir şey olamayacaksın asla!" Elimin tersi ile bir tane çaktım, tabureden devrildi. Dümdüz yatıyordu yerde; bağırmaya başladı. İçkisini alıp dipledim. Sonra yavaş adımlarla çıkışa yürüdüm. Çıkmadan önce, "Eğer aranızda... davranışımı *tasvîp* etmeyen varsa... hemen söyleyin."

Çıt çıkmadı. Davranışımı tasvîp etmişlerdi sanırım. Alvarado Caddesi'ne çıktım.

49

Giderek daha az iş yapıyordum yedek parçacıda. Patron, Bay Mantz içeri girdiğinde ben uzak bir köşede alt raflardan birine tembel tembel bir şeyler diziyo olurdum.

"İyi misin Chinaski?"

"Evet."

"Hasta filan değilsin?"

"Hayır."

Sonra giderdi Mantz. Küçük değişikliklerle defalarca tekrarlandı bu. Bir keresinde irsaliyenin arkasına bir şeyler çizirken yakaladı beni. Ceplerim bahis paralarıyla do-

luydu. Kalite içki içtiğimi düşünürsek pek akşamdan kalma olmuyordum.

İki hafta daha aldım haftalığımı. Sonra bir çarşamba günü Mantz'a ofisinin önündeki koridorda dururken rastladım. Eliyle işaret edip çağırdı beni. Ofisine girdiğimde Mantz masasında oturuyordu. "Otur Chinaski." Masanın üstünde bir çek duruyordu, ters. Çeki çevirmeden masanın camında kaydırıp bakmadan cüzdanıma yerleştirdim.

"İşine son vereceğimizi biliyordun."

"Patronları kestirmek güç değildir."

"Bir aydır kaytarıyorsun Chinaski ve bunun farkındasın."

"Kıcımızdan ter akıyor, yine de yaranamıyoruz."

"Kıcının terlediği filan yok Chinaski."

Ayakkabılarıma baktım bir süre. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Sonra ona baktım. "Size *zamanımı* verdim. Daha ne verebilirim – başka bir şeyimiz yok ki verecek. Saatte acınası bir dolar ve çeyrek karşılığı!"

"Bu iş için yalvardığını unutma. İşinin ikinci evin olduğunu söyledin."

"...tepedeki büyük evinizde iyi bir hayatınız olması için verdim zamanımı. Bu anlaşmadan zararlı çıkan biri varsa o da benim... Kaybeden benim. Anlıyor musun?"

"Tamam Chinaski."

"Tamam mı?"

"Evet, git."

Ayağa kalktım. Mantz kahverengi klasik bir takım giymişti, beyaz gömlek, koyu kırmızı kravat. Havalı bir çıkış yapmak istedim. "Mantz, işsizlik sigortamı istiyorum. Bu konuda herhangi bir problem çıkmasın. İşçinin hakkını yiyorsunuz sürekli. Bana mesele çıkarma, geri gelirim

sonra."

"Sigortanı alacaksın. Defol şimdi!"
Defoldum.

50

At yarışlarından kazandıklarımla çocuklardan aldığım paralar beni rahatlatmıştı, hiçbir şey yapmadan ortalıkta dolanıyordum ve Jan hoşnuttu. İki hafta sonra işsizlik sigortamı almaya başladım, keyfimiz yerindeydi. Düzüşüyor, barları dolanıyorduk. Her hafta gidip işsizlik çekimi alıyordum. Üç soru yanıtlamak zorundaydım.

"Çalışabilecek durumda mısınız?"

"Çalışmak istiyor musun?"

"İş önerirsek kabul eder misin?"

"Evet! Evet! Evet!" diye yanıtlardım üçünü de.

Bir önceki hafta iş için başvurduğum üç işyerinin ismini vermem gerekiyordu ayrıca. Telefon rehberinden alıyordum isimleri. İşsizlik sigortası için başvuranlardan biri sorulardan birine hayır diye yanıt verdiği zaman şaşıp kalırdım. Çekleri hemen kësilir ve özel eğitilmiş danışmanların bulunduğu bir odaya yollanırlardı, danışmanlar da sefilhaneye yollardı onları.

Kazandığım paralar ve sigorta çekime rağmen hazıra para dayanmıyordu. İkimiz de içtiğimiz zaman tamamen sorumsuzca davranıp başımızı belaya sokuyorduk. Lincoln Hapishanesi'ne gidip Jan'ın kefaletini ödemem gerekmişti çok kez. Asansörden çıktığında sevice gardiyanlardan biri olurdu yanında, gözünün teki morarmış, ağzı yarılmış, barlardan birinde tanıştığı manyağın birinden

belsoğukluğu kapmış bir Jan. Kefalet dışında mahkeme masraflarını da ödemek zorundaydın. Yargıç Anonim Alkolikler Derneği'ne altı ay devam etmesini önerirdi her seferinde. Ben de ondan geri kalmıyordum. Tecavüze teşebbüs, saldırı, teşhircilik gibi suçlardan tutuklandığımda Jan çıkarıyordu beni. Huzuru bozmak favori suçlarımdan biriydi. Bu suçlar hapiste yatmayı gerektirmiyordu - yeter ki cezayı öde. Korkunç bir masraf açıyordu ama. Bir gece arabamız MacArthur Park'ın önünde stop etti. Dikiz aynasından arkaya baktım, "Tamam Jan, şanslıyız, biri bizi itiverecek. Doğru üstümüze geliyor. İyi insanlar da var bu çirkin dünyada!" Sonra tekrar baktım arkaya. "Kolla KIÇINI Jan, ÇARPACAK bize!" Orospu çocuğu ayağını gazdan çekmemişti bile, öyle bir çarptı ki ön koltuk yerinden fırladı, cama yapıştık. Dışarı çıkıp şoföre araba kullanmayı Çin'de mi öğrendiğini sordum. Sonra da ölümle tehdit ettim. Polisler gelip ellerindeki borulu alete üfleme isteyip istemediğini sordular. "Üfleme," dedi Jan. Dinlemedim onu. Nedense karşı taraf suçlu olduğu için alkollü çıkmam mümkün değil gibi gelmişti bana. Son anımsadığım benim ekip arabasına bindirilişim ve Jan'ın ön koltuğu kırık arabamızın yanında duruşu. Bu tür olaylar -üst üste gelirlerdi- pahalıya patlıyordu bize. Giderek parçalanıyordu yaşamımız.

51

Jan'le Los Alamitos hipodromundaydık. Günlerden cumartesiydi. Çeyrek mil koşuları yeni bir şeydi o zamanlar. On sekiz saniyede kaybediyor veya kazanıyordun. Oturma

yerleri cilasız sıralardan oluşuyordu. Biz vardığımızda dolmak üzereydi. Tutulmuş olduklarını belirtmek için oturduğumuz yerlere gazete serdik, sonra bara gidip içkimizi içerken yanış bültenini incelemeye başladık.

Dördüncü koşuda masraflar hariç 18 dolar kârdaydık. Bir sonraki koşu için paramızı yatırıp yerlerimize döndük. Ufak tefek, kır saçlı bir ihtiyar gazetenin ortasına oturmuştu. "Bayım, orası bizim yerimiz." "Numaralı değil burası." "Numaralı olmadığını biliyorum ama bu bir saygı meselesi. Numaralı tribüne paraları yetmeyen sizin ve bizim gibi yoksullar buraya erken gelip orda oturduklarını belli etmek için gazete kâğıdı sererler yerlerine, prensip olarak oturulmaz oralara... çünkü başkaları olmayacağına göre hiç olmazsa yoksullar birbirlerine nazik olmalıdırlar."

"Numaralı DEĞİL burası." İyice yayıldı gazeteye. "Otur Jan, ben ayakta dururum." Jan oturmaya çalıştı. "Yana kay biraz, centilmen olmamak bir domuz gibi davranmayı gerektirmez." Kaydı biraz. 2'ye 7 veriyordu seçtiğim at. Çıkışta tökezledi ve grubu yakalamak için atak yapmak zorunda kaldı. 6'ya 5 veren atla fotofinişe girdi. Bekliyordum, ümitliydim. Diğer atın numarası belirdi ekranda. Kazanmaya 20 dolar oynamıştım. "Gidip bir içki içelim." dedim. İçerde de bir ekran vardı. Biz içeri girdiğimizde bir sonraki atın kaç verdiği yazıldı ekrana. Kutup ayısını andıran bir barmene içki ısmarladık. Jan aynaya baktı, göz altları ve yanakları onu endişelendiriyordu. Ben aynaya bakmazdım. İçkisini kaldırdı Jan. "Yerimize oturan ihtiyar ne kadar küstah. Pek cüretli yaşlı köpek." "Hoşlanımadım ondan." "Kafa tuttu sana." "Yaşlı biri ile ne yapabilirsin?" "Yaşlı olmasaydı yine bir şey yapmazdın." Ekrana baktım. Üç-göz Pete, 2'ye 9, ilk veya ikinci tercih için iyi bir at olabilirdi. İçkilerimizi

bitirdik, kazanmaya 5 dolar oynadım. Yerlerimize döndüğümüzde ihtiyar ordaydı hâlâ. Jan yanında oturuyordu. Bacakları bitişmişti. "Ne iş yaparsın?" diye sordu Jan adama. "Emlak. Yılda 60.000 dolar kazanırım - vergisini düştükten sonra." "Neden numaralı tribüne gitmiyorsun o zaman?" diye sordum. "Bu beni ilgilendirir." Jan sürtünüyordu herife. En hoş tebessümü vardı yüzünde. "Biliyor musun?" dedi adama, "gözlerin çok güzel bir mavi." "Hı hı." "Adın ne?" "Tony Endicott." "Benim adım Jan Meadows. Lakabım Misty." Atlar dizildi ve start verildi. Üç-göz Pete öne fırlamıştı. Bir boyun öndeydi. Son düzlükte jokey kurbacını kullandı, ikinci favori son bir gayretle favori atı yakalar gibi göründü. Tekrar fotofiniş, fotoğrafı yansıttılar; kaybettiğimi biliyordum. "Bir sigaran var mı?" diye sordu Jan, Endicott'a. Jan'e bir sigara verdi Endicott. Jan sigarayı dudaklarının arasına sıkıştırdı, bacakları birbirine sürtünürken Endicott sigarasını yaktı. Bakışıyorlardı. Uzanıp gömlek yakasından kavradım herifin. Sıyrılmaya çalıştı ama sıkı tutuyordum. "Bizim yerimizde oturuyorsun." "Evet, ne olmuş?" "Ayaklarının arasından aşağı bir göz at. Aralığı görüyor musun? On beş metre var aşağıya. Seni o aralıktan geçirip aşağı atarım." "Cesaret edemezsin." Birinci gelen atın numarasını yazdılar ekrana. Kaybetmiştim. Bacaklarından birini aralıktan geçirdim. Mücadele ediyordu, gücü şaşırtıcıydı. Dişlerini sol kulağına geçirdi. Kulağını koparacaktı. Parmaklarını gırtlığına dolayıp sıkmaya başladım. Uzun beyaz bir kıl vardı gırtlığında. Havasız kalmıştı. Ağzını açtı ve kulağını kurtardım. Öbür bacağını da geçirdim aralıktan. Zsa Zsa Gabor'un bir fotoğrafı çıktı beynimde: serinkanlı bir poz, huzurlu, tertemiz, pırlantalar içinde, dekolte kıyafetinden göğüsleri fırlamış - ve asla benim olamayacak

dudakları hayır diyordu. İhtiyar parmaklarını tahtaya geçir-miş boşlukta sallanıyordu. Elinin birini kaldırdım. Sonra di-ğerini. Aşağı uçtu. Yavaş düşüyordu. Yere çarptı, bir kez beklenenden çok daha yükseğe sıçradı, tekrar çarptı yere ve bu kez daha kısa sıçrayıp hareketsiz kaldı. Kan yoktu. Etrafımızdaki insanlar çok sessizdi. Bültenlerini okur gibi yapıyorlardı. "Hadi, yürü," dedim. Jan'le dışarı çıktığımızda hâlâ gelenler vardı. Hoş bir akşamüstüydü, bayıltıcı olma-yan güzel bir sıcak. Koşu pisti boyunca yürüyerek dışarı çıktık. Kulüp binasının önünden geçerken, batı yönündeki tel örgülerin arkasında ahırlarından çıkarılmış atların tri-bünlerin önünden ağır ağır geçerek küçük bir daire çizmek üzere yürümeye başladıklarını gördük. Arabaya bindik. Uzaklaştık. Şehre dönüyorduk: petrol kuyularını geçtik ön-ce, sonra açık arazideydik. Sessiz, tertipli, altın rengi hasat kümelenmiş çiftliklerin önünden geçtik. Beyaz boyaları so-yulmuş ahırlar, yüksek platformlara oturtulmuş küçük ev-ler, akşam güneşinin mükemmel ve yumuşak sıcaklığında yol aldık. Eve vardığımızda içecek bir şey olmadığını keşfettik. Jan'i yolladım bir şeyler alması için. Döndüğünde oturup iç-tik, fazla konuşmadan.

52

Uyandığımda ter içindeydim. Jan bacağını karnıma dola-mıştı. Bacağını üstümden atıp kalktım, banyoya gittim. Üstüme sıçabilirdim.

Hayattayım, burda oturuyorum ve beni kimse rahatsız etmiyor diye düşündüm.

Kalktım, silindim ve baktım: Ne pislik, ne kadar güçlü

ve harikulade berbat bir koku. Sonra kustum ve sifonu çektim. Solgundum. Bir üşüme geldi üstüme, titriyordum; sonra sıcak bastı, boynum, kulaklarım yanıyordu, yüzüm kızarmıştı. Başım döndü, lavaboya tutunup gözlerimi kapadım. Geçti.

Yatağın kenarına oturup bir sigara sardım. İyi silinmemiştim. Bir bira almak için kalktığımda kahverengi bir leke oluşmuştu şortumda.

Banyoya gidip silindim tekrar. Sonra yatağın kenarında bira içip Jan'ın uyanmasını bekledim.

Geri zekâlı olduğumu okul bahçesinde öğrenmiştim ilk kez. Diğer birkaç geri zekâlı gibi ben de alay konusu oluyor, pis şakalara maruz kalıyordum. Dövülüp kovalanan diğerlerinden tek farkım donuk oluşumdu. Etrafım kuşatıldığında dehşete kapılmazdım. Bana saldırmazlardı ama ben izlerken başka birini marizlerlerdi.

Jan önce kıpırdandı sonra uyandı.

"Uyanıksın."

"Evet."

"Ne geceydi ama."

"Gece mi? Benim canıma okuyan *gündüzler*."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne demek istediğimi anladın."

Jan kalkıp banyoya gitti. Ona bir bardak şarap koyup içine birkaç buz attım, yatak başlığının üstüne bıraktım.

Gelip oturdu, içkiyi aldı. "Nasıl hissediyorsun kendini?" diye sordu.

"Bir adam öldürmüşüm ve sen kendimi nasıl hissettiğimi soruyorsun."

"Hangi adam?"

"Hatırlıyorsun. O kadar da sarhoş değildin. Los Alami-

tos'daydık, moruğun birini tribünden aşağı attım. Yılda 60.000 dolar kazanan mavi gözlü sevgili adayını."

"Çıldırılmışsın sen."

"Jan, içtiğin zaman filmin kopuyor. Bana da oluyor ama sen benden betersin."

"Los Alamitos'da değildik dün akşam. Çeyrek mil yarışlarından nefret edersin."

"Oynadığım atların adlarını bile anımsıyorum."

"Dün bütün gün ve gece burdaydık. Ailenden söz ettin bana. Senden nefret ederlerdi, doğru mu?"

"Doğru."

"Kaçık olan sensin. Sevgi eksikliği. Herkesin ihtiyacı vardır sevgiye. Çarpıtmış seni bu eksiklik."

"İnsanların sevgiye ihtiyacı yoktur. Başarıya ihtiyaçları vardır, ne şekilde olursa olsun. Sevgi de olabilir, ama olmayabilir de."

" 'Komşunu sev,' der İncil."

"Komşunu rahat bırak anlamında söylenmiş. Ben gidip gazete alacağım."

Jan esneyip gerindi. İlginç bir renkti göğüsleri. Güneş yanığı ile kirli arası bir altın-kahverengi. "Çıkmışken bir şişe de viski al."

Giyinip tepeden aşağı, Üçüncü Cadde'ye doğru yürüdüm. Tepenin bitiminde bir market, hemen yanında da bir bar vardı. Güneş yorgundu, arabalardan bir kısmı battıya, bir kısmı doğuya doğru gidiyorlardı. Birden, hepsi aynı yönde gitse mesele kalmayacakmış gibi geldi bana.

Bir gazete aldım. Hemen açıp bir göz attım. Los Alamitos Hipodromu'nda öldürülmüş bir bahisçiden söz etmiyordu. Tabii, Orange County'ye bağlıydı orası. Los Angeles bölgesi sadece kendi cinayetlerini bildirirdi.

Bir şişe viski kapıp yukarı çıktım. Gazeteyi koltuk altına sıkıştırıp kapıyı açtım. Şişeyi Jan'e fırlattım. "Buz, su ve ikimize de bol viski. Çıldırmaq üzereyim."

Jan mutfağa gidip içkileri hazırladı. Gazeteyi açıp Los Alamitos yarışlarının sonuçlarına baktım. Beşinci koşu sonuçlarını okudum: Üç-göz Pete 2'ye 9 vermiş ve ikinci favori at tarafından burun farkı ile geçilmişti.

Jan içkiyi getirdiğinde bir dikişte içtim. "Araba senin olsun," dedim, "kalan paranın yarısı da senin."

"Başka biri var değil mi?"

"Hayır."

Parayı masanın üstüne koydum. 312 dolar ve birkaç sent vardı. Jan'e 150 dolar ve arabanın anahtarını verdim.

"Mitzi, değil mi?"

"Hayır."

"Sevmiyorsun artık beni."

"Zırvalamay keser misin?"

"Benimle sevişmekten bıktın, değil mi?"

"Otobüs terminaline bırak beni yeter, tamam mı?"

Banyoya gidip hazırlanmaya başladı. Canı sıkılmıştı. "Yolun sonuna geldik seninle. Eskisi gibi değil artık."

Kendime bir içki daha koydum, cevap vermedim. Jan banyodan çıkıp bana baktı. "Kal benimle Hank."

"Hayır."

Tekrar içeri girip sustu. Bavulumu çıkarıp üç parça eşyayı yerleştirdim. Çalar saati aldım. Onun ihtiyacı yoktu.

Jan beni terminalin önünde bıraktı. Bavulumu ancak alabildim, gazlayıp gitti. İçeri girip biletimi aldım. Diğer yolcular gibi tahta banklardan birine oturdum. Oturup

birbirimize baktık ve birbirimize bakmadık. Ciklet çiğnedik, kahve içtik, helaya gittik, işedik, uyuduk. Sert bankalara oturduk ve içmek istemediğimiz sigaralar içtik. Birbirimize baktığımızda gördüklerimiz hoşumuza gitmiyordu. Tezgâhlarda, vitrinlerde sergilenen eşyalara baktık: cips paketleri, dergiler, kuruyemiş, liste başı kitaplar, ciklet, okalıptüs, oyuncak düdükler.

53

Ülkeden ayrılmadan gidebileceğim en uzak yer Miami'ydi. Henry Miller aldım yanıma, yol boyunca Miller okudum. İyi olduğunda çok iyiydi ve tersi. Cep viskim vardı. Birkaç şişe. Dört gün beş gece sürdü yolculuk. Üniversiteye devam edebilmesi için gerekli maddi destek ailesi tarafından kesilmiş bir esmerle küçük bacak sürtüşmeleri dışında pek bir şey olmadı. Gece yarısı izbe bir yerde otobüsten inip kayboldu. Uykusuzluk çekmişimdir hep, otobüste uyumanın tek yolu sarhoş olmaktı. Denemeye cesaret edemedim. Vardığımızda beş gündür uykusuz ve kabızdım, zor yürüyordum. Akşamüstüydü. Tekrar sokaklarda olmak iyi gelmişti.

KİRALIK ODALAR. Kapıya gidip zili çaldım. Bu durumlarda eski bavulunuzu kapıyı açanın göremeyeceği bir şekilde yere bırakırsınız.

"Oda arıyorum. Ücreti nedir?"

"Haftada altı buçuk dolar."

"Görebilir miyim?"

"Tabii."

İçeri girip kadının peşinden yukarı çıktım. Kırk beş

yaşlarında olmalıydı ama pek hoş sallıyordu kıcını. Defalarca gitmişimdir merdiven çıkan kadınların peşinden, her seferinde böyle bir kadın beni himaye etmeyi önerse, sıcak yemek, temiz çamaşır vadetse kabul ederdim diye düşünerek.

Kapıyı açtı, içeri bir göz attım.

"Tamam," dedim, "iyi görünüyor."

"İşin var mı?"

"Serbest çalışırım," dedim.

"Ne iş yaptığınızı sorabilir miyim?"

"Yazarım."

"Hmm, yayınlanmış kitapların var mı?"

"Roman yazmaya hazır değilim henüz. Dergilere yazılar filan yazıyorum. Çok iyi değilim ama geliyorum."

"Peki, size anahtarınızı verip makbuz düzenleyeyim."

Merdivenlerden aşağı izledim onu. Çıkarken daha iyi sallanıyordu kıcı. Ensesine baktım, ensesinden öptüğümü hayal ettim.

"Bayan Adams benim adım," dedi. "Sizinki ne?"

"Henry Chinaski."

Bayan Adams makbuzu hazırlarken solumdaki kapının arkasından testereyle tahta kesiliyormuş gibi sesler geldi – derin nefes alıyordu biri. Her nefes son olacaktı gibiydi ama güçlkle de olsa yineleniyordu bu.

"Kocam hasta," dedi Bayan Adams makbuzla anahtarı verirken – tebessüm ederek. Gözleri çok hoş bir açık kahverengiydi, pırıl pırıl. Dönüp merdivenleri çıktım.

Odama vardığımda bavulumu aşağıda bıraktığımı hatırladım. Aşağı indim tekrar. Bayan Adams'ın kapısının önünden geçerken nefes sesleri yüksekti. Bavulumu alıp odaya çıkardım, yatağın üstüne fırlatıp aşağı indim, gece-

ye çıktım. Kuzeye giden bir bulvar buldum, bakkala girip bir kavanoz fıstık ezmesi ve bir somun ekmek aldım. Çakımla ekmeğe fıstık ezmesi sürüp karnımı doyurabiliyordum.

Pansiyona döndüğümde koridorda durup dikkatle Bay Adams'ı dinledim ve işte ölüm bu diye düşündüm. Sonra odama gidip kavanozu açtım ve aşağıdan ölüm sesleri gelirken parmaklarımı içine daldırdım. Parmaklarımla yedim. Harikaydı. Sonra ekmeği açtım, küflüydü, yeşil, kokuyordu. Böyle bir ekmeği nasıl satabilirlerdi? Ne biçim yerdi bu Florida? Ekmeği yere fırlatıp soyundum, yatağa girip karanlıkta ölümü dinledim.

54

Uyandığımda sessizdi, ne güzel diye düşündüm, ya hastaneye ya da morga götürmüşlerdir. Sıçabilirim belki şimdi. Kalkıp giyindim, aşağı inip helaya girdim ve öyle oldu. Sonra odama dönüp yatağa girdim, uyudum bir süre.

Kapının vurulması ile uyandım. Doğrulup düşünmeden, "Girin!" diye seslendim. Tepeden tırnağa yeşil giymiş bir kadın duruyordu kapıda. Bluzu dekolte, eteği dardı. Bir film yıldızını andırıyordu. Bir süre durup baktı bana sadece. Oturuyordum, şortumla, battaniyemi önümde tutuyordum. Büyük âşık Chinaski. Bir parça erkeklik varsa içinde tecavüz edersin ona dedi içimden bir ses, kendinden geçirtir, dünyanın neresine gidersen git peşinden koşturursun, ince kırmızı mektup kâğıtlarına yazdığın mektuplarla ağlatırsın. Yüz hatları vücudunun aksine belirsizdi; yuvarlak bir yüzü vardı, gözleri benim-

kileri arıyor gibiydi ama saçları biraz dağınıktı, taranmamıştı. Otuz beş yaşlarındaydı. Her neyse bir şey onu heyecanlandırıyordu. "Bayan Adams'ın kocası öldü dün gece," dedi. "Ah," dedim. O da seslerin kesilmesinden benim kadar memnun muydu acaba?

"Bay Adams'ın cenazesine çiçek almak için aramızda para topluyoruz."

"Çiçekler ölüler için değildir, ölülerin çiçeğe ihtiyaçları yoktur," dedim.

Tereddüt etti. "Doğru bir davranış olur diye düşünmüştük, soralım dedik."

"İsterdim ama Miami'ye dün gece vardım ve beş param yok."

"Parasız mısınız?"

"İş arıyorum. Sıkışık durumdayım şu anda, son kurşumu bir kavanoz fıstık ezmesi ile bir somun ekmeğe yatırdım. Ekmek yeşildi, elbisenden daha yeşil. Yere attım, fareler bile ellememiş."

"Fareler mi?"

"Sizin odanızı bilemem."

"Ama dün gece Bayan Adams'a yeni kiracı nasıl biri diye sorduğumda -bir aile gibiyiz biz burda- sizin bir yazar olduğunuzu söyledi, *Esquire* ve *Atlantic Monthly* gibi dergilere yazıyormuşsunuz."

"Boşver, yeteneğim yok. Palavra bunlar, kadın kendini daha iyi hissetsin diye. İşe ihtiyacım var benim, ne olursa."

"Yirmi beş sent olsun veremez misiniz? Yirmi beş sent sizi sarsmaz."

"Güzelim, benim yirmi beş sente Bay Adams'dan daha çok ihtiyacım var."

"Ölülere biraz daha saygılı olun."

"Yaşayanlara biraz daha saygılı olsak? Yalnız ve ümitsizim, yeşil elbise sana çok yakışmış."

Çıktı, koridorda yürüdü, bir kapı açtı, kapadı ve bir daha görmedim onu.

55

Florida İş ve İşçi Bulma Kurumu hoş bir yerdi. Los Angeles bürosu gibi kalabalık değildi. Şansım açılmıştı nihayet, çok değil, biraz. Azimli olmadığım doğru ama azmi olmayan insanların da yaşayabilecekleri bir yer olmalıydı, mevcut yerlerden daha iyi bir yeri kastediyorum. Sabahın altı buçuğunda bir çalar saatin sesine uyanıp yataktan fırla, giyin, zorla bir şeyler atıştır, sıç, işe, diş fırçala, saç tara, başka birine büyük paralar kazandırmak ve sana tanınan fırsat için müteşekkir olmak için berbat bir trafiğin içine dal. Nasıl razı olunur böyle bir yaşama?

Adım okundu. Memurun önünde başvuru formum duruyordu, girişte doldurmuştum. İş tecrübemi yazarken yaratıcılığımı kullanmıştım. Profesyoneller yapar bunu: Kıytırk işlerden söz etmeyip daha iyilerini detaylı yazardın, kötü bir evlilik bitirmiş veya tımarhaneden çıkmış bir kadınla yaşadığın altı aylık alkolik dönemden de söz etmezdin. Benim bütün geçmiş işlerim ikinci sınıf olduğu için biraz zorlanıyordum.

Memur kartların üstünde gezdirdi parmaklarını bir süre. Bir tane çekti. "Ha, işte sana göre bir şey."

"Öyle mi?"

Başını kaldırdı. "Sağlık teşkilatı."

"Ne?"

"Çöpçü."

"İstemiyorum."

Çöpleri, akşamdan kalma sabahlarda bana gülen siyahları, çöp bidonlarının o kaldırılması imkânsız ağırlıklarını, portakal kabuklarının, kahve posalarının, ıslak sigara küllerinin, muz kabuklarının, kullanılmış tampaksaların üstüne kusuşumu düşündüm, tüylerim ürperdi.

"Ne var? Yakıştıramadın mı kendine? Kırk saat garanti. Sigorta da var. Ömür boyu garanti."

"Sen o işi al ben de seninkini."

Sessizlik.

"Ben bu iş için eğitildim."

"Acaba? İki yıl üniversiteye devam ettim ben, çöpçü olmanın aranan şartlarından biri mi bu?"

"Peki, nasıl bir iş istiyorsun?"

"Kartları parmaklamaya devam et."

Kartları karıştırdı. Başını kaldırdı birden. "Sana göre bir şey yok." Bana verdikleri küçük karneyi damgaladı, iade etti. "Bir hafta sonra tekrar gel."

56

Küçük ilanlardan bir iş buldum. Elbise imal edip satan bir şirkette ama Miami'nin dışında, Miami Beach'deydi yer. Her sabah akşamdan kalmış bir şekilde deniz üstünde dar bir şeritten otobüsle geçmek zorundaydım. Yan taraflarda otobüsün yoldan çıkma olasılığına karşı koruyucu hiçbir şey yoktu. Şoför arkasına yaslanır ve hep beraber o daracık şeritten geçerdik. Otobüsteki yirmi beş,

kırk veya elli iki kişi güvenirdi ona, ben hariç. Asla gvenemedim. Bazen değişik bir şoför olurdu, neye göre seçerler bu orospu çocuklarını diye düşünürdüm. Derin su var iki yanımızda, bir hata ve lmştk hepimiz. O sabah karısı ile tartışmış olduğunu düşünün. Veya kanser olduğunu öğrenmiş olsun. Tanrı'dan mesajlar alıyor da olabiliirdi. Diş ağrısı. Her şey olabiliirdi. Yapabiliirdi. Boca edebilirdi hepimizi. Eğer *ben* kullanıyor olsaydım, herkesi beraberimde götürmeyi isteyebilirdim, bunu biliyordum. Bazen böyle şeyler düşünürken eylem gerekleşiverir. Jeanne d'Arc'lara karşılık Hitler'ler vardır. Eski hikye, iyi ve kötü meselesi. Ama devirmedi şoförlerin hiçbiri bizi. Başka şeyler düşünürlerdi onlar, araba taksitleri, beyzbol sonuçları, berber, tatil, sırınga, aile ziyaretleri. Adam gibi biri yoktu ilerinde. İşe sapasağlam fakat hasta gidiyordum her gün. Bu da Schumann'ın neden şostakovi'den daha görece olduğunu açıklar...

Ayak işleri yapmak için işe alınmıştım. Ayak işleri aklı-nıza gelen her şey olabilir. Yapacağınız işi siz bulmalıydınız. Gaipten sesler veren bir kuyuya danışarak ne yapacağınızı bilmek zorundaydınız. nemsiz, mantıksız ve sürekli yapılması gereken işlerin hiç aksamadan devamını sağlayıp, şirketin, Annenin menfaati için alışmalıydınız.

İyi bir ayakının yüzü yoktur, cinsiyeti yoktur, feda-krdır: Kapıyı açacak ilk adam geldiğinde orda bekliyordur. İlk iş kaldırımları hortumla sular ve gelenlerin her birini adını söyleyerek selamlar, hep tebessüm ederek, güven vererek. Allahın cezası iş günü başlamadan insanların kendilerini biraz daha iyi hissetmelerine neden olur bu. Bol tuvalet kâğıdı olmasına dikkat eder, özellikle ba-

yanlar tuvaletinde. Çöp kutuları fazla dolu olmayacak. Pencereleer temiz olacak. Masa ve iskemlelerin küçük onarımları yapılacak. Kapılar kolay açılmalı. Halının kenarları kalkmamalı. Aşırı besili güçlü kuvvetli kadınlar küçük paketler taşımamalı.

İyi sayılmazdım. Benim işten anladığım patronun ve casuslarının görüş alanına girmeden ortalıkta dolanmaktı. Çok zeki değildim. İlgüdülerime güveniyordum. Bir işe başlarken kısa bir süre sonra ayrılacağımı veya kovulacağımı biliyordum ve bu beni rahatlatıyor, çevremde zeki biriymişim veya gizli güçlerim varmış izlenimi uyandırıyor-du.

İmalattan satışa kadar her işin yapıldığı tam teşkilatlı bir şirketti. Gösteri salonu, bitmiş elbiseler ve satıcılar aşağı kattaydı. Üst kat atölyeydi. Atölye farelerin bile güçlölkle geçebileceği dar geçitlerle birbirine bağlanmış bölümlerden oluşuyordu. Otuz mumluk ampullerin altında oturmuş çalışan kadınlar ve erkekler, gözleri kısılmış, ayakları pedallarda, dikiş makinesinin iğnesine iplik geçirirler, başlarını kaldırıp konuşmadan, bükülmüş ve sessiz.

Bir keresinde New York'ta çalışırken işim bu tür yerlere kumaş topları götürmektir. El arabamı trafiğin içinde bir süre iter sonra ara sokaklardan birine sapıp kirli binalardan birinin önünde dururdum. Karanlık bir asansör vardı ve kirli tahta tutamakları olan iki ipi çekerek çalıştırabiliyordunuz. İplerden biri yukarı çıkarıyor, diğeri aşağı indiriyordu. Işık yoktu içerde; çıplak duvarlara yazılmış numaraları izlerdim karanlıkta - unutulmuş bir el tarafından tebeşirle yazılmış sayılar, 3, 7, 9. İneceğim kata vardığımda diğeri ipi çeker sonra bütün gücümü kulla-

narak ağır metal kapıyı açardım. Karşımda makinelerinin başında sıra sıra Yahudi kadınlar olurdu; dikiyorlardı: bir numaralı dikici bir numaralı makinenin başındaydı, iki bükülmüdü; iki numaralı kadın iki numaralı makinenin başında, bir numara çuvallarsa onun yerini almaya hazır. Bir kez bile başlarını kaldırıp varlığımın farkında olduklarına dair bir işaret vermediler.

Bu Miami'deki atölyeye sevkiyat yapılmıyordu. Her şey el altındaydı. İlk gün insan sıralarının arasında dolanıp durdum. New York'un aksine işçilerin çoğu beyazdı. Siyah bir adamın yanına gittim, ufak tefekti, nerdeyse minik, diğerlerinden daha sevimliydi yüzü. İğne ile ince bir dikiş atıyordu. Cep viskisi vardı yanımda. "Berbat bir işin var. Bir yudum alır mısın?"

"Tabii," dedi. Sıkı bir yudum aldı. Şişeyi iade etti. Sigara ikram etti. "Yeni misin şehirde?" "Evet." "Nerdensin?" "Los Angeles." "Film yıldızı mı?" "Evet, tatildeyim." "İşçilerle konuşmamalısın." "Biliyorum." Sustu. Küçük bir maymunu andırıyordu, yaşlı ve zarif bir maymunu. Aşağıdaki çocuklar için gerçekten bir maymundu o. Bir fırt çektim. İyi hissediyordum kendimi. Otuz mumluk ampullerin altında sessizce çalışan insanlara baktım, ne kadar çabuk ve hassastı elleri. "Adım Henry," dedim. "Brad," diye karşılık verdi. "Dinle Brad, sizleri çalışırken izlemek bana acı veriyor. Size küçük bir şarkı söyleyeyim, ne dersin?" "Yapma." "Berbat bir işin var. Neden yapıyorsun bunu?" "Yok ki başka yolu." "İsa var diyor." "İsa'ya inanır mısın?" "Hayır." "Neye inanırsın?" "Hiçbir şey." "Şimdi ödeşтик."

Birkaç kişi ile daha konuştum. Erkekler isteksizdi, kadınların bazıları beni gülünç buldu. "Casusum ben," diye gülererek karşılık verdim ben de. "İşverenin casusuyum.

Hepinizi izliyorum."

Bir fırt daha çektim. Sonra en çok sevdiğim şarkıyı söyledim onlara, "Bir berduştur kalbim." Çalışmayı sürdürdüler. Kimse başını kaldırmadı. Bitirdiğimde hâlâ çalışıyorlardı. Sessizlik oldu bir süre. Bir ses duydum sonra, "Buraya bak beyaz çocuk, düş yakamızdan."

Gidip ön kaldırımını sulamaya karar verdim.

57

Orda kaç hafta çalıştığımı anımsamıyorum. Altı belki. Bir süre sonra sevkیات bölümüne geçmiştim, şubelerin iade ettikleri pantolonların irsaliyede belirtilen rakamı tutup tutmadığına bakıyordum. Hep tamam çıkardı pantolonlar çünkü diğer tarafta sevkیات yapan kişi dikkatsiz olamayacak kadar korkuyordu işini kaybetmekten. Genellikle otuz altı araba taksidinin yedincisindedir, karısı pazartesi günleri seramik kursuna gidiyordur, ev kredisinin faizleri onu yiyip bitiriyordur ve beş çocuğunun her biri günde bir litre süt içer.

Giyim delisi değilim ben. Elbiseler canımı sıkar. Korkunç şeylerdir, vitaminler gibi, astroloji, pizza, buz pistleri, pop müzik, ağır siklet unvan karşılaşmaları gibi. Oturmuş pantolonları sayıyordum ki birden değişik bir şeyle karşılaştım. Kumaşta elektrik vardı, parmaklarımı çekmiş bırakmıyordu. Nihayet ilginç bir şey yapmışlardı. Kumaşı inceledim. Görünümü de duygusu kadar sihirliydi.

Pantolonu alıp helaya gittim. İçeri girip kapıyı kapattım. Ömrümde bir şey çalmamıştım.

Kendi pantolonumu çıkarıp sifonu çektim. Sonra sihir-

li pantolonu giydim, sihirli paçaları dizlerime kadar sıvıdım ve üstüne kendi pantolonumu giydim.

Tekrar çektim sifonu.

Dışarı çıktım. Asabiydim, herkes bana bakıyordu sanki. Dükkânın ön tarafına doğru ilerledim. Paydosa bir buçuk saat vardı. Patron kapının yanındaki tezgâhın arkasında duruyordu. Bana baktı. "Halletmem gereken bir iş var Bay Silverstein. Haftağımından düşersiniz..."

58

Odama girdim ve pantolonumu çıkardım. Sihirli pantolonumun paçalarını indirdim, temiz bir gömlek giyip ayak-kabılarımı parlattım ve sokağa çıktım yeni pantolonumla. Zengin bir kahverengiydi, yanlamasına süslemeli.

Yanıp sönüyordu kumaş. Köşede durup bir sigara yak-tım. Bir taksi yanaştı. Şoför pencereden kafasını uzattı. "Taksi lazım mı abi?" "Yok, sağol," dedim, kibriti fırlatıp karşıya geçtim.

Yirmi dakika kadar yürüdüm. Üç veya dört taksici daha iş oldu. Sonra bir şişe şarap alıp odama döndüm. Elbiselerimi çıkarıp astım, yatağa girdim. Şarap içerken, Miami'de bir konfeksiyon mağazasında çalışan zavallı bir memur hakkında bir öykü yazdım. Bu zavallı memur öğle tatilinde kumsalda zengin bir ailenin kızı ile tanışır. Kızın parasını hak ediyordur ve kız onu hak etmek için elinden geleni yapar...

Sabah işe gittiğimde Bay Silverstein kapının yanındaki tezgâhın arkasındaydı. Elinde bir çek vardı. Kolunu bana doğru uzattı. Uzanıp aldım. Sonra sokağa çıktım.

Los Angeles'a otobüs yolculuğu dört gün beş gece sürdü. Her zamanki gibi uykusuz ve kabız varmışım. Louisiana'da iri bir sarışının bize katılması otobüste küçük bir heyecan yaratmıştı. O gece iki dolara satmaya başladı kendini, benim dışımda otobüsteki her erkek ve bir kadın cömertliğinden istifade etti. Geceleri otobüsün arkasında çalışıyordu. Adı Vera'ydı. Mor ruj sürüyor, sürekli gülüyordu. Bir kahve molasında bana yanaştı, "Nedir beyim, size layık değil miyim?" Cevap vermedim. "İbne," diye mırıldandığını duydum takıldığı adamların yanına dönerken...

Los Angeles'da eski mahallemin barlarını turlayıp Jan'i arıyordum. Pink Mule'da barın arkasında Whitey Jackson'ı bulana kadar bir ipucu elde edememişim. Jan'in Durham Oteli'nde oda hizmetçisi olarak çalıştığını söyledi. Oraya gittim. İdarecinin odasını arıyordum ki bir odadan çıkıverdi Jan. İyi görünüyordu, bir süre benden uzak kalmak ona yaramıştı sanki. Sonra beni gördü, gözleri çok yuvarlak, çok maviydi orda durmuş bana bakarken. Sonra çıktı ağzından, "Hank!" Bana doğru koştu ve birbirimize sarıldık. Deli gibi öpüyordu beni, karşılık vermeye çalıştım. "Tanrım," dedi, "seni bir daha göremeyeceğim sandım!" "Döndüm." "Temelli mi?" "Los Angeles benim şehrim." "Geri dur," dedi, "bir bakayım sana." Bir adım geri gittim sırtarak. "Zayıfsın. Kilo vermişsin," dedi Jan. "İyi görünüyorsun sen," dedim, "yalnız mısın?" "Evet." "Kimse yok mu?" "Kimse. İnsanlara tahammülüm yok biliyorsun." "Çalıştığına sevindim." "Odama gel," dedi.

Peşinden gittim. Çok küçük bir odaydı ama iyi bir duy-

gu veriyordu insana. Dışarı bakınca trafiği görüyordun, trafik ışıklarının değişimini, köşedeki gazete bayiini. Hoşlanmıştım. Jan yatağa attı kendini. "Gel, uzan," dedi. "Utanıyorum," dedim. "Seviyorum seni aptal. 800 kere düzüstük, gevşe." Ayakkabılarımı çıkarıp yanına uzandım. Bacağını kaldırdı. "Hâlâ beğeniyor musun bacaklarımı?" "Hem de nasıl Jan. İşini bitirdin mi sen?" "Bay Clark'ın odası kaldı ve Bay Clark umursamaz. Bahşış verir bana." "Yaa?" "Bir şey yapmıyorum. Bahşış bırakıyor." "Jan..." "Evet?" "Otobüs bileti son paramdı. Bir iş bulana kadar kalacak bir yere ihtiyacım var." "Burada gizleyebilirim seni." "Yapabilir misin?" "Tabii." "Seviyorum seni bebeğim," dedim. "Orospu çocuğu," dedi. Elleşmeye başladık. Çok, çok iyiydi.

Sonra Jan kalkıp bir şişe şarap açtı. Yatakta oturup şarap ve sigara içtik. "Ordasın," dedi, "tamamen ordasın, her şeyinle." "Ne demek istiyorsun?" "Senin gibi bir erkek tanımadım demek istiyorum." "Öyle mi?" "Diğerleri yüzde on ordadırlar veya yüzde yirmi, sen *tamamen* ordasın, her şeyinle çok ordasın, farklısın." "Farkında olduğum bir şey değil bu benim." "Kancacısın. Kadınları kancalıyorsun." Zevkten dört köşeydim. Sigaralarımızı söndürdükten sonra tekrar seviştik. Sonra Jan beni şarap almaya yolladı. Döndüm. Dönmek zorundaydım.

60

Floresan ampul üreten bir fabrikada iş buldum hemen. Alameda Sokağı'ndaydı, kuzeye doğru, çevrede başka fabrikalar da vardı. Sevkiyat kısmındaydım. İş kolaydı, bir

sepetin içinden siparişleri alıyor, dolduruyor, ampulleri karton kutulara yerleştirip sevkiyat iskelesindeki raflara yerleştiriyordum, etiketlenmiş ve numaralanmış olarak. Kutuları tartar, konşimentoyu yazar, nakliyat şirketlerinden birini arayıp malı almaları için bir kamyon isterdim.

İlk gün, öğleden sonra, arkamda bir gümbürtü koptu. Bitmiş parçaları taşıyan raflar duvardan düşüp yere çıkıyorlardı; metal ve cam parçalanıyordu yerde, müthiş bir gürültü. Herkes binanın öbür yanına kaçıştı. Sonra kesildi sesler. Kimse konuşmuyordu. Patron, Mannie Feldman ofisinden çıktı.

"Neler oluyor burda?"

Kimse cevap vermedi.

"Peki, imalatı durdurun, herkes eline çekiç ve çivi alsın, çakın allahın cezası rafları duvara!"

Bay Feldman ofisine döndü tekrar. Yardım etmekten başka çarem yoktu. Marangozluktan anlayan tek kişi yoktu içimizde. Bütün öğleden sonra ve ertesi gün sürdü rafların çakılması. Bittiğinde Bay Feldman ofisinden çıktı.

"Bitirdiniz mi? Tamam, dinle şimdi - 939'ları üstte istiyorum, 820'ler ortada, cam parçalar en altta, anlaşıldı mı? Herkes anladı mı?"

Yanıt yok. 939'lar en ağır parçalardı - gerçekten ağırdı orospu çocukları- ve onları üstte istiyordu. Patron oydu. İşe koyulduk. Dizdik üste ağırları, alta hafifleri. İşimize döndük sonra. Raflar ertesi sabaha kadar dayandı. Sabah bazı sesler duymaya başladık. İmalat kısmında çalışanlar uzaklaşmaya başladılar, sırtıyorlardı. Kahve molasına on dakika kala aşağı indi her şey. Bay Feldman koşarak çıktı ofisinden.

"Neler oluyor burda?"

Feldman bir yandan sigorta alıyor diğer yandan iflas etmeye çalışıyordu. Ertesi sabah Bank of America'dan saygın görünümlü biri geldi. Artık raf çarımamamızı söyledi. "Parçaları yere koyun yeter," demişti. Adı Jennings'di, Curtis Jennings. Feldman'ın çok borcu vardı bankaya ve banka iş batmadan parasını kurtarmaya çalışıyordu. Jennings şirketin idaresini aldı. Ortalıkta dolanıp herkesi gözlüyordu. Feldman'ın defterlerini inceliyordu; kapı kilitlerini, pencereleri ve dışardaki tel örgüyü kontrol etmişti. Yanıma geldi, "Sieberling Nakliyat'ı arama artık. Sizin yükünüzü taşıırken Arizona ile New Meksiko arasında dört kez soyulmuşlar. Onları aramanın özel bir nedeni var mıydı?" "Hayır, yok." Sieberling'in adamı her yüz kilo için on sent komisyon veriyordu bana.

Üç gün sonra Jennings ön tarafta çalışan bir adamı kovdu ve imalat kısmında çalışan üç adamı üç Meksikalı kızla değiştirdi, adamların aldıkları ücretin yarısı bir ücretle çalışıyorlardı kızlar. Kapıcıyı kovup, sevkiyat dışında, yerel taşıma işleri için kamyonu bana sürdürmeye başladı.

İlk maaşımı alınca kendime bir yer bulup Jan'in yanından ayrıldım. Bir gece eve döndüğümde bana taşınmıştı. Neden olmasın demiştim, benim toprağım senin toprağındır. Kısa bir süre sonra en kötü kavgamızı ettik. O gitti, ben üç gün üç gece sarhoş dolaşım. Kendime geldiğimde işimi kaybettiğimi biliyordum. Evi temizlemeye karar verdim. Elektrik süpürgesini çalıştırdım, pencereleri sildim, banyo ve lavaboyu ovdum, mutfak döşemesini

cilaladım, örümcekleri ve hamamböceklerini öldürdüm, küllükleri boşaltıp yıkadım, bulaşıkları yıkadım, temiz havlu koyup banyoya tuvalet kâğıdı astım. İbneleşmeye başlıyorum diye düşünmüştüm.

Jan eve döndüğünde -bir hafta sonra- oraya kadın getirmekle suçladı beni, ortalık çok temizdi. Kızgındı ama suçunu örtmek için öyle görünüyordu. Ondan niye kurtulmadığımı anlayamıyordum. Hastalık derecesinde sadakatsizdi - barda tanıdığı herhangi biri ile gidebilirdi, adam ne kadar aşağılık ve pisse o kadar iyiydi. Tartışmalarımız ihanet vesilesiydi onun için. Dünyanın bütün kadınları orospu değil, seninki öyle sadece derdim kendime.

62

Times Binası'na girdim. Los Angeles Üniversitesi'nde gazetecilik okumuştum iki yıl. Danışmada oturan genç bir kadın durdurdu beni. "Bir gazeteciye ihtiyacınız var mı?" Elime bir form tutuşturdu. "Bu formu doldurun lütfen." Gazetelerin çoğunda durum aynıydı. Ya ünlü biri olduğunuz için ya da birini tanıdığınız için işe alınırdınız. Formu doldurdum yine de. İyi bir makyaj çektim. Sonra çıkıp Spring Sokak'ta yürümeye başladım.

Sıcak bir yaz günüydü. Terleyip kaşınmaya başladım. Taşaklarım kaşınıyordu. Kaşımaya başladım. Dayanılır gibi değildi kaşıntı. Gazeteci olamıyordum, yazar olamıyordum, iyi bir kadın bulamıyordum, ortalıkta kaşınan bir maymun gibi dolaşıp, hiçbir işe yaramıyordum. Hızlanıp arabama doğru yürüdüm. Eve gazladım. Jan evde değildi. Banyoya girip soyundum.

Elimi taşaklarında gezdirdim ve bir şey buldum. Çekip çıkardım. Avucuma bırakıp baktım. Beyazdı ve bir sürü bacağı vardı. Hareket etti. Hayretle izliyordum. Birden yere sıçradı. Baktım. Anı bir sıçrayışla kayboldu tekrar. Kollarıma dönmüştü ihtimal. Aramaya başladım. Bulamadım. Midem bulanmıştı. Lavaboya kusup giyindim.

Eczane uzak değildi. Yaşlı bir kadınla yaşlı bir adam vardı tezgâhın arkasında. Kadın yanaştı. "Hayır," dedim, "onunla konuşmak istiyorum." "Hımm," dedi kadın.

İhtiyar yanıma geldi. Eczacı oydu. Çok temiz görünüyordu. "Bir haksızlığın kurbanıyım," dedim.

"Ne?"

"Şey, sizde şey için..."

"Ne için?"

"Örümcek, pire... sivrisinek, sülük..."

"Ne dedin?"

"*Bit ilacınız var mı?*"

İğrenerek baktı ihtiyar bana. "Burda bekle," dedi. Tezgâhın sonundan, altlarda bir yerlerden bir kutu çıkardı. Bana doğru geldi ve bir kol mesafesi geri durarak elindeki yeşil-siyah kutuyu bana doğru uzattı. Başımı öne eğip kutuyu aldım. Bir beşlik uzattım, üstünü yine kol mesafesinde aldım. Yaşlı kadın eczanenin bir köşesine çekilmişti. Bir soyguncu gibi hissettim kendimi.

"Dur," dedim moruğa.

"Ne var yine?"

"Prezervatif istiyorum."

"Kaç tane?"

"Aa, bir kutu."

"Kuru mu olsun, yoksa kremli mi?"

"Ne?"

"Kuru mu, kremli mi?"

"Kremli olsun."

İhtiyatlı bir tavırla uzattı prezervatifleri. Parayı verdim. Bir kez daha kol mesafesinde aldım paranın üstünü. Dışarı çıktım. Yürürken prezervatifleri kutunun içinden çıkarıp inceledim. Sonra fırlatıp çöplüğe attım.

Eve geldiğimde soyunup prospektüsü okudum. Merhemmin etkilenecek bölgelere sürülmesini ve yarım saat beklenmesini öneriyordu. Radyoyu açtım, bir senfoni buldum ve tüpü alıp sıktım. Yeşil bir merhemdi. İyice sürdüm. Sonra yatağa uzanıp saate baktım. Yarım saat. Boşverse ne, nefret ediyorum bitlerimden, bir saat bekleyecektim. Kırk beş dakika sonra yanmaya başladım. Bir teki bile sağ kalmamalıydı orospu çocuklarının. Yanma arttı. Yataкта dönüp yumruklarımı sıktım. Beethoven çalıyordu. Brahms çaldı, dayanıyordum. Bir saat geçmek bilmedi. Banyoyu doldurup içine girdim, yıkandım. Sudan çıktığımda yürüyemiyordum. Bacaklarımın iç kısımları yanıyordu, taşaklarım ve karnım da öyle. Parlak bir kırmızı olmuştu oralarım, bir orangutandan farkım yoktu. Yavaşça yatağa doğru yürüdüm. Ama öldürmüştüm bitleri, küvetin deliğinden gidişlerini izlemiştim.

Jan eve geldiğinde yataкта kıvranıyordum. Bakakaldı. "Neyin var?" Dönüp bir küfür salladı.

"Orospu! Bak ne hale getirdin beni!"

Sıçrayıp kalktım yataktan. Bacaklarımın içlerini, karnımı, acı içinde salınan taşaklarımı gösterdim Jan'e. Karnım alev kırmızısıydı.

"Ainan allahım! Ne oldu?"

"Bilmiyor musun? Bilmiyor musun? Senden başka biri

ile düzüşmedim! SENDEN kaptım! Taşıyıcısın sen! Hastalıklı bir *fahişe*!"

"Nedir?"

"Bit, bit, bana BİT geçirdin!"

"Hayır, bit yok bende. Geraldine'de olmalı."

"Ne?"

"Geraldine'de kaldım, onun tuvaletinden kapmış olmalıyım."

Yatağa fırlattım kendimi. "Martaval atma bana! Gidip içecek bir şeyler al! İçecek hiçbir bok yok evde!"

"Param yok."

"Cüzdanımdan al. İyi becerirsin o işi. Ve çabuk ol! Ölüyorum!"

Jan gitti. Merdivenleri koşarak indiğini duydum. Radyo Mahler çalıyordu.

63

Ertesi sabah hasta uyandım. Üstümde çarşafı uyumak mümkün olmamıştı. Yanıklar biraz daha iyi görünüyordu allahtan. Kalkıp kustum ve aynada yüzüme baktım. Mahvolmuştum. Hiçbir şansım yoktu.

Yatağa uzandım. Jan horluyordu. Yüksek değildi horultusu ama sürekliydi. Küçük bir domuz böyle horlardı herhalde. Nerdeyse horultu. Ona baktım ve nasıl biri ile yaşadığımı düşündüm. Küçük bir burnu vardı, sarı saçları kendi deyimiyle "sıçanımsı" bir görünüm almaya başlamıştı, kırılaşıyorlardı. Yüzü sarkıyordu, çifte gerdanlıydı ve benden on yıl yaşlıydı. Makyajını yapıp dar bir elbise ve topuklu ayakkabı giydiği giydiği zaman çekici olabilirdi.

yordu. Kıçı şekilliydi hâlâ, bacakları da öyle, kışkırtıcı bir kırıtiş vardı yürüyüşünde. Şimdi ona bakarken o kadar çekici görünmüyordu. Bir yanına yatmış, göbeği sarkmıştı. Yatakta müthişti ama. Daha iyisini tanımadım. Almasını biliyordu. Gerçekten sindirirdi düzüşmelerimizi. Elle-riyle beni kavrar ve bastırırdı kemiğini bana. Düzüşmele- rin çoğu anlamsızdır, iş yapmak gibidir, dik ve çamurlu bir tepeye tırmanmak gibi. Ama Jan'le farklıydı.

Telefon çaldı. Yataktan kalkıp açana kadar birkaç kez çalmıştı.

"Bay Chinaski?"

"Evet?"

"Times Binası'ndan arıyorum."

"Evet?"

"Başvuru formunuzu değerlendirdik, size iş öneriyo-ruz."

"Gazeteci olarak mı?"

"Hayır, temizlik ve bakım işçisi olarak."

"Kabul ediyorum."

"Akşam saat dokuzda güney kapısına gidip Bay Barnes'ı görün."

"Tamam."

Kapattım. Telefon Jan'i uyandırmıştı.

"Kimdi o?"

"İş buldum ve yürüyemiyorum bile. Bu akşam gitmem gerek. Ne yapacağımı bilemiyorum."

Kıçı şişmiş bir kaplumbağa gibi yatağa dönüp yığıldım.

"Bir çaresini buluruz."

"Pantolon giymeme imkân yok. Bilemiyorum."

Uzanmış tavana bakıyorduk. Jan kalkıp banyoya gitti. Döndüğünde "Buldum!" diye haykırdı.

"Öyle mi?"

"Sargı bezi ile sarmalayacağım seni."

"İşe yarar mı sence?"

"Tabii."

Jan giyinip eczaneye gitti. Sargı bezi, yapıştırıcı bant ve bir şişe misket şarabı ile döndü. Buz getirip ikimize de birer içki koydu ve makas buldu.

"Hadi, sarmalayalım seni."

"Bir dakika, akşam dokuzdan önce gitmem gerekmiyor. Gece vardiyası."

"Pratik yapmak istiyorum. Hadi."

"Peki. Lanet olsun."

"Bir dizini kaldır."

"Tamam. Yavaş."

"Evet, dolanıyoruz, dolanıyoruz. Atlı karınca gibi."

"Kimse sana ne kadar komik olduğunu söylemiş miydi?"

"Hayır."

"Anlayabiliyorum bunu."

"Evet. Biraz bantlayalım. Biraz daha bant. İşte. Şimdi öbür dizini kaldır sevgilim."

"Romantizme gerek yok."

"Dönüyoruz, dönüyoruz. Şişman bacaklarının etrafında dönüyoruz."

"Senin kığın şişman."

"Hadi, hadi, biraz nazik ol sevgilim. Biraz daha bantlayalım. Yepyeni oldun!"

"Siktir."

"Şimdi kampanalar, kocaman kırmızı kampanaları sargılayalım. Tam da Noel zamanı!"

"Dur! Ne yapıyorsun kampanalarına?"

"Sargılayacağım."

"Tehlikeli değil midir? Dans edişimi etkileyebilir."

"Hiç acımayacak."

"Ya fırlarlarsa?"

"Birer yuva yapacağım onlara."

"Önce bir içki daha ver bana."

İçkim elimde oturdum ve beni sargılamaya devam etti.

"Dönüyoruz, dönüyoruz, dönüyoruz. Zavallı kampanalar. Zavallı koca kampanalar. Ne yaptılar size? Dönüyoruz, dönüyoruz. Biraz daha bant. Biraz daha."

"Taşaklarımı kıcıma bantlama."

"Delil! Yapar mıyım hiç! Seviyorum senil"

"Evet."

"Şimdi kalk ve yürümeye çalış. Yürü biraz."

Kalkıp yavaşça yürüdüm odanın içinde. "Hey, hiç fena değil! Harem ağası gibi hissediyorum kendimi ama yürüyebiliyorum."

"Harem ağaları işi çözmüşlerdi belki de."

"Çözmüşlerdi bence."

"İki kayısı yumurtaya ne dersin?"

"Tabii. Yaşayacağım galiba."

Jan suyu ateşe koyup dört yumurta attı ve bekledik.

64

Akşam 9'da ordaydım. Amirim saatin nerde olduğunu gösterdi bana. Kartımı zımbaladım. Üç-dört temizlik bezi ve büyükçe bir kavanoz sıkıştırdı elime. "Bu bina dışardan bakır parmaklıklarla çevrilidir. Bakır parlatmanı istiyorum." Dışarı çıkıp bakır parmaklığı aradım. Ordaydı.

Binayı çevreliyordu. Büyük bir binaydı. Parmaklığa biraz cila sürüp bezlerden biri ile silmeye başladım. Pek fark etmemişti. Yanımdan geçenler bana bakıyorlardı. Birçok aptal ve sıkıcı işim olmuştu ama bu kesinlikle en aptal ve en sıkıcı olanıydı.

Mesele düşünmemekte, diye karar kıldım. Ama nasıl durdururdunuz düşüncelerinizi? Bakır parlatma işine neden ben seçilmiştim? Neden içerde belediye yolsuzlukları üstüne yazılar yazmıyordum? Neyse daha da kötü durumlara düşebilirdim. Çin'de, bir pirinç tarlasında olabiliyordum mesela.

Yirmi metre kadar bakır cilaladım. köşeyi döndüm ve karşıda bir bar gördüm. Bezlerimi ve kavanozumu alıp karşıya geçtim. bara girdim. Barmen dışında kimse yoktu. "Nasılsın?" diye sordu.

"Harika. Bir şişe bira ver bana."

Şişeyi aldı, açtı, paramı kasaya attı.

"Kızlar nerde?" diye sordum.

"Hangi kızlar?"

"Kızlar işte."

"Namuslu yerdir burası."

Kapı açıldı. Amirim Barnes girdi içeri. "Sana bir bira ısmarlayabilir miyim?" diye sordum. Yanıma geldi.

"İçkini bitir Chinaski, sana bir şans daha vereceğim."

Biramı dikip onu takip ettim. Beraber geçtik karşıya. "Bakır parlatmayı beceremediğini öğrenmiş olduk. Gel benimle." Times Binası'na girip asansörle yukarı çıktık. Üst katların birinde indik. "Şimdi," dedi masanın üstündeki büyük karton kutuyu göstererek. "bu kolinin içinde floresan ampuller var, yeni ampuller. Yanık ampulleri değiştireceksin. Onları sök ve yenilerini tak. Merdiven şurda."

"Tamam," dedim.

Amirim uzaklaştı; yalnızdım yine. Bir tür depoydu bulunduğum hol. İnanılmaz yükseklikte bir tavanı vardı. Merdivenin yüksekliği on beş metreyi buluyordu. Hep korkmuşumdur yükseklikten. Yeni ampullerden birini alıp yavaşça tırmandım merdiveni. Düşünmemeyi hatırlattım kendime tekrar. Tırmanıyordum. Ampul üç metre gibiydi. Çabuk kırılan şeylerdi. Merdivenin tepesine vardığımda aşağı baktım. Büyük hata. Başım dönmeye başlamıştı. Ödleşin tekiydim. Çok yüksek bir binanın üst katlarından birinde, pencere yanında bir merdivenin tepesindeydim. Merdivenden düşüp, pencereden aşağı uçtuğumu hayal ettim. İleri geri hareket eden minik arabalara baktım, farları ışıldıyordu gecede. Sonra çok yavaş hareketlerle uzanıp yanık ampulü çıkardım. Yenisini taktım. Sonra her adımda biraz daha rahatlayarak aşağı indim. Yere bastığımda bir daha merdivene çıkmamaya yemin ettim.

Masalarda bırakılmış dergilere göz atmaya başladım. Cam kaplanmış bir ofise girdim. Birine bir not bırakılmıştı. "Peki, bu yeni karikatüristi deneyelim ama umarım iyidir. Kimseyi sırtımızda taşıyamayız, iyi başlasın ve iyi sürdürsün."

Kapı açıldı ve amirim Barnes karşımdaydı. "Chinaski, ne işin var burda?"

Dışarı çıktım. "Eski bir gazetecilik talebesiyim ve merak ettim efendim."

"Bütün yaptığın bu mu? Tek bir ampul mü değiştirdin?"

"Yapamıyorum. Yükseklik korkum var."

"Peki, Chinaski. Bu gecelik seni bırakıyorum, bir şans

daha hak etmedin ama yarın akşam 9'da burda olmanı istiyorum. Sana yapabileceğin bir iş bulacağız."

"Başüstüne."

Asansöre kadar eşlik ettim ona. "Söylesene," dedi, "neden bu kadar tuhaf yürüyorsun?"

"Tavada biraz tavuk kızartıyordum yağ sıçradı, bacağı-mı yaktım."

"Savaşta yaralanmış olabileceğini düşündüm."

"Hayır, tavuk yüzünden oldu."

Asansörde beraberce aşağı indik.

65

Amirimin tam adı Herman Barnes'di. Ertesi akşam saatin yanında beni bekliyordu, kartımı zımbaladım. "Gel benimle," dedi. Beni son derece loş bir odaya götürüp Jacob Christensen ile tanıştırdı, onun emrinde çalışacaktım. Barnes gitmişti.

Times Binası'nda gece vardiyası çalışan insanlar yaşlı, belleri bükülmüş, yenilmiş insanlardı. Ayaklarıyla problemleri varmış gibi yürüyorlardı. Herkese işçi tulumu verilmişti. "Peki," dedi Jacob, "malzemelerini al." Malzemelerim metal bir el arabasının içindeydi, iki bölmeli. Birinde yer bezleri, sopa ve büyük bir deterjan kutusu vardı. Diğerinde değişik renklerde birkaç şişe ve kutu, birkaç da bez. Temizlik yapacağımız kesindi. Daha önce de temizlik yapmışım San Fransisco'da. İçeri bir şişe şarap sızdırır, deli gibi çalışıp işi bitirir, herkes gittikten sonra pencereden dışarı bakıp şarabını içer, şafağın sökmesini beklerdin.

Emektar temizlik işçilerinden biri yanıma gelip kulağı-mın dibinde bağırdı: "*Orospu çocukları bunlar, orospu çocukları! Beyin yok bunlarda! Düşünmeyi bilmiyorlar! İnsan beyni onları ürkütüyor! Hasta bunlar! Korkak! Senin gibi, benim gibi düşünebilen insanlar değil bunlar!*"

Bağırışı odanın her yerinden duyulabiliyordu. Altmış-larında olmalıydı adam. Diğerleri daha yaşlıydı, çoğu yet-mişin üstünde gösteriyordu; üçte biri kadın. Adamın tu-hafliklarına alışık görünüyorlardı. Kimse üstüne alınma-dı.

"*Midemi bulandırıyorlar!*" diye sürdürdü bağırışlarını. "*Cesaretleri yok! Bak şunlara! Bok çuvalları!*"

"Yeter Hugh," dedi Jacob, "malzemelerini al ve yukarı çıkıp işe koyul."

"*Canına okurum senin ibne!*" diye bağırdı Jacob'a, "*ne-ye uğradığını şaşırırsın!*"

"İş başına Hugh."

Hugh öfke içinde sürdürdü arabasını, yaşlı kadınlardan birini eziyordu az kalsın.

"Öyle bir adam işte," dedi Jacob, "ama en iyi elemanı-mızdır o."

"Dert değil," dedim, "hareketli yerleri severim."

Arabamı sürerken Jacob bana görevlerimi anlatıyordu. İki kattan ben sorumluydum. En önemli kısım tuvaletler-di. İlk onlar temizlenecekti. Lavaboları ve helaları sil, çöp kutularını boşalt, aynaları parlat, el havlularını değiştir, sabun koy, bol miktarda deodorant kullan ve bol tuvalet kâğıdı ile oturağa konan hijyenik kılıflardan bulunmasını sağla. Kadınlar tuvaletine hijyenik kadın bağı koymayı da unutma! Sonra ofislerdeki çöp kutularını boşalt ve masa-ların tozunu al. Sonra şu makineyi alıp yerleri cilalarsın,

sonra...

"Başüstüne," dedim.

Kadınlar tuvaleti bilindiği gibi daha kötüydü. Kadınların çoğu aybaşı bezlerini ortalıkta bırakıyordu. İlk kez görmeseniz de rahatsız oluyordunuz, özellikle akşamdan kalmaysanız. Erkekler tuvaleti daha derli topluydu ama, onların aybaşı bezine gereksinimleri yoktur. Yalnız çalışıyordum hiç olmazsa. Yer silmekte pek usta değildim: Bir tutam saç veya sigara izmariti köşelerden birine sıkıştığında orda bırakıyordum. Tuvalet kâğıdı konusunda hassas davranıyordum ama. Önemliydi gerçekten. İyi bir sıçıştan sonra elinizi uzatıp tuvalet kâğıdı olmadığını keşfetmek kadar berbat bir şey olamaz. Dünyanın en korkunç insanı bile kışını silmeyi hak eder. Bazen elini uzatıp tuvalet kâğıdı bulamazsın, oturağa konan hijyenik kılıflardan bir tane almayı denersin ve onlar da tükenmiştir. Kalkıp kendininkini almak istersin ama o da suya düşer. O aşamada artık pek seçeneğin kalmamıştır. Benim tercihim donunu çıkarıp silindikten sonra klozete atmak, sonra da sifonu çekip tuvaleti tıkamaktır.

İki tuvaleti de bitirdim, çöpleri boşaltıp masaların tozunu aldım. Sonra kadınlar tuvaletine döndüm tekrar. Girişte bir sofayla birkaç koltuk vardı, bir de çalar saat. Dört saat kalmıştı iş bitimine. Paydos saatinden yarım saat önceye kurdum saati. Sofaya uzanıp uyudum.

Çalar saat uyandırdı beni. Gerinip, yüzümü soğuk su ile yıkadım ve teçhizatımı alıp aşağı indim. Hugh yanıma yaklaştı. "Götoşların arasına hoş geldin," dedi bana, bu kez bağırmadan. Cevap vermedim. Loştu içerisi, çıkış saatine on dakika kalmıştı. Tulumlarımızı çıkardık, çoğumuzun elbiseleri tulumlar kadar kötü ve hüzünlüydü.

Çok az ve fısıldayarak konuşuyorduk. Sessizlikten şikâyetçi değildim. Dinlendiriciydi.

Sonra Hugh kulağımın dibindeydi: "*Bak şu kerizlere!*" diye bağırdı, "*şu lanet ahmaklara bak!*"

Ondan uzaklaşıp odanın karşı tarafına geçtim.

"*Sen de onlardan biri misin?*" diye bağırdı karşıdan. "*Göt müsün sen de?*"

"Evet asil efendim."

"*Bacağımı götüne sokmanı ister misin?*"

"Aramızda boşluktan başka bir şey yok," dedim.

Eski savaşıydı Hugh, hemen o boşluğu kapatıp üstüme gelmeye karar vermişti ama bir kovaya takılıp biraz hızlı gelmişti, yana çekildim ve ıskaladı beni. Geri gelip iki eliyle boğazıma sarıldı. Yaşlı biri için uzun ve güçlüydü parmakları; her parmağını hissedebiliyordum, başparmağını bile. Bir lavabo dolusu terk edilmiş bulaşık gibi kokuyordu Hugh. Üstümden atmaya çalıştım ama daha da güçlü sıkmaya başlamıştı gırtlığımı. Kırmızı, mavi ve sarı ışıklar çaktı beynimde. Çaresizdim. Elimden geldiğince şefkatli bir diz çıkardım. İlk deneme başarısız olmuştu, ikinciyi oturttum. Parmakları gevşedi, yere yığıldı Hugh, hayalarını tutuyordu. Jacob geldi, "Ne oldu?"

"Bana göt dedi efendim, saldırdı bana."

"Dinle Chinaski, bu adam benim en iyi elemanım. On beş yıldır en iyi adamım oldu. Müsamaha göster olur mu?" Gidip kartımı zımbaladım, dışarı çıkarken Biber Hugh yattığı yerden bana bakıyordu. "Sizi öldüreceğim bayım," dedi.

Hiç olmazsa daha kibar şimdi, diye düşündüm. Ama gerçekten memnun olmamıştım olanlara.

Ertesi akşam dört saat kadar çalışıp kadınlar tuvaletine gittim, saati kurup uzandım. Bir saat kadar uyumuş olmalıydım ki kapı açıldı. Herman Barnes ile Jacob Christensen girdi içeri. Bana baktılar; başımı kaldırıp onlara baktım ben de, sonra başımı yastığa bırakıp gözlerimi kapadım tekrar. Helaya girdiklerini duydum. Dışarı çıktıklarında onlara bakmadım. Gözlerimi kapalı tutup uyuyormuş gibi yaptım.

Ertesi gün öğleye doğru uyandığımızda Jan'e anlattım olanları. "Kadınlar tuvaletinde uyurken yakaladılar beni ve kovmadılar. Hugh meselesinden sonra gözlerini korkutmuş olmalıyım. Kabadayı olmak işe yarıyor. Bu dünya güçlülerindir."

"Yanına bırakmayacaklar."

"Boşversene. Sana hep söylemişimdir özel biri olduğumu. Kahrolası kulaklarını açıp dinlemiyorsun ki."

"Aynı şeyleri tekrar edip durduğun için."

"Peki, birer içki içip tartışalım. Tekrar bir araya geldiğimizden beri kıçın bir karış havada yürüyorsun. Sana ihtiyacım yok benim, senin de bana ihtiyacın yok. Apaçık ortada bu."

Tartışma başlamadan kapı çalındı. "Bekle," diye bağırdım üstüme pantolonumu geçirirken. Kapıyı açtım, postacı elinde bir telegraf kapıda duruyordu. Bahşiş verip telegrafı açtım.

HENRY CHINASKI: TIMES ŞİRKETİ İLE YAPTIĞINIZ İŞ SÖZLEŞMESİ İPTAL EDİLMİŞTİR.

HERMAN BARNES

"Neymiş?" diye sordu Jan.

"Kovuldum."

"Alacağın ne olacak?"

"Söz etmemişler."

"Sana bir çek vermeleri gerekir."

"Biliyorum. Yürü, gidip alalım çekimi."

"Tamam."

Araba gitmişti. Önce geri vites bozulmuştu, arabayı sürerken sürekli ileriye düşünmek zorunda olmak tam bir belaydı. Sonra aküsü ölmüştü, çalıştırmanın tek yolu yokuş başlarında park edip ikinci viteste kaptırmaktı. Birkaç hafta öyle idare etmiştim ama bir gece Jan'le sarhoş olup bir barın önüne park edivermiştik ve düzdü sokak. Çalışmadı tabii ki, yirmi dört saat servis veren çekici şirketlerden birini aradım, gelip götürdüler. Birkaç gün sonra almaya gittiğimde 55 dolarlık tamirat yapılmıştı ve hâlâ çalışmıyordu. Eve gidip ruhsatı postaladım onlara.

Yürümek zorundaydık Times Binası'na. Jan topuklu giymesinden hoşlandığımı biliyordu, topuklularını ayağına geçirdi ve çıktık. Yirmi blok bir mesafeydi. Jan dışarda bir banka oturdu; ben içeri girip muhasebeye doğru yürüdüm.

"Adım Henry Chinaski. Kovuldum ve alacağım için burdayım."

"Henry Chinaski," dedi kız, "bir dakika."

Bir listeye baktı. "Kusura bakmayın Bay Chinaski, çekiniz henüz hazır değil."

"Peki, beklerim."

"Yarından önce hazır olmaz efendim."

"İş sözleşmem iptal edildi ama."

"Çok üzgünüm. Yarın bayım."

Dışarı çıktım. Jan banktan kalktı. Aç görünüyordu. "Markete gidip sebze ve et alalım, haşlama yaparız. İki şişe de kaliteli Fransız şarabı."

"Jan, çek hazır değilmiş."

"Ama vermek zorundalar, kanun böyle."

"Olabilir. Bilemiyorum. Yarın hazır olacakmış dediler."

"Allah kahretsin, buraya kadar ayağımda topuklularla yürüdüm."

"İyi görünüyorsun güzelim."

"Evet."

Geri dönüyorduk. Yarı yolda Jan ayakkabılarını çıkarıp çorapla yürümeye başladı. Geçen arabalardan korna çalanlar oldu. Her seferinde parmağımı gösterdim onlara. Birkaç bira ve cips almaya yetecek kadar paramız vardı. Aldık, eve gidip içtik, biraz tartıştık sonra da sevişip uyuduk.

67

Ertesi gün öğleye doğru yola koyulduk tekrar, Jan topuklularını giymişti yine. "O haşlamayı yapmanı istiyorum bugün. Hiçbir erkek senin gibi haşlama yapamaz. En büyük yeteneğin."

"Çok teşekkür ederim."

Yirmi blok daha yolumuz vardı. Jan bir park bankına oturup pabuçlarını çıkardı, ben de muhasebenin yolunu tuttum. Kız aynıydı.

"Henry Chinaski," dedim.

"Evet?"

"Dün gelmiştim."

"Evet?"

"Çekimin bugün hazır olacağını söylemiştiniz."

"Hım."

Kız listeye baktı. "Kusura bakmayın Bay Chinaski, çekiniz henüz gelmemiş."

"Hazır olacağını söylemiştiniz."

"Üzgünüm bayım, bazen birkaç gün sürer çekin bize gelmesi."

"Çekimi istiyorum."

"Üzgünüm efendim."

"Üzgün değilsin. Üzülmenin ne olduğunu bilmezsin. Ben biliyorum. Patronunun patronunu görmek istiyorum. Şimdi."

Kız ahizeyi kaldırdı. "Bay Handler? Bay Chinaski işten çıkarılmış, alacağı ile ilgili olarak sizinle görüşmek istiyor."

Bir süre konuştular, sonra kız bana baktı, "309 Numara."

309'a yürüdüm. Kapının üstündeki levhada "John Handler" yazıyordu. Kapıyı açtım. Handler yalnızdı. Batının en büyük, en güçlü gazetelerinden birinin yöneticisi. Karşısındaki iskemleye oturdum.

"Tamam John," dedim, "kıçıma tekmeyi bastılar, kadınlar tuvaletinde kestirirken yakaladılar beni. Ben ve kadını iki gündür yürüyerek geliyoruz buraya ve çekiniz henüz hazır değil deniyor. Bunun palavra olduğunu sen de biliyorsun. Tek istediğim çekimi alıp kafá çekmek. Çok asil bir davranış olmayabilir ama benim seçimim bu. O çeki almazsam ne yaparım bilmiyorum."

Sonra bir "Casablanca" bakışı attım ona, "Bir sigaran var mı?"

John Handler bir sigara verdi. Sonra da yaktı sigaramı. Ya çekimi alırım ya da sürükleyerek çıkarırlar beni burdan diye düşünüyordum.

Handler ahizeyi kaldırdı. "Bayan Simms. Bay Chinaski için bir çek hazırlanmış olmalı. Beş dakika içinde burda olsun. Teşekkür ederim." Kapattı.

"Dinle John," dedim, "iki yıl gazetecilik okudum, Los Angeles Üniversitesi. Bir gazeteciye ihtiyacın yok değil mi?"

"Kusura bakma. Personel fazlamız var şu aralar."

Sohbet ettik, birkaç dakika sonra kız elinde çek içeri girdi, çeki John'a verdi. John masadan uzanıp çeki bana verdi. İyi biriydi. Kısa bir süre sonra öldüğünü öğrendim ama Jan ve ben haşlama için et, sebze ve kalite Fransız şarabımızı alıp yaşamayı sürdürdük.

68

Bana İşçi Bulma Kurumu'ndan verilmiş kartı alıp iş görüşmesine gittim. Main Sokağı'nın birkaç blok batısında, sefilhanelere yakın bir yerdeydi. Otomobil frenleri için lastik üreten bir fabrikaydı. Onlara kartımı gösterdim, doldurmam için bir form verdiler. Önceki işlerimi çalışma sürelerini uzatarak yazdım, günleri ay, ayları yıl yaparak. Genellikle araştırma yapmazlar. Araştırma yapan şirketlerle hiçbir şansım yoktu zaten. Poliste sicil kaydım olduğunu hemen öğrenirlerdi. Fren lastiği üreten şirket araştırma yapacak bir yere benzemiyordu. Diğer bir problem çalışmaya başladıktan iki-üç hafta sonra işverenin sunduğu bir sigorta planına iştirak etmen için baskı yapma-

larıydı, ama ben genellikle o noktaya varmadan ayrılmış olurdum.

Adam başvuru formuma bir göz atıp odadaki iki kadına, "Bu adam bizden iş istiyor. Bize tahammül edebilir mi sizce?" diye sordu şaka yollu.

Bazı işlere girmek kolaydır. Bir keresinde bir yere gidip bir iskemleye yığıldığımı ve esnediğimi anımsıyorum. Masanın arkasındaki adam, "Ne var, ne istiyorsun?" diye sormuştu. "Öf, lanet olsun," demiştim, "bir iş istiyorum galiba." "Tamam, işe alındın."

Oysa bazı işlere hayatta giremedim. California Gaz Şirketi gazeteye yüksek ücret vadeden bir ilan vermişti, erken emeklilik filan. O sarı başvuru formlarını kaç kez doldurdum bilmiyorum, defalarca oraya gidip duvarlardaki boru fotoğraflarına baktım oturduğum sert iskemleden.

İşe alınır gibi bile olmadım. Ne zaman gaz şirketinin elemanlarından birini görsem dikkatle incelerim, onlarda olup bende olmadığı hemen fark edilebilecek şey neydi acaba?

Dar bir merdivenden yukarı çıkardı adam beni. George Henley'ydi adı. Çalışacağım odayı gösterdi George. Çok küçük, tek ampul ve ara sokağa bakan minicik bir pencere.

"Bak," dedi, "şu kolileri görüyor musun? Fren lastiklerini bu kolilere yerleştireceksin. Böyle."

Bay Henley nasıl yapılacağını gösterdi.

"Üç çeşit kolimiz var. Etiketleri değişiktir. Biri 'Süper Dayanıklı Lastik', biri 'Süper Lastik', diğeri de 'Standart Lastik' için. Lastikler şu tarafta."

"Hepsi aynı gibi geldi bana. Nasıl ayırt edeceğim?"

"Etmeyeceksin. Hepsi aynıdır. Üçe ayır onları. Bitirdi-

ğinde aşığı gel sana başka bir şey bulalım, oldu mu?"

"Tamam. Ne zaman başlıyorum?"

"Şimdi. Kesinlikle sigara içmek yok. Burda olmaz. İçmek isteyince aşığı inersin, tamam mı?"

"Tamam."

Bay Henley kapıyı kapattı. Merdivenlerden indiğini duydum. Küçük pencereyi açıp dışarı baktım. Sonra oturup gevşedim ve bir sigara yaktım.

69

Diğerleri gibi o iş de çok sürmedi. Umurumda bile değildi işten çıkarılmak – biri hariç. Bulduğum en rahat işti ve üzölmüşüm kaybettiğimde. II. Dünya Savaşı sıralarıydı. San Fransisco'da, Kızıl Haç için çalışıyor, içinde hemşireler, şişeler ve bir buzdolabı bulunan bir kamyonla değişik kasabalara gidiyordum. Orduya kan bağışları alıyorduk. Gittiğimiz yere vardığımızda hemşirelere gereken malzemeyi boşalttıktan sonra dönüş saatine kadar istediğimi yapabiliyordum. Yürüyüşe çıkabilir veya bir parka gidip uyuyabilirdim. Günün sonunda hemşireler kan dolu şişeleri buzdolabına koyar, ben de tüplerde pıhtılaşmış kanı yıkayıp helaya boca ederdim. Genellikle ayıktım ama kan pıhtılarının minik balıklar veya böcekler olduğunu hayal ederdim öğlen yediklerimi çıkarmamak için.

İyi işti Kızıl Haç işi. Hemşirelerin birinden çıkma sözü bile almıştım. Ama bir sabah şehir çıkışında yanlış bir köprüye girip içinde şişeler ve hemşireler olan bir kamyonla sefilhanelerin bulunduğu bir semtte buldum kendimi. Sefillerin bazıları saldırmak istemiş gibi bakıyorlardı

bize, hemşireler tedirgin olmuşlardı. Yolu şaşırmıştım, gitmemiz gereken yere vardığımızda iki saat on beş dakika gecikmiştik. Kilisenin önünde bekleyen bağışçılar kızgındılar. Kızgın doktorlar, kilise mensupları ve bağışçılar. Atlantiğin öbür tarafında Hitler ilerliyordu. Bir fırsat daha tanımadılar bana, maalesef.

70

Los Angeles Sarı Taksi Şirketi Üçüncü Cadde'nin güneşinde bir yerdedir. Güneşin altında sıra sıra sarı taksiler dizilidir. Amerikan Kanser Cemiyeti de oralarda bir yerdedi. Bir zamanlar ziyaret etmiştim orayı, ücretsiz olduğunu söylemişlerdi. Bir sürü şiş vardı vücudumda, başım dönüyor, kan kusuyordum. Oraya gittiğimde üç hafta sonrasına gün verdiler. Bütün Amerikalı gençler gibi bana da "*kanseri erken teşhis et,*" denmişti. Erken teşhis etmek için onlara gittiğinde üç hafta sonraya gün veriyorlardı. Bize söylenenlerle gerçek arasındaki farktır bu.

Üç hafta sonra ordaydım. Bazı testleri ücretsiz yapıyorlardı ama testler temiz çıksa da kanser olmadığım kesin değildi. Ancak onlara 25 dolar verip başka bir testten geçersen kanser olmama *ihtimalim* oldukça yüksekti. Ama *emin olmak* istiyorsam 75 dolarlık testi yaptırmalıydım, o testten temiz çıkarsam rahatlayabilirdim. O zaman sorunlarım alkolizm veya depresyondan kaynaklanıyordu. Çok açık ve düzgün konuşuyorlar orda çalışan beyaz mantolu yavru kediler. Başka bir deyişle 100 dolar de-

dim. Hı-hı dediler. Dışarı çıkıp üç gün sürekli içtim. Şişler kayboldu, baş dönmesi kesildi ve kan kusmuyordum.

Sarı Taksi Şirketi'ne giderken Kanser Cemiyeti binasının önünden geçtiğimde hayatta istemediğın bir işe girmeye çalışmaktan daha kötü şeyler de var, diye düşündüm. İçeri girdim ve alışık olduğum şeyler beni bekliyordu. Aynı formlar, aynı sorular. Farklı tek şey parmak iziydi ama parmak izinin nasıl alındığını biliyordum, elimi ve parmaklarımı gevşetip mürekkebe bastırdım, kız deneyimimden ötürü beni kutladı. Bay Sarı ertesi gün eğitim kursuna katılmamı söyledi ve Jan'le kutladık o gece.

71

Janeway Smithson ufak tefek, kaçık, kır saçlı, Çin horozunu andıran bir adamdı. Beş-altımızı bir taksiye doldurdu ve Los Angeles Nehri'nin yatağına doğru gitmeye başladık. O günlerde Los Angeles Nehri nehir falan değildi - su yoktu içinde, düz ve geniş bir asfalt pistti. Yüzlerce berduş yerleşmişti oralara, köprü ve geçitlerin altındaki beton kemerlerde yaşıyorlardı. Bazıları kendi mekânlarının önüne bitki bile ekmişlerdi. Krallar gibi yaşamaları için birkaç kutu konserve ve civardaki çöplerden topladıkları artıklar yeterliydi. Güneş yanığı ve rahat bir görünüşü vardı, Los Angeles işadamlarından çok daha sıhhatli görünüyordu çoğu. Kadın problemleri yoktu, vergi yoktu, kira yoktu, cenaze masrafı yoktu, dişçi yoktu, taksit yoktu, araba tamir masrafı yoktu, oy sandığına gitmek yoktu, perdeleri örtmek yoktu.

Janeway Smithson yirmi beş yıldır bu işi yapıyordu ve

bununla övünecek kadar aptaldı. Kemerinde silah taşıyordu, iddia ettiğine göre Fren Testi'nde Sarı Taksi Şirketi'nin en kısa sürede ve en kısa mesafede durma rekoru ona aitti. Janeway Smithson'a bir bakışta bunun ya bir yalan ya da müthiş bir şans olduğunu, Smithson'un herhangi bir yirmi-beş-yıllık gibi çıldırmış olduğunu görmek mümkündü,

"Tamam," dedi, "sen ilksin Bowers. Bu orospu çocuğunu seksen kilometreye çıkar ve orda tut. Sağ elimde silah, sol elimde kronometre var. Ateş ettiğimde sesi duyar duymaz frene asılıyorsun. Yeterice çabuk durduramazsan Yedinci Cadde ile Broadway kavşağında yeşil muz satabilirsin... Hayır, orospu çocuğu! Tetik parmağımı izlemek yok! Düz önüne bak! Sana küçük bir şarkı söyleyeceğim. Ninnimle uyutacağım seni. Bu orospu çocuğunun ne zaman patlayacağını asla kestiremeyeceksin!"

O anda patladı silah. Bowers frene asıldı. Araba kayıp dönmeye başladı. Dev çimento sütunların altından geçerken bir toz bulutunun içinde kalmıştık. Nihayet taksi durdu ve birkaç kez ileri geri sallandı. Arka koltukta oturanlardan birinin burnu kanıyordu.

"Başardım mı?" diye sordu Bowers.

"Söylemeyeceğim," dedi Smithson küçük kara defterine not alırken. "Hadi... De Esprito, sıra sende."

De Esprito direksiyona geçti ve benzeri şeyler yaşandı. Los Angeles Nehri'nin yatağında bir ileri bir geri gazlar-ken şoförler sırayla değişiyordu. Lastik yakıp silah patlatıyorduk. Ben sonuncuydum. "Chinaski," dedi Smithson.

Direksiyona geçip seksen beş kilometreye çıkardım arabayı.

"Rekor bende demiştin değil mi babalık? Haritadan si-

leceğim seni!"

"Ne?"

"Kulaklarını yıkat! Meydan okuyorum sana babalık! Max Beer'le el sıkışmış adamım ben! Tex Ritter'ın bahçevanlığını yaptım! Uğurlar olsun!"

"*Ayağını frende tutuyorsun! Çek ayağını kahrolası frenden!*"

"Şarkı söyle bana babalık! Küçük şarkını söyle bana! Sırt çantamda Mae West'in kırk tane aşk mektubu var!"

"*Geçemezsin beni!*"

Silahın patlamasını beklemedim. Frenlere asıldım. Doğru tahmin etmiştim. Silah patladığı anda basmıştım frene. Rekorunu yedi metre ve bir saniye ile geçmiştim. Önce böyle söyledi. Sonra başka telden çalmaya, hile yaptığımı söylemeye başladı. "Peki," dedim, "Ne istersen yaz defterine ama çıkar bizi şu nehir yatağından, yağmur yağmayacağına göre balık tutamayacağız."

72

Kırk-elli kişiydik kursta. Yere sabitlenmiş küçük masalarda oturuyorduk. Her masanın sağ tarafında kol dayanağını andıran düz bir bölüm vardı. Biyoloji veya kimya dersinde olmak gibi bir şeydi bu.

Smithson yoklama yaptı.

"Peters!"

"Evet."

"Calloway."

"Hı-hıı."

"McBride..."

(Ses yok).

"McBride?"

"Ha, evet."

Yoklama sürdü. Bu kadar çok eleman almayı düşünceleri iyi diye düşündüm önce ama sonra hoşuma gitmedi - birbirimize karşı yarıştınlacaktık muhakkak. Güçlüler kalır. Amerika'da iş arayan çoktu. Kullanıma hazır sürüyle beden. Ve ben yazar olmak istiyordum. Nerdeyse herkes yazar olduğunu düşünüyordu. Kimse dışçı veya otomobil tamircisi olabileceğinden emin değildir ama herkes yazar olabileceğinden emindir. Sınıftaki elli kişiden belki de on beşi yazar olduklarını düşünüyordlardı. Herkes konuşabiliyor, sözleri kâğıda yazmayı biliyordu, demek ki herkes yazar olabilirdi. Ama allaha şükür insanların çoğu yazar değildir, hatta taksî şoförü bile olamazlar ve bazıları -birçoğu- maalesef hiçbir şey değildirler.

Yoklama bitmişti. Smithson bakışlarını gezdirdi. "Bura toplanmamızın nedeni..." diye başlayıp durdu. Önde oturan bir siyaha bakıyordu. "Spencer?"

"Evet?"

"Kepinin telini çıkardın değil mi?"

"Evet."

"Bak şimdi, taksinde teli çıkarılmış kepin kulaklarının üstüne inmiş, kolun pencereden sarkmış bir şekilde otururken elinde torbalarla yaşlı bir kadın taksine binmek isteyecek ama seni görünce kovboy sanacak. Seni kovboy sanacak ve taksine binmeyecek. Otobüse binecek. Bu numaralar orduda geçerlidir ama burası *Sarı Taksî*."

Spencer yere eğilip teli aldı ve tekrar kepine taktı. İş ihtiyacı vardı.

"Şimdi, çoğunuz araba kullanmayı bildiğini sanır. Ama

işin gerçeği şu ki çoğu insan araba kullanmayı bilmez, direksiyon sallamayı bilir. Onlardan biri ne zaman yanımdan geçse her birkaç saniyede bir kaza olmamasına şaşar kalırım. Her gün kırmızı ışıkları orda değıllermiş gibi geçen iki-üç kişi görüyorum. Vaaz vermek istemiyorum ama size şunu söyleyebilirim – yaşadıkları hayatlar insanları çıldırıyor ve bu, araba kullandıklarında ortaya çıkıyor. Buraya size nasıl yaşamanız gerektiğini öğretmeye gelmedim. Hahamınıza, rahibinize veya yerel orospunuza danışmanızı öneririm. Şirketin sigorta giderlerini asgaride tutmak ve gece odanıza tek parça dönmenizi sağlamak için burdayım."

"Allah kahretsin," dedi yanımda oturan, "bu Smithson çok cins biri değıl mi?"

"Herkes şairdir," dedim.

"Şimdi," dedi Smithson, "ve McBride uyan, beni dinle... şimdi, şoförün elinde olmadan arabanın kontrolünü kaybettiğı an ne zamandır?"

"Sertleştiğinde mi?"

"Mendoza, sertleşince araba kullanamıyorsan işimize yaramazsın. En iyi şoförlerimizin bazıları sürekli sertleşmiş olarak araba kullanırlar."

Çocuklar güldü.

"Hadi, elinizde olmadan ne zaman kaybedersiniz kontrolü?" Kimse yanıtlamadı. Elimi kaldırdım.

"Evet, Chinaski?"

"Hapşırınca."

"Doğru."

Parlak talebelerden biri gibi hissetmiştim kendimi tekrar. Los Angeles Üniversitesi'nde olduğum gibi – notlar kötü ama çene iyi çalışıyor.

"Peki ne yapmanız gerekir hapsirdiğinizde?"

Elimi kaldırdım ve bir adam girdi odaya. Masaların arasından yürüyerek yanıma geldi, durdu. "Henry Chinaski sen misin?"

"Evet."

Kepimi başımdan çekip aldı, kızgındı. Herkes bana bakıyordu. Smithson'un yüzü ifadesiz ve kayıtsızdı.

"Benimle gel," dedi adam.

Peşinden çıkıp bir ofise girdim.

"Otur."

Oturdum.

"Araştırdık seni Chinaski."

"Evet?"

"Alkollü olarak toplumun huzurunu bozmaktan on sekiz kez, alkollü araba kullanmaktan da bir kez tutuklanmışsın."

"İşe alınmayacağımı düşündüğüm için belirtmedim."

"Yalan söyledin bize."

"Artık içmiyorum."

"Fark etmez. Başvuru formunda sahtekârlık yapman elenmen için yeterli."

Kalkıp dışarı çıktım. Kanser Binası'nın önünden geçtim. Eve döndüm. Jan yataktaydı. Pembe, yırtık bir gecelik vardı üstünde. Omuz askılarından biri iğne ile tutturulmuştu. Sarhoş olmayı becermişti bile. "Nasıl gitti sevgilim?"

"İstemiyorlar beni."

"Neden?"

"İbneleri almıyorlarmış."

"Boşver. Dolapta şarap var. Kendine bir bardak şarap koy ve yatağa gel."

Öyle yaptım.

Birkaç gün sonra gazetede resim malzemesi ve boya satan bir dükkânda sevkiyat memuru arandığına dair bir ilan gördüm. Oturduğumuz yere çok yakındı ama uyuyakalıp ancak öğleden sonra 3 sularında gidebilmiştim. İçeri girdiğimde müdür adaylardan biri ile konuşuyordu. Daha önce kaç kişi ile görüşüğünü bilmiyordum. Kızın biri doldurmam için bir form verdi. Aday müdürü etkilemeyi başarmış görünüyordu. İkisi de gülüyorlardı. Formu doldurup bekledim. Nihayet müdür beni çağırdı.

"Sana bir şey söylemek istiyorum. Bu sabah başka bir işe girmek üzere anlaştım," dedim ona. "Sonra sizin ilanı gördüm. Çok yakın oturuyorum. Eve bu kadar yakın çalışmak iyi olur diye düşündüm. Ayrıca resim yapmak hobilerimden biridir. Malzemeleri de tenzilatlı almış olurum."

"Elemanlarımıza % 15 tenzilat yapıyoruz. Bu öbür yerin ismi neydi?"

"Jones-Hammer Floresan Şirketi. Sevkiyat sorumlusu olacağım. Mezbahanın hemen altında, Alameda Sokak'ta yerleri. Sabah sekizde işbaşı yapmalıyım."

"Yine de başvuruları kabul etmeye devam etmeliyiz."

"Fark etmez. Bu işi almayı ümit etmemiştim. Yakın diye uğradım. Başvuru formumda telefon numaram var. Ama Jones-Hammer Şirketi'nde çalışmaya başladıktan sonra onları bırakmam doğru olmaz."

"Evli misin."

"Evet. Tek çocuk. Oğlan. Tommy, 3 yaşında."

"Peki, aranız seni."

O akşam altı buçuk sularında telefon çaldı. "Bay Ch-naski?"

"Evet?"

"İşi istiyor musun hâlâ?"

"Hangisini?"

"Cherub Grafik ve Sanat Malzemeleri."

"Şey, evet."

"Sabah sekiz buçukta burda ol."

74

İşler iyi gitmiyordu. Siparişler seyrek ve küçüktü. Müdür, Bud, yanıma geldi. Sevkiyat masasına yaslanmış puro içiyordum. "İşler yoğun olmadığı zamanlarda köşedeki kafeye gidip bir kahve içebilirsin. Kamyonlar yükleme yaparken mutlaka burda olmalısın ama."

"Tabii."

"Lastik silindir stokunu dolu tut."

"Peki."

"Bir de gözlerini açık tut, arka kapıdan girip stoklara dadanmasınlar. Arka sokağa takılan bir sürü şarapçı var."

"Olur."

"Yeterli sayıda KIRILACAK EŞYA etiketin var mı?"

"Evet."

"Bol bol KIRILACAK EŞYA etiketi kullan. Azalırsa haber ver. Paketleri sağlam yap, özellikle şişelenmiş boyaları."

"Ben hallederim."

"Peki. İşler yavaşladığında köşedeki kafeye gidip kendine bir kahve al. Montie'nin Yeri. Koca memeli bir garson-

ları var, görmeye değer. Dekolte bluzlar giyip eğilir sürekli. Turtaları da tazedir."

"Tamam."

75

Mary Lou ön ofiste çalışan kızlardan biriydi. Klas kızdı Mary Lou. Üç yıllık bir Cadillac kullanıyor, annesi ile yaşıyordu. Tanınmış insanlar davet ederdi evine. Los Angeles Filarmoni Orkestrası'nın üyeleri, film yönetmenleri, kameramanlar, avukatlar, emlakçılar, doktorlar, gurular, pilot eskileri, dansçılar ve güreşçilerle futbolcular gibi eğlence dünyası insanları. Hiç evlenmemişti ama. Herkesin işyerini terk ettiğini sandığı zamanlarda Bud'la tuvaletin kapısını kilitleyip ayakta, kıkır kıkır düzüşmek dışında ön ofisten dışarı çıkmazdı. Ayrıca dindardı ve at yarışlarına oynamaya bayılıyordu. Tercihen numaralı tribün ve tercihen Santa Anita Hipodromu. Hollywood Park Hipodromu'nu küçümsüyordu. Hem çılgın hem de müşkülpe-sentti. Çekiciydi ama kendini zannettiği gibi biri olmaya yetmiyordu nitelikleri.

Görevlerinden biri siparişlerin kopyalarını daktilo edip bana getirmektir. Tezgâhtarlar müşteriyle ilgilenmediklerinde sepetten aynı siparişin bir kopyasını alıp hazırlar, ben de siparişi paketlemeden önce onların siparişi ile benimkini eşlerdim. İlk geldiğinde üstünde siyah dar bir etek ve beyaz bir bluz vardı. Boynuna sarılı siyahlı bir eşarp bağlamıştı. Ayağında topuklular. Burnu kalkık ve çok hoştu. Göğüsleri harikulade, kıcı enfesti. Uzun boy-luydu. Klas.

"Bud resim yaptığını söyledi."

"Biraz."

"Harika bu bence. Öyle ilginç insanlar çalışıyor ki burada."

"Nasıl yani?"

"Temizlikçimiz Maurice, yaşlı bir Fransız'dır. Haftada bir gün gelip temizlik yapar. O da resim yapıyor. Fırça ve tuvallerini bizden alır. Tuhaftır ama. Hiç konuşmaz, başını sallayıp işaret eder. Satın almak istediği şeyleri parmağı ile gösterir."

"Hı-hı."

"Tuhaftır."

"Hı-hı."

"Geçen hafta bir gün kadınlar tuvaletine gittim, orda yerleri siliyordu, karanlıkta. Bir saattir ordaydı."

"Hı."

"Sen de konuşmuyorsun."

"Yoo, hayır, yok öyle bir şey."

Mary Lou dönüp uzaklaştı. O uzun bedende kalçaların hareketini izledim. Sihir. Bazı kadınlar sihirliydi.

Birkaç sipariş paketlemiştim ki koridordan yaşlı bir adam çıktı. Ağzının içine giren kır bir bıyığı vardı. Ufak tefekti, beli bükülmüştü. Siyah giyinmişti, boynunda kırmızı bir eşarp, başında mavi bir bere. Mavi berenin altından uzun, taranmamış saçlar çıkıyordu.

Maurice'in fark edilir yanı gözleriydi; canlı bir yeşildiler ve başının derinliklerinden bakıyorlardı sanki. Kaşları gürdü. Uzun ince bir puro içiyordu. "Selam evlat," dedi. Koyu bir Fransız aksanı yoktu. Sevkiyat masasının köşesine oturup bacak bacak üstüne attı.

"Senin konuşmadığını söylemişlerdi bana."

"Yoo, palavra. Onlar için bir sineğe bile işemem. Değer mi?"

"Tuvaletleri neden karanlıkta temizliyorsun?"

"Mary Lou yüzünden. Ona bakıyorum, sonra da tuvalette gidip yere patlatıyorum. Sonra da siliyorum. Biliyor."

"Resim yapar mısın?"

"Evet. Şu aralar odamda bir tuval üstüne çalışıyorum. Bu duvar kadar var. Bir adamın yaşamını canlandırıyorum – doğumundan, ölümüne. Parklara gidip insanları incelerim, kullanırım onları. Şu Mary Lou, yatakta müt-hiştir herhalde."

"Belki. Bir serap da olabilir."

"Fransa'da yaşadım. Picasso ile tanıştım."

"Sahi mi?"

"Evet, tanıştım onunla. İyi biri."

"Nasıl tanıştın onunla?"

"Kapısını çaldım."

"Kızdı mı?"

"Hayır, hayır, kızmadı."

"Onu sevmeyenler var."

"Ünlü insanları sevmeyenler var."

"Ünlü olmayanları sevmeyenler de var."

"İnsanlar önemsiz. Bir sineğe bile işemem onlar için."

"Ne dedi Picasso?"

"Sordum ona, 'Üstad, daha iyi resim yapmak için neler yapmalıyım?' dedim."

"Atmıyorsun değil mi?"

"Atmıyorum."

"Ne dedi?"

" 'Hiçbir şey öneremem, kendin bulmalısın,' dedi."

"Ha."

"Evet."

"Güzel."

"Evet. Kibritin var mı?"

Kibritimi verdim. Sigarası sönmüştü.

"Kardeşim zengindir," dedi Maurice. "Beni reddetti. İçki içmemden hoşlanmıyor. Resimlerimden de."

"Ama o Picasso'yu tanımadı."

Maurice kalkıp tebessüm etti.

"Hayır, o Picasso'yu tanımadı."

Maurice koridora doğru yürüdü, omuzunun üstünde sigara dumanları bırakarak. Kibritimi götürmüştü.

76

Bud sipariş arabasını yuvarlayarak geldi, beş kiloluk üç kutu boya vardı arabada. Tezgâhın üstüne koydu. Kutuların üstünde *kızıl* yazıyordu. Üstünde *bordo* yazan üç etiket verdi bana.

"Bordo kalmadı," dedi, "Kutuların üstündeki etiketleri ıslatıp çıkar, *bordo* etiketi yapıştır."

"Kızıyla bordo arasında bayağı bir fark var ama," dedim.

"Yap."

Bud birkaç bez ve bir jilet bıraktı bana. Bezleri ıslatıp kutuların üstündeki etiketlere sardım. Sonra eski etiketleri kazıyıp yenilerini yapıştırdım.

Birkaç dakika sonra geri geldi. Arabadaki kutuların üstünde *deniz mavisi*, elindeki etiketlerde *kobalt mavisi* yazıyordu. Eh, yaklaşıyordu giderek.

Paul çalışanlardan biriydi. Şişmandı, 28 yaşlarında. Gözleri iriydi, çok iri, başından fırlıyorlardı. Hapçıydı. Bir avuç dolusu hap gösterdi bana. Değişik renk ve şekillerde.

"İster misin?"

"Hayır."

"Hadi. Al bir tane."

Bir sarı aldım.

"Hepsinden alıyorum ben," dedi, "lanet şeyler, kimi beni yükseltmek istiyor, kimi aşağı çekiyor. Benim için savaşmalarına izin veriyorum."

"Bünyeyi yorar derler."

"Biliyorum. Baksana, iş çıkışında bana gidelim mi."

"Bir kadını var."

"Hepimizin kadınları var. Bende daha iyisi var."

"Ne?"

"Kız arkadaşım doğum günümde bir zayıflama makinesi hediye etti bana. Düzüşüyoruz üstünde. Aşağı yukarı hareket ediyor. Bizim bir şey yapmamız gerekmiyor, makine hallediyor."

"İyi oluyordur herhalde."

"Senle kullanabiliriz makineyi. Çok ses yapıyor ama saat ondan önce kullanabiliriz."

"Kim üste çıkacak?"

"Ne fark eder? Alabilirim de verebilirim de. Alt veya üst, fark etmez."

"Fark etmez mi?"

"Yok, hayır. Yazı tura atarız."

"Düşüneyim."

"Peki. Bir hap daha ister misin?"

"Bir sarı daha ver."

"Çıkışta bulurum seni."

"Tabii."

Çıkışta Paul bekliyordu.

"Evet?"

"Yapamam Paul. Kadın severim ben."

"Harika bir makine. O makinenin üstüne çıktın mı her şeyi unutuyorsun."

"Yapamam."

"Olsun, bize gidip hap atalım."

"Peki, o olur."

Arka kapıyı kilitledim. Beraber çıktık. Mary Lou ofiste oturmuş sigara içiyor, Bud'la sohbet ediyordu.

"İyi akşamlar çocuklar," dedi Bud pişmiş kelle gibi sırtarak.

Paul'un yeri bir blok ötedeydi. Yedinci Sokak'ta, ön tarafta bakan bir giriş katı.

"İşte makine," dedi. Çalıştırdı.

"Bak şuna, bak. Çamaşır makinesi gibi sesler çıkarıyor. Yukardaki kadın holde beni görünce, 'Paul, çok temiz birisin sen. Haftada üç-dört kez çamaşır yıkadığını duyuyorum!' diyor."

"Kapat şunu," dedim.

"Haplarıma bak. Binlerce hapım var, *binlerce*. Bazılarının ne olduklarını bile bilmiyorum."

Paul şişeleri sehpanın üstüne koymuştu. On bir-on iki şişe vardı, değişik renklerde, değişik şekillerde içi hap do-

lu şişeler. Harikuladeydiler. Ben şişelere bakarken gidip birini açtı ve birkaç hap alıp ağzına attı. Sonra başka bir şişe açıp tekrarladı aynı şeyi. Sonra üçüncü bir şişe açtı.

"Hadi," dedi, "gel çıkalım şu makineye."

"Pas geçiyorum," dedim, "gitmem gerek."

"Peki," dedi, "ben de kendimi düzerim. Ben çıkarım makineye."

Kapıyı kapatıp dışarı çıktım. Makineyi çalıştırdığımı duydum.

78

Bay Manders yanıma gelip çalışırken beni izlemeye başladı. Yüklü bir boya siparişi paketliyordum ve başıma dikilmişti. Manders dükkânın ilk sahibiydi ama karısı bir siyaha kaçınca içmeye başlamıştı. Dükkân elden gidene dek içmişti. Şimdi başka birine ait olan dükkânında bir satıcıydı.

"KIRILACAK EŞYA etiketlerini kolilere yapıştırıyor musun?"

"Evet."

"İyi paketliyor musun? Aralara bol gazete kâğıdı ve saman yerleştiriyor musun?"

"Doğru yaptığımı sanıyorum."

"Yeterince KIRILACAK EŞYA etiketin var mı?"

"Evet, bir kutu dolusu var şurda."

"Ne yaptığını bildiğinden emin misin? Sevkiyat memuruna benzemiyorsun sen."

"Bir sevkiyat memuru neye benzer?"

"Önlük giyerler. Senin önlüğün yok."

"Haa."

"Smith-Barnsley'den aradılar, sevkیاتlarında bir şişe kırık çıkmış."

Cevap vermedim.

"KIRILCAK EŞYA etiketlerin azalırsa haber ver."

"Tabii."

Manders uzaklaştı. Sonra durup uzaktan izlemeye başladı. Elimdeki yapıştırıcı banttan bir parça koparıp son derece havalı bir tavırla kolinin etrafına sardım. Manders döndü ve yürüdü.

Koşarak Bud geldi. "Büyük boy lastik silindirlerden kaç tane var elinde?"

"Hiç yok."

"Beş tane isteyen biri var. Bekliyor. Yap hemen."

Bud uzaklaştı. Bu silindirler ucuna lastik takılmış tah-tadan yapıliyordu. Depoya gidip bir kereste aldım, üç metre ölçüp kestim. Sonra kerestenin bir ucuna delikler açmaya başladım. Sonra lastiği geçirip deliklere vidalayacak, lastiği dümdüz olana kadar zımparalayacaktım. Lastik düz olmazsa ipek baskı işlemi yapılamazdı. Lastik kıvrılıp bükülerek karşı koyardı size.

Üç dakika geçmişti, Bud geldi. "Silindirleri hazırladın mı?"

"Hayır."

Koşarak uzaklaştı. Delik açıyor, vida çeviriyor, zımpara çekiyordum. Beş dakika sonra yine geldi. "Hazır mı?"

"Hayır."

Gitti.

Birini bitirip ikincisini yanılamıştım ki Bud geldi.

"Boşver, adam gitti."

Bud ön tarafa doğru yürüyüp uzaklaştı.

Dükkân iflas ediyordu. Siparişler her gün biraz daha küçülüp seyrekleşiyordu. Giderek yapmam gereken iş de azalıyordu. Picasso'nun dostunu şutlamışlardı, onun işini bana yaptırıyorlardı. Helaları siliyor, tuvalet kâğıdını değiştirip çöpleri boşaltıyordum. Her sabah ön kaldırımını suluyor, haftada bir pencereleri siliyordum.

Bir gün depoyu temizlemeye karar verdim. Yaptığım şeylerden biri paketlemede kullandığım boş kutuların bulunduğu kileri temizlemek olmuştu. Kutuları başka bir yere taşıyıp süpürmeye başladım. Dipte bir köşede dar ve uzun bir kutu çarptı gözüme. Alıp açtım. Yirmi dört adet deve tüyü, uzun fırça vardı içinde. Kalın, harikulade fırçalar, tanesi 10 dolara gidiyordu. Ne yapacağımı bilemedim. Baktım fırçalara bir süre, sonra kapağını kapatıp arka taraftaki çöp kutusuna koydum, boş kolileri kilere doldurdum tekrar.

O akşam mümkün olduğunca geç ayrıldım iş yerinden. Köşedeki kafeye gidip bir kahve bir de turta söyledim. Sonra çıkıp bir blok yürüdüm. Sağa sapıp arka sokaktan çöp kutusuna doğru ilerlemeye başlamıştım ki Bud ve Mary Lou'nun arka kapıdan içeri girmek üzere olduklarını fark ettim. Yürümeye devam etmekten başka çarem yoktu. Kesindi. Giderek yaklaşıyordum. Nihayet yanlarından geçerken "Selam," dedim. "Selam," dediler. Yürüdüm. Sokağın sonunda ana caddeye sapıp karşı bara girdim. Oturdum. Bir bira içtim, sonra bir tane daha. Barın öbür yanından bir kadın kibritim olup olmadığını sordu. Kalkıp sigarasını yaktım, tam o anda osurdu. Ya-

kında oturup oturmadığını sordum. Montana'dan geldiğini söyledi. Cheyenne'de, Wyoming'de geçirdiğim çok tatsız bir geceyi anımsadım. Montana yakınlarındadır Cheyenne. Sonra çıkıp tekrar arka sokağa girdim.

Çöp kutusuna gidip elimi soktum. Ordaydı hâlâ uzun ve dar gri kutu. Boş değildi. Gömleğimin yakasından içeri bıraktım, aşağı doğru kaydı ve göbeğimin üstüne yerleşti. Kaldığımız daireye doğru yürüdüm.

80

Derken Japon bir kız aldılar işe. Uzun bir süre, her şey bittikten, acılar çekildikten, dertler tükendikten sonra Japon bir kız hayatıma girecek ve her şey güllük gülistanlık olacak gibi bir düşüncem olmuştu. Mutlu olmaktan ziyade *huzurlu*, anlayışlı ve paylaşılan bir ilişki. Japon kadınların kemik yapıları harikuladedir. Kafatası yapıları ve ciltlerinin yaşlandıkça gerilmesi çok hoştur. Amerikan kadınlarının yüzleri sarkar ve dağılır sonunda. Kızları bile dağılır sonunda, iğrenç bir hal alırlar. Kültürel farklar da önemliydi: Japon kadınları içgüdüsel olarak dünü, bugünü ve yarını kavrar. Bilge deyin isterseniz. Kalıcı bir güçleri vardır. Amerikan kadını sadece bugünü bilir, bir tek gün ters gitti mi darmadağın olurlar.

Bu yeni kız beni heyecanlandırmıştı anlayacağınız. Zaten Jan'le sürekli içiyorduk, insanın beynini bulandırır bu, beyninizde hava varmış gibi hissedersiniz kendinizi, daha cesur olursunuz. İlk gün siparişleri getirdiğinde, "Hey, gel dokunalım birbirimize," dedim. "Seni öpmek istiyorum."

"Ne?"

"Duydun ne dediğimi."

Uzaklaştı. Hafif topalladığını hissettim. Anlıyordum: yüzyılların çilesi ve ağırlığı...

Teksa'stan geçen bir yolcu otobüsünde bir bira ile sarhoş olmuş bir köylü gibi düştüm peşine. Meraklanmıştı - deliliğimi anlıyordu. Farkında olmadan büyülüyordum onu.

Bir gün müşterinin biri kiloluk beyaz tutkal var mı diye telefon etmiş, kız bakmak için depoya gelmişti. Bir köşeye istiflenmiş kutulara bakıyordu, onu gördüm ve yardıma ihtiyacı olup olmadığını sordum. "Üstünde 2-G yazan bir kutu tutkal arıyorum," dedi.

"2-G öyle mi?" dedim kolumu beline dolayarak.

"Beraber olacağız seninle. Sen yüzyılların bilgisine sahipsin ve ben benim. Birbirimiz için yaratılmışız."

Amerikalı kadınlar gibi kıkırdamaya başladı. "Japon kızlar kıkırdamaz. Neyin var senin?"

Yaslandı bana. Duvara dayalı bir sıra kutu gördüm. Yavaşça o tarafa çekip kutuların üstüne oturttum. Yatırıp üstüne çıktım, öpüyor, elbisesini yukarı kaldırıyordum. Birden Danny girdi içeri, memurlardan biri. Bakirdi Danny. Geceleri resim dersine gidiyor, gündüzleri işte uyukluyordu. Sanatla bir sigara izmariti arasındaki farkı bile bilmezdi. "Neler oluyor burda?" diye sordu, sonra hızla uzaklaşıp gitti.

Bud ofise çağırdı beni ertesi gün. "Biliyorsun, onu da çıkarmak zorunda kaldık."

"Onun suçu değildi."

"Seninle depodaydı."

"Ben başlattım."

"Danny'nin ifadesine göre istekliymiş."

"Danny ne anlar istekli olmaktan? Tek istek duyduğu şey eli."

"Görmüş sizi."

"Ne görmüş? Donunu bile çıkarmamıştım."

"Burası bir işyeri."

"Mary Lou ne olacak?"

"Güvenilir bir sevkiyat memuru olduğunu düşündüğüm için işe aldım seni."

"Sağol. Sol ayağı çeken, çekik gözlü bir kızı kırk kilo otomobil boyasının üstünde düzmeye kalkıştığım için kovuluyorum - ve o boyaları Los Angeles Üniversitesi'nin Sanat bölümüne kalite boya diye satıyorsun. Seni ihbar etmem gerekir."

"Çekin burda. İşin bitti."

"Peki. Santa Anita Hipodromu'nda görüşürüz."

"Tabii," dedi.

Fazladan bir gün eklenmişti çeke. El sıkıştık ve dışarı çıktım.

81

Bir sonraki işim de fazla sürmedi. Şöyle uğramak gibi bir şeydi. Noel malzemeleri üstüne uzmanlaşmış küçük bir şirketti: ışıklar, kâğıt süslemeler, Noel Baba, kâğıt ağaçlar falan. İşe girdiğimde Şükran Gününden önce beni çıkarmak zorunda olduklarını söylemişlerdi. Şükran Gününden sonra iş olmuyordu. Bu koşulla işe alınmış yarım düzine adam vardı. Kamyonları yüklüyor, yükü indiriyorduk daha çok. Hülyalı dolanıp sigara içiyorduk bir

de. Ama Şükran Günü'ne dek dayanamadık altımız da. Her gün öğle tatilinde bir bara gitme fikri benden çıkmıştı. Öğle tatili giderek uzamaya başlamıştı. Bir gün geri dönmedik. Ertesi sabah, bütün iyi işçiler gibi iş başındaydık. Artık istenmediğimiz söylendi. "Şimdi," dedi müdür, "yeni bir kadro bulmalıyım." "Ve Şükran Günü kapıya koyarsınız herkesi," dedi birimiz. "Dinleyin," dedi müdür, "Bir gün daha çalışmak ister misiniz?" "Yeni adamlar bulabilmen için mi?" dedi biri. "İşinize gelirse," dedi müdür. İşimize geldi ve bir gün daha çalıştık, kahkahalar atıp kutuları havalara fırlatarak. Sonra çeklerimizi alıp odalarımıza, sarhoş kadınlarımıza döndük.

82

Başka bir floresan fabrikasıydı: Honeybeam Floresan Şirketi. Kutuların çoğu iki-üç metreydi ve içleri doluyken ağırdılar. Günde on saat çalışıyorduk. İş basitti – montaj kısmına gidip malzemeyi alıyor sonra geri dönüp onları paketliyordun. İşçilerin çoğunluğunu siyahlarla Meksikalılar oluşturuyordu. Siyahlar ensemdeydi, fazla hazır cevap olduğumu söylüyorlardı. Meksikalılar çekilmiş izliyorlardı. Her gün bir savaştı – hayatım tehlikedeydi ve başpaketçi Monty'ye yetişmekte zorlanıyordum. Her gün ensemdeydiler.

"Hey, evlat, EVLAT! Buraya gel oğlum! Konuşmak istiyorum seninle."

Küçük Eddie'ydi konuşan. Eddie iyi becerirdi bu işi. Cevap vermedim.

"Sana söylüyorum lan!"

"Eddie, 'Old Man River' şarkısını mırıldanırken kıcına bir kriko sokulması hoşuna gider miydi?"

"Yüzündeki delikler nedir beyaz çocuk? Uyurken bir matkapın üstüne mi düştün?"

"O alt dudağındaki yara izi nasıl oldu? Erkek arkadaşın jiletini çüküne mi bağlıyor?"

Kahve molasında dışarı çıkıp Big Angel ile yumruklaştım biraz. Marizledi beni ama birkaç tane de ben giydirdim, paniklemedim, ayaktaydım. On dakikadan fazla marizleyemezdi beni, bunu bilmek güvenimi artırmıştı. En çok canımı yakan parmağını gözüme sokması oldu. Beraber girdik içeri, nefes nefese."

"Profesyonel değilsin," dedi bana.

"Akşamdan kalma olmadığım bir günümde dene beni, yerde sürerim kıcını."

"Olur," dedi, "temiz ve keyifli bir gününde gel, tekrar deneriz."

Hemen o anda işe asla temiz ve keyifli gitmemeye karar vermiştim.

Morris ustabaşıydı. Titreşimleri son derece düşüktü. Tahtadan yapıldığım sanırdınız, içten dışa. Mecbur kalmadıkça onunla konuşmamaya çalışıyordum. Patronun oğluydu ve tek başına satıcı olarak başarılı olmayı denemişti, başka bir yerde. Çuvalalayınca geri dönmüştü. Yanıma geldi. "Gözüne ne oldu? *Mosmor*."

"Bir palmiye ağacının altından geçiyordum, bir kuş saldırdı."

"Gözüne mi saldırdı?"

"Saldırdı."

Morris uzaklaştı, pantolonu arkadan kıcına girmişti...

En iyisi imalatın bize yetişemediği, kuyruğa girip beklediğimiz zamanlardı. Montaj kısmında nefis tenli, güzel gözlü Meksikalı kızlar çalışıyordu. Daracık kotlar giyip, süslü küpeler takıyorlardı. Öyle genç, sıhhatli, becerikli ve rahattılar ki. İyi çalışırlardı. Arada sırada biri başını kaldırıp bir şey söyler ve ben bu gece biri benimle yatağa girse her şeye çok daha iyi dayanabilirim diye düşünürken onlar dar kotlarının içinde kahkahalar atıp kaçamak bakışlarla bana bakarlardı. Hepimiz aynı şeyi düşünüyorduk. Başkalarına ait olduklarını da düşünüyorduk tabii. Adam sen de. Sonuçta pek bir şey fark etmiyordu. On beş yıl sonra 100 kilo olacaklar, güzel ve çekici olan kızları olacaktı.

Sekiz yıllık bir araba alıp aralığa kadar takıldım o işe. Derken Noel Partisi geldi. Aralığın 24'ü. İçki, yemek ve dans olacaktı. Sevmem partileri. Dans etmeyi bilmem, insanlar beni ürkütür, özellikle partilerde. Seksi, neşeli ve zeki olmaya çalışırlar ama değildirler. Olamazlar. Durmadan çabalamaları durumu daha da dayanılmaz kılar.

Jan bana yaslanıp, "Siktir et partiyi, benimle kal. Kafa çekelim," dediğinde karar vermek zor olmamıştı.

Daha sonra partiden söz ettiler. Küçük Eddie, "Sen gelmeyince Christine ağladı," dedi.

"Kim?"

"Christine, o Meksikalı şeker kız."

"Kimmiş o?"

"Arka sırada çalışıyor, montajda."

"Kafa bulma benimle."

"Doğru. Ağladı da ağladı. Biri senin büyük bir resmini çizdi, sakal falan, sonra da duvara astı, altında da 'Bir içki daha verin!' yazılıydı."

"Üzöldüm, meşguldüm."

"Ziyan yok. Sonra kendini toparlayıp benimle dans etti Christine. Sarhoş olup yediği pastayı kustu. İyice kafayı bulduktan sonra bütün siyahlarla dans etti. Çok seksi dans ediyor. Big Angel ile gitti eve."

"Big Angel parmağını kızın gözüne sokmuştur mutlaka," dedim.

Yılbaşının ertesi günü iş çıkışından önce Morris yanıma geldi, "Seninle konuşmak istiyorum."

"Olur."

"Şu tarafa gel."

Morris karanlık bir köşeye çekti beni. "Dinle, işine son vermek zorundayız."

"Peki. Bu son günüm mü?"

"Evet."

"Çek hazır olacak mı?"

"Hayır. Postaya veririz."

"Tamam."

83

Ulusal Fırın Mamulleri Şirketi yakındaydı. Beyaz bir ön-lük, bir de dolap verdiler bana. Bisküvi, kurabiye, pasta filan imal ediyorlardı. Başvuru formumda iki yıl üniversite yazdığı için hindistancevize vermişlerdi beni. Hindistancevizi fiçisinin içine küreğimi daldırıp, parçalanmış hindistancevizlerini makineye atıyordum. Gerisini makine hallediyordu: Pastaların üstüne hindistancevizi ve alttan gelen başka maddeleri püskürtüyordu. İyi ve onurlu

bir işti. Beyazlar giymiş, küreğimle bir makineye hindistancevizi parçaları atıyordum. Odanın öbür yanında bir düzineye yakın genç kız çalışıyordu. Onlar da beyaz giymişlerdi, başlarında da kep vardı. Ne yaptıklarını tam olarak bilemiyorum ama hiç boş durmuyorlardı. Gece vardiyasındaydık.

İkinci geceydi. Yavaşça başlamıştı, kızların birkaçı "Oh, Henry, Oh Henry, ne güzel seversin! Oh, Henry, Oh Henry cennetteyim!" şarkısını söylüyorlardı. İştirak edenler oldu. Bir süre sonra hepsi söylüyordu. Bana söylüyorlar, kesin bana söylüyorlar, diye düşünmüştüm.

Kızların amiri bağırmaya başlamıştı, "*Hadi kızlar, yeter bu kadar!*"

Küreğimi sakın bir tavırla hindistancevizi fiçisine daldırdım her şeyi kabullenerek...

İkinci veya üçüncü haftamdı, son vardiyada zil çaldı birden. İç hattan bir anons yapıldı. "Erkek işçiler arka tarafa gelsinler."

Binanın arkasında toplandık. İşadamı görünümlü biri yanaştı. "Toplanın etrafıma," dedi. Etrafında bir çember oluşturdular. Beyaz önlüklerimiz üstümüzdeydi. Çemberin dışında durmuştum.

"Ölü sezona giriyoruz," dedi adam, "işler hızlanana kadar hepinizi yollamak zorunda olduğumuzu bildirmek bana üzüntü veriyor. Şimdi önümde sıraya girerseniz isim, adres ve telefon numaralarınızı kaydedeceğim. İşler düzeline ilk sizi arayacağız."

Adamlar söylenip küfrederek sıra oluşturmaya başladılar. Ben dahil olmadım. İtaatkâr bir şekilde adres ve isim veren çalışma arkadaşlarıma baktım. Bunlar, diye

düşündüm, partilerde güzel dans eden adamlar işte. Dolabıma gidip beyaz önlüğümü astım, küreğimi kapıya dayayıp dışarı çıktım.

84

Sans Oteli Los Angeles'ın en iyi oteliydi. Eski bir oteldi ama yenilerinde bulunmayan bir kalite ve çekiciliğe sahipti. Şehir merkezindeki parkın tam karşısındaydı.

İş toplantıları ve efsanevi yeteneklere sahip pahalı orospuları ile ünlüydü – kârlı bir gecenin sonunda komilere kıyak yaptıkları söylenirdi. Köşeyi dönmüş komiler üstüne de hikâyeler dolaşırdı ağızdan ağıza – yaşlı ve zengin müşterilerden biri ile ilişki kurup evlenmiş, kamışları 25 santim komiler. Ve yemek, İSTAKOZ, başlarında uzun beyaz şapkaları ile her şeyi bilen siyah aşçılar, yalnız yemek değil, hayatı, beni ve her şeyi bilen aşçılar.

Yük boşaltma kısmına tayin edilmiştim. Boşaltma bölümünün bile klasi vardı: Her gelen kamyonu boşaltmak için iki kişi yeterliyken on kişi olurdu orda. En iyi elbiselerimi giyip hiçbir şeye elimi sürmüyordum.

Otele gelen her şeyi boşaltıyorduk (boşaltıyorlardı) ve ağırlık yemek malzemelerindeydi. Benim tahminim şu ki zenginler ıstakozu diğer yiyeceklerden daha çok yerler. Tepeleme gelirdi ıstakoz. İri ve pembe ıstakozlar, ağzınız sulanırdı.

"İstakoz seversin değil mi Chinaski?"

"Evet, evet," derdim salyalarım akarken.

Bir gün ofise çağırdılar beni. Boşaltma bölümünün arka tarafındaydı ofis. "Pazarları burayı senin idare etmeni

istiyorum Chinaski," dedi idareci kadın. "Ne yapmalıyım?" "Telefonlara cevap ver, işe o gün için bulaşıkçı al." "Tamam."

İlk pazar keyifliydi. Oturdum. Yaşlı biri girdi içeri. "Evet, ne var?" diye sordum. Pahalı ama buruşuk ve biraz kirli bir takım giymişti. Kollarından aşınmaya başlamıştı ayrıca. Şapkası elindeydi. "İyi konuşan birine ihtiyacınız var mı?" diye sordu. "İnsanlarla ilgilenip konuşacak birine? Hoşsohbetimdir, güzel hikâyeler anlatırım, güldürebilirim insanları."

"Öyle mi?"

"Aa, evet."

"Güldür beni öyleyse."

"Ah, anlamıyorsunuz. Ortam uygun olmalı, *dekor* önemli, ayrıca havanızda olmalısınız..."

"Güldür beni."

"Bayım..."

"İşimize yaramazsın, cenazeden farkın yok!"

Bulaşıkçılar öğleden sonra işe alınacaktı. Ofisten çıktım. Kırk kadar berduş duruyordu kapıda. "Evet, beş iyi adama ihtiyacımız var! Beş *iyi* adam! Şarapçı olmaz, sapık olmaz, komünist olmaz, sübyancı olmaz! Sosyal sigorta kartınızın da olması gerekiyor! Evet, çıkarıp havaya kaldırın!"

Çıktı kartlar. Sallıyorlardı.

"Hey, benim var!"

"Hey, arkadaş, burda! Bir şans tanı!"

Bakıyordum onlara. "Peki, sen, gömleğinin yakasında bok lekesi olan," işaret ettim. "Öne çık."

"Bok lekesi değil efendim. Kuru fasulye döküldü."

"Bilemiyorum arkadaş, kuru fasulye yemekten çok güt yalıyorsun gibi geldi bana!"

"Ah, hahaha," diye güldü berduşlar, "Ah, hahaha!"

"Peki, şimdi dört iyi bulaşıkçıya ihtiyacım var! Elimde dört adet madeni para var. Havaya fırlatacağım onları. Para getiren bulaşık yıkar bugün!"

İyice havalandırdım paraları, tam ortalarına. Balıkla-ma atlayanlar oldu, elbiseler parçalandı, adamlardan biri inledi ve iki kişi yumruklaştı.

Sonra şanslı dörtlü belli oldu, ellerinde paralarla sıraya girdiler, nefes nefese. İşçi kartlarını verip kafeteryaya yolladım onları, önce karınlarını doyurmayı hak etmişler-di. Diğerleri yavaşça şehir merkezinin bir pazar gününde yitik sokaklarına dağıldılar.

85

Pazarları keyifliydi çünkü yalnızdım ve yanıma viski alı-yordum. Bir pazar hakladı beni viski; film koptu. Daha sonra eve gittiğimde sıradışı bir şeyler yaşadığımı hayal meyal hatırlar gibi oldum ama çıkaramadım. Ertesi sa-bah Jan'e söz ettim. "Sanıyorum çuvalladım. Ama hayal ediyor da olabilirim."

İşe gidip kartımı zımbalamak için saatin yanına gittim. Kartım yerinde değildi. Ofisi işleten yaşlı kadını buldum. Beni görünce gerildi. "Bayan Farrington, kartım yerinde değil."

"Henry, senin iyi bir çocuk olduğunu düşünmüştüm hep."

"Evet?"

"Ne yaptığını hatırlamıyorsun değil mi?" diye sordu sinirli bir şekilde etrafına bakınarak.

"Hayır efendim."

"Sarhoştun. Bay Pelvington'ı erkekler tuvaletinde bir köşeye kısıtıp rehin aldın. Yarım saat tuttun onu orda."

"Ne yaptım ona?"

"Dışarı çıkmasına izin vermedin."

"Kim o?"

"Otelin müdür yardımcısı."

"Başka neler yapmışım?"

"Bu otelin nasıl işletilmesi gerektiğini anlatmışsın ona. Bay Pelvington otuz yıldır otelcilik sektöründe çalışıyor. Orospların sadece birinci katta çalışmalarını ve periyodik olarak muayene edilmelerini önermişsin. Bu otelde orospular çalışmaz Bay Chinaski."

"Ah, bunu biliyorum Bayan Pelvington."

"Farrington."

"Bayan Farrington."

"Bay Pelvington'a ayrıca yük boşaltma işi için iki kişinin yeterli olduğunu, on kişiye ihtiyaç olmadığını ve her işçiye akşamları eve giderken otobüste taşınabilecek kafeslere konmuş birer ıstakoz verildiği takdirde hırsızlığın kesileceğini söylemişsin."

"Çok iyi bir mizah anlayışınız var Bayan Farrington."

"Emniyet görevlisi bile kurtaramamış Bay Pelvington'ı elinden. Ceketini yırttın adamın. Polisler geldikten sonra teslim olmuşsun."

"Tahmin ederim ki işime son verildi."

"Doğru tahmin ettiniz Bay Chinaski."

Dışarı çıkıp oraya yığılmış küfelerin arkasına gizlen-

dim. Bayan Farrington'ın bakmadığı bir anda kafeteryaya daldım. Yemek kartım bende idi hâlâ. Son kez iyi bir yemek yiyebilirdim. Personelle çıkan yemek müşterilere çıkan kadar iyiydi ve porsiyonlar daha büyüktü. Yemek kartımı elimde sıkarak ilerledim, tepsi, çatal, bıçak, bardak ve birkaç kâğıt peçete alıp yemeklere doğru yürüdüm. Sonra başımı kaldırdım. Tezgâhın arkasındaki duvara üstüne büyük harflerle şöyle yazılmış küçük beyaz bir kart yapıştırılmıştı:

HENRY CHINASKI'YE YEMEK VERMEYİN

Tepsiyi çaktırmadan bıraktım. Dışarı çıktım. Yükleme iskelesine doğru yürüyüp arka sokağa atladım. Ayyaşlardan biri bana doğru geliyordu. "Sigaran var mı arkadaş?" diye sordu. "Var." İki tane çıkarıp birini ona verdim. Sigarasını yaktım, sonra da kendiminkini. O doğruya gitti, ben batıya.

86

Sebze ve Meyve Hali Beşinci Cadde ile San Pedro kavşağındaydı. Sabah beşte orda olman gerekirdi. Oraya vardığımda karanlıktı hâlâ. Adamlar oturmuş sigara sarıyor, alçak sesle konuşuyorlardı. Bu tür yerlerin hepsinin ortak bir kokusu vardır – bayat ter, sidik ve ucuz şarap karışımı bir koku.

Jan'ın Kingsley Drive'da oturan şişman bir emlakçının yanına taşınmasına yardımcı olmuşum bir gün önce. Holde geri durup adamın onu öpmesini seyretmişim;

sonra içeri girip kapıyı kapatmışlardı. Tek başıma sokağa çıkıp ilk kez yerlerde ne kadar çok kâğıt parçası ve çöp biriktiğini fark ederek yürümüştüm. Evden çıkarılmıştık. Cebimde iki dolar sekiz sent vardı. Jan şansım değişince döneceğini vadetmişti ama ihtimal vermiyordum. Emlakçının adı Jim Bemis'di, Alvarado Sokağı'nda bir ofisi ve bol parası vardı. "Onunla düzüşmekten nefret ediyorum," demişti Jan. Aynı şeyi şimdi benim için ona söylüyordu belki de.

Tezgâhlara portakal ve domates yığılmıştı, yemek serbestti anlaşılan. Bir portakal aldım, kabuğunu ısırp suyunu emdim. Sans Otel hadisesinden sonra işsizlik sigortamı kesmişlerdi.

Kırk yaşlarında biri rampa etti. Saçları boyalıydı, insan saçından çok ipliği andırıyordu. Çıplak ampulün ışığı yüzüne vurmuştu. Yüzünde kahverengi benler vardı, daha çok ağzının çevresinde. Her birinden bir veya iki kıl uzamıştı.

"Nasılsın?" diye sordu.

"İyi."

"Saksofon çekeyim sana, ister misin?"

"Hayır, sanmıyorum."

"İstekliyim moruk. Azdım. Çok iyi üflerim."

"Dinle, havamda değilim, kusura bakma."

Hiddetle uzaklaştı. Etrafıma bakındım. Biz bekleyenler elli kişi kadardık. Masalarında oturan ya da aramızda dolanan on-on iki kadar da memur vardı. Sigara içip, berduşlardan daha endişeli görünüyorlardı. Memurlar diğerlerinden yerden tavana uzanan tel bir bölmeyle ayrılmıştı. Biri tel bölmeyi sarıya boyamıştı. Çok kayıtsız bir sarıya.

Memurlardan biri berduşlardan biri ile görüşmek iste-

diğinde tel bölmedeki küçük bir pencereyi açıyordu. Gereklı evrak alış verişı yapıldıktan sonra pencereyi tekrar kapayıp kilitliyordu ve her seferinde biraz daha yitiriyorduk ümidimizi. Pencere her açıldığında ümitleniyorduk yine, herkesin şansı eşitti ama pencere kapandığında tekrar ümidimizi yitiriyorduk. Birbirimize bakıyorduk o zaman.

Arka duvarda, sarı tel bölmenin ve memurların arkasında toplam altı karatahta vardı. Tebeşir ve silgileri de vardı, aynı ilkokıldaki gibi, karatahtaların beşı ıslak silgi ile silinmişlerdi, daha önce yazılmış mesajların izi kalmıştı yine de, çoktan doldurulmuş, bizim için sonsuza dek kaybolmuş iş imkânları.

Altıncı tahtada bir yazı vardı:

BAKERSFIELD'E DOMATES TOPLAYICILARI ARANIYOR

Makinelerin domates toplayıcılarının işine son verdiğini sanıyordum. Ama ihtiyaç vardı işte. İnsanlar makinelardan daha ucuzdu anlaşılan. Makineler bozulurdu ayrıca. Ah.

Etrafıma bakındım – Uzakdoğulu, Yahudi ve hemen hemen hiç siyah yoktu. Sefillerin çoğu yoksul beyazlar ve Meksikalılar'dan oluşuyordu. İki siyah vardı, ikisi de şarapla sarhoş olmuşlardı bile.

Memurlardan biri ayağa kalktı. İri yarı, bira göbekli biriydi. Siyah çizgili sarı gömleği dikkat çekiyordu. Gömlek aşırı kolalıydı ve kolluk takmıştı – 1900'lerin fotoğraflarındaki gibi. Sarı tel bölmeye doğru ilerleyip pencereyi açtı.

"Hadi, Bakersfield kamyonu arkada!"

Pencereyi kapattı, kilitledi, masasına oturup bir sigara yaktı.

Bir an kimse kımıldamadı. Sonra teker teker kalkıp gerinmeye başladılar, yüzleri ifadesizdi. Ayakta olanlar sigaralarını yere atıp üstüne bastılar. Yan taraftaki bir kapidan arka bahçeye ağır bir çıkış başladı.

Güneş yükseliyordu. İlk kez dikkatle bakıyorduk birbirimize. Birkaç kişi tanıdık yüzler görüp sırttı.

Kamyonun arkasında bir sıra oluşturmuştuk güneş yükselirken. Yola koyulmanın zamanı gelmişti. Üstündeki yüksek bez tente yırtılmış bir II. Dünya Savaşı kamyonuna biniyorduk. Birbirimizi mümkün olduğunca nazik bir şekilde iterek. Sonra dirsekler canımı sıktı, en arkaya geçtim.

Kamyonun kapasitesi şaşırtıcıydı. Meksikalı, iri bir ustabaşı, kamyonun yan tarafında durmuş, "Hadi, ilerleyin, hadi..." deyip duruyordu.

Bir balinanın ağzına girer gibi yavaş ve isteksiz ilerliyorduk.

Yan tarafa doğru durmuş, adamların yüzlerine bakıyordum: konuşuyor, hafif tebessüm ediyorlardı. Bir yandan da hoşlanmıyordum onlardan, yalnız hissediyordum kendimi. Sonra domates toplamayı becerebilirim, diye düşünüp binmeye karar verdim. Arkamdan biri çarptı bana. Meksikalı, şişman bir kadındı, heyecanlı görünüyordu. Kalçalarından yakalayıp destek verdim kamyonu tırmanabilmesi için. Çok ağırdı. Tutmak zordu. Nihayet bir yerine yerleştirdim ellerimi. Bir elim iki bacağının arasına girmişti. İttim ve çıktı kamyonu. Sıra bana gelmişti, çıkmak için bir hamle yaptım. Sonuncuydum. Meksikalı ustabaşı ayağını elimin üstüne bastı. "Hayır," dedi, "yeterince adam oldu."

Kamyonun motoru çalıştı, tekledi ve stop etti. Şoför bir kez daha bastı marşa ve uzaklaştılar.

87

Sanayi İşçileri Ofisi sefillerin mahallesine yakındı. Sefiller daha genç, daha iyi giyimli ve diğerleri kadar huzursuzdu. Pencere kenarlarına kambur oturmuş, güneşte ısınıyorlar, ücretsiz dağıtılan kahveyi içiyorlardı. Süt ve şeker yoktu ama kahve ücretsizdi. Bizi memurlardan ayıran bir bölme yoktu. Telefon daha sık çalıyor, memurlar da haldekilerden daha rahat görünüyorlardı.

Masaya ilerledim, bir kart ve zincirle sabitlenmiş bir kalem uzattılar bana. "Doldur," dedi memur, sıcaklığını profesyonel tavırlarla gizlemeye çalışan genç ve yakışıklı bir Meksikalı.

Kartı doldurmaya başladım. Adres ve telefon numarası yazmam gereken yerlere "Yok" yazdım. Tahsil ve işe yatkinlık için "İki yıl Los Angeles Üniversitesi. Gazetecilik ve Güzel Sanatlar" yazdım.

Sonra memura, "yanlışlık yaptım, bir kart daha alabilir miyim?" diye sordum.

Verdi. "Los Angeles Lisesi mezunu. Sevkiyat memurluğu, temizlik, taşıma. Biraz da daktilo" yazdım bu kez.

Kartı iade ettim.

"Tamam," dedi memur, "otur, bir şey gelirse çağırırız."

Pencere kenarında boş bir yer bulup oturdum. Yaşlı bir siyah oturuyordu yanımda. İlginçti yüzü; çoğumuzdaki çekilmiş, ylgın ifade yoktu onda. Bize ve kendine gümlemek için kendini zor tutuyor gibiydi.

Ona baktığımı hissetti. Tebessüm etti. "Burayı işleten zeki biri, Hal'den kovulunca burayı açıp işi oturttu. Part-time işler bulur daha çok. Bir kamyonun süratle boşaltılması gerekiyorsa burayı ararlar."

"Öyleymiş, duydum."

"Süratle bir kamyon boşaltılması gerekiyorsa burayı ararlar. Burayı işleten % 50 alır. Şikâyetçi değiliz. Aldığımızı razıyız."

"Bana ne?"

"Canın sıkkın gibi. İyi misin."

"Kadınımı yitirdim."

"Başka kadınlar bulur, onları da yitirirsin."

"Nereye giderler?"

"Şunu dene."

Torbanın içinde bir şişe vardı. Bir fırt aldım. Ucuz şarap.

"Sağol."

"Sefilhanede kadın yoktur."

Torbayı geçirdi tekrar. "İçtiğimizi görmesinler, dikkatli ol. Onları en çok kızdıran şeydir bu."

Oturmuş içerken birkaç kişi çağrıldı ve işe gittiler. Sevinmiştik. Nihayet bir kımıldanma olmuştu.

Siyah dostumla şişeyi birbirimize geçirerek bekliyoruzduk.

Sonra boşaldı şişe.

"En yakın içki satılan yer nerde?" diye sordum.

Tarif etti ve çıktım. Los Angeles'ın sefil mahalleleri gündüzleri hep sıcak olurdu nedense. Güneşin altında uzun, kalın paltolarla dolaşan yaşlı sefillere rastlardınız. Ama gece olduğunda sefilhanelerde boş yatak bulamamışsanız çok işe yarardı o palto.

Şişeyi alıp geri döndüğümde dostum orda oturuyordu hâlâ.

Oturup şişeyi açtım, kesekâğıdını geçirdim.

"Aşağıda tut," dedi.

İyiydi orda oturup şarap içmek.

Birkaç sivrisinek gelip önümüzde uçmaya başladılar.

"Şaraba gelen tür bunlar," dedi.

"Bağımlı olmuşlar orospu çocukları," dedim.

"İşi biliyorlar."

"Kadınlarını unutmak için içiyorlar."

"Sadece içiyorlar."

Elimi sallayıp birini yakaladım. Elim açtığımda siyah bir nokta ve iki küçük, tuhaf kanat gördüm. Sıfır.

"Geliyor!"

Orayı işleten yakışıklıydı gelen. Hızla bize doğru yürüyordu. "Hadi! Terk edin burayı! Defolun burdan lanet şarapçılar! Polis çağırmadan siktir olun burdan!"

İkimizi de itip kakıyor, kapıya sürüklüyordu. Suçlu hissettim kendimi ama kızmamıştım. İteklerken bile yaptığını umursamadığını biliyordum. İri taşlı bir yüzük vardı parmağında.

Yeterince çabuk hareket etmiyorduk, sol gözümün üstüne isabet etti yüzüğü; kan aktığını ve şiştiğini hissettim. Dostumla sokaktaydık tekrar.

Uzaklaştık. Bir kapı eşiği bulup oturduk. Şişeyi verdim. Bir yudum aldı.

"İyi şarap."

Şişeyi geçirdi. Asıldım.

"Evet, iyi."

"Güneş iyice yükseldi."

"Evet iyice."

Şişe boşaldı bir süre sonra.

"Evet," dedi, "gitmeliyim."

"Görüşürüz."

Uzaklaştı. Kalkıp aksi yönde yürümeye başladım. Köşeyi dönüp Main Sokağı'na çıktım, Roxie'nin önüne gele-
ne kadar yürüdüm.

Striptizeci kızların resimleri cam vitrine asılmıştı. Bir bilet aldım. Gişedeki kız resimlerdeki kızlardan daha çekiciydi. Otuz sekiz sentim kalmıştı şimdi. Karanlık salona girip önden sekizinci sıraya oturdum. İlk üç sıra tamamen dolmuştu.

Şansım vardı. Film bitmişti ve striptiz başlamak üzereydi. İlk kız çıktı. Darlene. İlk çıkan genellikle en kötüsüdür, yaşıldır, arka planda bacak sallayarak idare eder. Ve karşımızda duruyordu Darlene. Kızlardan biri öldürülmüş olabilir, veya regl olmuştu, veya bunalımdaydı ve tekrar solo dans edebilmek için son şansındı bu Darlene'in.

Ama iyi parçaydı Darlene. Zayıf ama iri memeli. Söğüt gibi bir vücut. O ince sırtın, ince bedeninin sonunda inanılmaz irilikte bir kık. Mucizevi – çıldıratabilirdi insanı.

Derin yırtmaçlı, uzun, siyah kadife bir elbise giymişti Darlene – baldırları siyah kadifenin altında mermer beyazıydı. Dans ediyor, ağır makyajlı gözlerle bize bakıyordu. Son şansındı bu onun. Eski günlerine dönmek, yıldız dansçı olmak istiyordu. Onunlaydım. Fermuarlar indikçe ortaya çıkıyordu Darlene, sofistike siyah kadifenin altından bacakları ve beyaz teni görünmeye başlamıştı. Çok geçmeden sutyen ve sahte pırlanta boncuklarla bezenmiş bir sliple kalmıştı.

Darlene dans ederek ilerleyip sahne perdesini kavradi. Yer yer yırtık perdenin üstünde bir karış toz vardı. Pembe spot ışığının altında dört kişilik grubun ritmiyle dans ederek kavradi o perdeyi.

Perdeyi düzmeye başladı. Grup iyi kaptırmıştı. Sıkı düzüyordu Darlene perdeyi. Grup coştukça o da coşuyordu. Pembe ışık mora dönüştü birden. Darlene boşalıyormuş gibiydi. Başı geriye düşmüş, ağzı aralanmıştı.

Sonra doğruldu ve odanın ortasına doğru dans etti tekrar. Oturduğum yerden müziği mırıldandığını duyabiliyordum. Sutyenini yırtıp attı ve üç sıra önümde biri sigara yaktı. Sadece boncuklu slip kalmıştı üstünde. Parmagını göbek deliğine bastırıp inledi.

Sahnenin ortasında dans etmeyi sürdürdü Darlene. Grup çok yumuşak çalıyordu. Darlene yavaşça çalkalamaya başladı. Düzüyordu bizi. Üstündeki slipten sarkan boncuklar sallanıyorlardı. Sonra dört kişilik grup giderek coşmaya başladı tekrar. Gösterinin doruğuna varmak üzereydiler: Davulcunun kasnak vuruşları havai fişekler gibi patlıyordu havada; müzisyenler yorgun görünüyorlardı, ylgın.

Darlene çıplak göğüslerini avuçlayıp bize gösterdi, düşü gözlerinde, dudakları nemli ve aralık. Sonra birden dönüp iri kıcını salladı bize. Boncuklar sıçrayarak yanıp söndüler, delirip parıldadılar. Spot ışığı bir güneş gibi dans ediyor, dörtlü ortalığı kasıp kavuruyordu. Darlene bize döndü tekrar. Boncukları koparıp fırlattı. Bakıyordum, bakıyorduk. Ten rengi slipin altından kıllarını görebiliyorduk. Grup sıkı tokatlıyordu kıcını.

Ve kaldıramadım.

için üretim yapılan yer, fabrika, imalathane,
atölye, eski yabancı bir ülkede işham.
fac.to.tum i. [Lat. fac totum, herşeyi yapan; fac,
yapmak anlamındaki facere'den, ve totum, her-
şey, bütün anlamındaki totus'dan] Bir işte ya-
pılması gereken tüm niteliksiz işleri yapan kişi,
kâhya, ayakçı.
fac.tu.al s. olaylara dayanan; kelimesi kelimesine,
tam. factually z. olaylara dayanarak, keyfiyete

Zengin olmayı düşleyen yoksul ve despot bir babanın ce-
henneme çevirdiği ergenlik döneminden sonra iki yıl Los
Angeles Üniversitesi'nde gazetecilik bölümüne devam eden
Charles Bukowski (Henry Chinaski) kararını verir. Babası
gibi biri zengin olmayı isterse o tersini isteyecektir. Aylaklı-
ğı. Ancak erken yaşta saptadığı bir hedefi vardır. Yazar ol-
mak.

Mukavva bavulunu alıp yola düştüğünde yirmi iki yaşın-
dadır. Ucuz pansiyon odalarında sefaletle boğuşup yazmaya
çalışırken kendine gerçek bir dost edinmiştir. Alkol.

Bar Sineği filminde beş günlük bir kesitini senaryolaştır-
dığı bu dönem yaklaşık on yıl sürer. Eyalet eyalet dolaşıp,
pansiyon kirası ve içki giderlerini karşılamak için sayısız
ikinci, hatta üçüncü sınıf işlere girip çıkar. Bukowski ro-
man, öykü ve şiirlerinde sık sık özlemle söz ettiği bu döne-
mi anlatırken mizahının ve onu çağdaş Amerikan edebiyatı-
nın önde gelen yazarlarından biri yapan eşsiz yalınlığının
doruğundadır.

ISBN 975-342-054-4

Metis Yayınları, Başmusaşık Sokak 3/2, Cağaloğlu, İstanbul